

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေး ပြည်သူ့လက်စွဲစာအုပ်

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေအကြောင်းစာအုပ်အမှတ်စဉ်(၁)

မန်ကြည်ရာ
အသိပညာပြန့်ပွားရေးအသင်း
မှ စီစဉ်ထုတ်ဝေ

မာတိကာ

မိတ်ဆက်	၁
မြန်မာနိုင်ငံ၏ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများအကြောင်း	၃
စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေ	၈
အပိုင်း(၁) စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးကို လွှမ်းမိုးကြည့်ရှုခြင်း	
၁။ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ	၁၂
၂။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ခြင်း	၁၄
၃။ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများဖွဲ့စည်းခြင်း	၁၇
၄။ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီအဆင့်ဆင့်၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်ရပိုင်ခွင့်များ	၂၇
၅။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များ	၃၂
၆။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ၏ ဘဏ္ဍာရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ	၃၇
၇။ စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေအရ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း	၄၁
အပိုင်း(၂)စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာကိစ္စများကို အကြောင်းအရာအလိုက်ကြည့်ရှုခြင်း	
၈။ အခွန်၊အခဆိုင်ရာကိစ္စများ	၄၅
၉။ သားသတ်နှင့်တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး၊ ရောင်းဝယ်ရေး၊ ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ	၅၂
၁၀။ ကူးတို့လုပ်ငန်းဆိုင်ရာကိစ္စများ	၅၇
၁၁။ အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ခြင်းဆိုင်ရာကိစ္စများ	၆၃
၁၂။ အရောင်းအဝယ်၊ဈေးနှင့်ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာကိစ္စများ	၇၆
၁၃။ အန္တရာယ်ရှိသည့်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာကိစ္စများ	၈၆
၁၄။ တည်းခိုခန်း၊ဘော်ဒါဆောင်၊အခန်းလိုက်ငှားသည့်အဆောက်အအုံ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာကိစ္စများ	၉၂
၁၅။ ယာဉ်၊ ယာဉ်ရပ်နားစခန်းနှင့် ဘီးခွန် ဆိုင်ရာ ကိစ္စများ	၉၆
၁၆။ လမ်း၊ တံတားနှင့် ရေစီးရေလာဆိုင်ရာကိစ္စများ	၁၀၀
၁၇။ အမှိုက်၊ အညစ်အကြေးနှင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းဆိုင်ရာ ကိစ္စများ	၁၀၄
၁၈။ ရေပေးဝေရေးဆိုင်ရာကိစ္စများ	၁၀၈
၁၉။ သုသာန်နှင့်သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းဆိုင်ရာကိစ္စများ	၁၁၁
၂၀။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အခက်အခဲနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ	၁၁၅

မိတ်ဆက်

“စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးပြည်သူ့လက်စွဲစာအုပ်”မှာ ပြည်သူတွေ ဖတ်ရှုဖို့ရာ အတွက် ရည်ရွယ်ထုတ်ဝေတဲ့ စာအုပ်ဖြစ်ပါတယ်။ ယခု လက်စွဲစာအုပ်မှာ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေး ဥပဒေအကြောင်းကို အများပြည်သူ နားလည်လွယ်ကူတဲ့ ပုံစံနဲ့ ရေးသား တင်ပြထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥပဒေဆိုင်ရာကိစ္စတွေဆိုတာက အများပြည်သူနဲ့ အလွမ်းဝေးလှပါတယ်။ အကြောင်းရင်း တစ်ခုကတော့ ဥပဒေဆိုင်ရာ စာအုပ်စာတမ်းတွေ လွယ်လွယ်ကူကူ မရရှိတာကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယအကြောင်းရင်းက ဥပဒေစာအုပ်ကို ရရှိခဲ့တယ်ဆိုရင်တောင် ဖတ်ရှုဖို့ရာ မလွယ်ကူတာ၊ ဖတ်ရှုချင်လောက်အောင် စိတ်ဝင်စားဖွယ်မရှိတာကြောင့်ဆိုတာ တွေ့ရှိရပါတယ်။ တတိယတစ်ချက် ကတော့ ဥပဒေဆိုတာ ကိုယ်နဲ့ မဆိုင်ဘူး၊ ဥပဒေသမားတွေအလုပ်၊ ဌာနဆိုင်ရာတွေရဲ့ အလုပ်၊ ကိုယ်ကတော့ ပြောတဲ့အတိုင်း လိုက်လုပ်ရုံပဲ လို့ ယူဆနေကြတာကြောင့်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်က စတင်ကျင့်သုံးနေတဲ့ ဒီမိုကရေစီစနစ်မှာ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးက အခရာ ကျပါတယ်။ တရားဥပဒေစိုးမိုးဖို့ဆိုတာ ရှိတဲ့ တရားဥပဒေတွေ အသက်ဝင်မှ၊ အနည်းဆုံး ဥပဒေတွေ ဘယ်လိုရှိတယ်ဆိုတာ သိမှ ဖြစ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဌာနဆိုင်ရာတွေ၊ တာဝန်ရှိသူတွေ ပြောသမျှ ခေါင်းညိတ်နေဖို့ မဟုတ်ဘဲ ပြည်သူတွေကိုယ်တိုင်က ဥပဒေကို နားလည်ပြီး မဟုတ်တာကို မဟုတ်တဲ့ အလျောက် ထိန်းကျောင်းတည့်မတ်ပေးဖို့၊ ဟုတ်တာကို ဟုတ်တဲ့ အလျောက်ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ဖို့လိုမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

စည်ပင်သာယာရေးကဏ္ဍဟာဆိုရင် အများပြည်သူနဲ့ နေ့စဉ်ထိတွေ့နေရတဲ့ ကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ မြို့မှာနေသူတွေအတွက် ရှောင်လွှဲလို့မရတဲ့ အဖွဲ့အစည်းဆိုရင်လည်း ဟုတ်ပါတယ်။ မြို့ပြမှာ နေပြီဆိုတာနဲ့ စတင်လာတာက အခွန်၊ အိမ်ခွန်၊ စည်ပင်ကို ဆောင်ရပြီ။ အိမ်အတွက် သုံးဖို့ ရေမီတာလိုင်း၊ ဒါလည်း စည်ပင်ရေလိုင်းပဲ။ အိမ်ရှေ့ထွက်လိုက်တယ်။ တွေ့ရတဲ့ လမ်းကလည်း စည်ပင်သာယာလမ်း။ စားဖို့သောက်ဖို့ ဈေးသွားဝယ်မယ်၊ ဒါလည်း စည်ပင်ဈေး။ ကိုယ့်စီးပွားရေးအတွက် ဆိုင်ဖွင့်မလား၊ ကျောင်းထောင်မလား၊ တည်းခိုခန်းဖွင့်မလား၊ ကြိုက်တဲ့ လုပ်ငန်းပြော စည်ပင်နဲ့ မဆိုင်တဲ့ လုပ်ငန်းက မရှိသလောက်ရှားပါတယ်။ နောက်ဆုံး သေဆုံးတဲ့ ကိစ္စပင် စည်ပင်နဲ့မလွတ်၊ စည်ပင်ပိုင်သူသာန်မှာ သင်္ဂြိုဟ်ရတာဖြစ်တယ်။ ဒီလို လူတွေရဲ့ နေ့စဉ်လူမှု ဘဝအတွက် အရေးပါတဲ့ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အကြောင်းကို သေသေချာချာသိထားဖို့ မလိုဘူးလား။ အစိုးရဌာနအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်တဲ့ စည်ပင်သာယာအဖွဲ့တွေမှာ ဘယ်လို ဥပဒေတွေရှိတယ်၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေက ဘယ်လိုရှိတယ်ဆိုတာ သိထားသင့်ဘူးလား....။

ဒီစာအုပ်ကတော့ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေအကြောင်းကို လူအများ နားလည်လွယ်ဖို့ စိတ်ဝင်စားဖွယ် အမေးအဖြေပုံစံကို စကားပြောရေးဟန်နဲ့ တွဲစပ်ရေးသား တင်ပြထားပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများ အကြောင်းကို ဗဟုသုတရဖွယ် အချိုးမျှတင်ပြထားပြီး စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေကို မိတ်ဆက်ပေးထားပါတယ်။ အခန်းတွေကို အပိုင်း(၂)ပိုင်းခွဲခြားထားပြီး အပိုင်း(၁)က “စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးကို

လွမ်းခြုံကြည့်ခြင်း” ဖြစ်ပြီး အပိုင်း(၂)ကတော့ “စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို အကြောင်းအရာအလိုက် ကြည့်ရှုခြင်း” ဖြစ်ပါတယ်။ စုစုပေါင်းအခန်း(၁၉)ခန်းပါဝင်ပြီး အခန်း(၁)ခုစီမှာ အရေးကြီးတဲ့ ဥပဒေဆိုင်ရာ အမေးအဖြေတွေကို ထည့်သွင်းပေးထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဖတ်ရှုသူအများသူငါ နားလည်ပြီး၊ ဥပဒေအသိတိုးကာ အမှန်တရားကြီးစိုးပါစေကြောင်း၊ စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းတွေ အောင်မြင်ပြီး ပြည်သူ့ဘဝတိုးမြှင့်လာပါစေကြောင်း ဆန္ဒပြုအပ်ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများအကြောင်း

၁။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းဆိုတာ ဘာလဲ။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းတွေကို ပြည်သူလူထုတွေက အတိုကောက် အားဖြင့် စည်ပင်လို့ ခေါ်လေ့ရှိကြပါတယ်။ ဒီ စည်ပင်အဖွဲ့တွေဟာ မြို့ပြတွေမှာ အများပြည်သူအတွက် အမှိုက်သိမ်း၊ လမ်း တံတားခင်း၊ လမ်းမီးထွန်း၊ မိလ္လာသန့်ရှင်းရေးစတဲ့ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးတာ၊ ဒေသတွင်း စီးပွားရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတွေကို စီမံကြီးကြပ်တာ၊ အခွန်အခတွေ စီးကြပ်ကောက်ခံတာ စတာတွေ ဆောင်ရွက်ကြပါတယ်။ မြို့ပြတွေကို စီမံခန့်ခွဲရာမှာ အင်မတန်အရေးပါတဲ့ အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ပါတယ်။ စာဆန်ဆန် ပြောရမယ်ဆိုရင် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေဆိုတာ “နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ချက် ကြေညာပြီး မိမိတို့နယ်မြေဒေသကရရှိတဲ့ အခွန်ဘဏ္ဍာငွေ၊ လူအင်အား၊ စက်ယန္တရားပစ္စည်းတွေနဲ့ မိမိတို့နယ်မြေဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စည်ပင်သာယာရေးအတွက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ဖို့ ဥပဒေနဲ့အညီ အခွင့်အာဏာ အပ်နှင်းထားခံရ အဖွဲ့အစည်းတွေဖြစ်တယ်” လို့ဆိုနိုင်ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ စည်ပင်အဖွဲ့လို့ပြောရင် အဓိကနှစ်မျိုးနှစ်စား ခွဲပြောလို့ရပါတယ်။ ပထမတစ်မျိုးက နေပြည်တော်၊ ရန်ကုန်နဲ့ မန္တလေးဆိုတဲ့ မြို့တော်အဆင့် သတ်မှတ်ထားတဲ့ မြို့ကြီး(၃) မြို့က မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီများဖြစ်ကြပြီး ဒုတိယ အမျိုးအစားထဲမှာတော့ သူတို့မှအပ ကျန်တဲ့တစ်နိုင်ငံလုံးက စည်ပင်အဖွဲ့အစည်းတွေ ပါဝင်ကြပါတယ်။ မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီတစ်ခုစီမှာ သီးခြားစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေ တွေရှိကြပြီး ကျန်စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေ အတွက်လည်း တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ ပြည်နယ်အလိုက် စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေတွေ အရ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ပြည်နယ် စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေ တွေမှာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့၊ မြို့/မြို့ကဲ့သို့ဖွံ့ဖြိုးတဲ့ကျေးရွာစည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ ဆိုပြီး စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့အဆင့်ဆင့် ရှိကြတာကို တွေ့မြင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အတိုချုပ်ပြောရရင်တော့ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းတွေက ပြည်သူလူထုအတွက် လူမှုဝန်ဆောင်မှုတွေ ဆောင်ရွက်တဲ့၊ နေ့စဉ်ဘဝမှာ ထိတွေ့ဆက်ဆံနေရတဲ့၊ အင်မတန်အရေးပါတဲ့ ဒေသန္တရ အဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်ကြပါတယ်။

၂။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းတွေက အခြားအစိုးရဌာနဆိုင်ရာတွေနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ရင် ဘာထူးခြားလဲ။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ စည်ပင်နဲ့ အခြားသော အစိုးရဌာနဆိုင်ရာတွေကြား နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရင် သဘောသဘာဝအရ ဘာတွေကွာဟသလဲ၊ ဘာတွေ ထူးခြားသလဲဆိုတာ ကြည့်ကြည့်ရအောင်။ ၂၀၀၈ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ နိုင်ငံကို အစိုးရနှစ်ရပ်နဲ့ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်တာဖြစ်ပါတယ်။ ပထမတစ်ခုက တစ်နိုင်ငံလုံးအတွက် အုပ်ချုပ်ရေးမဏ္ဍိုင်ဖြစ်တဲ့ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ တစ်နည်း

ဗဟိုအစိုးရဆိုတာ ရှိတယ်။ နောက် တစ်နိုင်ငံလုံးအတွက် ဥပဒေပြုရေးမဏ္ဍိုင်အဖြစ် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် (ပြည်သူ့လွှတ်တော်နဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်) ဆိုတာရှိတယ်။ သူတို့တွေက မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ မြို့တော်ဖြစ်တဲ့ နေပြည်တော်မှာ ရုံးစိုက်တယ်။ အဲဒီဗဟိုအစိုးရလက်အောက်မှာ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ဆောက်လုပ်ရေးစတဲ့ ဝန်ကြီးဌာနတွေများစွာ ရှိတယ်။ အဲဒီဝန်ကြီးဌာနတွေရဲ့ လက်အောက်ခံရုံးခွဲတွေက တိုင်း/ပြည်နယ်၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ်တွေမှာ အသီးသီးရှိကြပါတယ်။ အဲဒီလက်အောက်ခံ ရုံးခွဲတွေအားလုံးဟာ နေပြည်တော်မှာရှိတဲ့ ဝန်ကြီးဌာနရုံးချုပ်ရဲ့ စီမံအုပ်ချုပ်မှု အောက်မှာ ရှိကြပါတယ်။

ဒုတိယအားဖြင့် အဲဒီဗဟိုအစိုးရအပြင် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရနဲ့ ဥပဒေပြုလွှတ်တော်တွေလည်း ရှိသေးတယ်။ သူတို့တွေကတော့ မိမိတို့သက်ဆိုင်ရာ တိုင်း/ပြည်နယ်တွေကို စီမံအုပ်ချုပ်ကြတယ်။ ဥပဒေတွေ ပြဋ္ဌာန်းပေးကြတယ်။ အဲဒီ ပြည်ထောင်စုအဆင့်နဲ့ တိုင်း/ပြည်နယ်အဆင့် အစိုးရ (၂) ရပ်မှာ ဘယ်အဆင့်အစိုးရက ဘယ်အာဏာ၊ ဘယ်လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ဘယ်ဥပဒေကို ရယူ၊ ဆောင်ရွက်၊ ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရှိမယ်ဆိုတာကိုတော့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေထဲမှာ အတိအကျ ခွဲဝေရေးသားဖော်ပြထားတယ်။ အတိုချုပ်ပြောရရင်တော့ အရေးကြီးတဲ့ အာဏာ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်အားလုံးနီးပါးဟာ ပြည်ထောင်စု တစ်နည်း ဗဟိုအစိုးရဆီမှာပဲ ရှိပြီး တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အဆင့်အစိုးရတွေ၊ လွှတ်တော်တွေရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ကတော့ အလွန်နည်းပါးနေသေးတာကို တွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

သို့သော် ထူးထူးခြားခြား၊ ရှားရှားပါးပါးအနေနဲ့ အင်မတန်အရေးပါလှတဲ့ ဒီစည်ပင်သာယာရေးကဏ္ဍကတော့ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရနဲ့လွှတ်တော်တွေ ရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာတွင်းမှာ အပြည့်အဝရှိနေပါတယ်။ ဒါက ကျန်တဲ့ အခြားသော အစိုးရဝန်ကြီးဌာနရုံးများနဲ့ အထူးကွာခြားမှုဖြစ်ပြီး အင်မတန်ထူးခြားပါတယ်။ အဲ့တော့ စည်ပင်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ရင် နေပြည်တော်မှာ ရုံးစိုက်တဲ့ ဗဟိုအစိုးရနဲ့ မသက်ဆိုင်ဘဲ မိမိတို့နဲ့ အနီးကပ်တည်ရှိတဲ့ တိုင်း/ပြည်နယ်အစိုးရ၊ လွှတ်တော်များနဲ့သာ အလုံးစုံသက်ဆိုင်ပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်စတာတွေကို တိုင်း/ပြည်နယ်အစိုးရနဲ့ လွှတ်တော်များကသာ ထုတ်ပြန်၊ အတည်ပြု၊ ဆောင်ရွက်ကြတာဖြစ်ပါတယ်။

နောက်ထပ်ထူးခြားမှုတစ်ခုကတော့ ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေကိစ္စဖြစ်ပါတယ်။ အခြားသော အစိုးရဌာနတွေအများစုဟာ မိမိတို့အတွက် လိုအပ်တဲ့ အသုံးစရိတ်ငွေကြေးကို အထက်အစိုးရဆီကနေ လက်ခံရရှိကြပါတယ်။ မိမိတို့ လိုအပ်တဲ့ ငွေကြေးပမာဏကို နှစ်အလိုက် ကြိုတင်မှန်းဆတွက်ချက်ပြီး တင်ပြတောင်းခံကြလေ့ရှိပါတယ်။ စည်ပင်အဖွဲ့တွေကတော့ သူတို့ကိုယ်တိုင်ရှာလို့ ရတဲ့ငွေကိုပဲ အဓိကထား ပြန်သုံးစွဲကြရတာပါ။ သူတို့ကိုယ်တိုင် ကောက်ခံရရှိတဲ့ အခွန်အခငွေကြေးတွေကိုပဲ ပြန်လည်အသုံးပြုရတဲ့ သဘောပါ။ ကိုယ့်ခြေထောက်ပေါ် ကိုယ်ရပ်ရတယ်ဆိုတာလိုပေါ့။

နောက်ဆုံး ထူးခြားမှုတစ်ခုကတော့ စည်ပင်အဖွဲ့တွေရဲ့ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှု ပုံစံပါ။ အခြားသော ဌာနဆိုင်ရာတွေမှာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသူအားလုံးဟာ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်း တစ်နည်း

အစိုးရဝန်ထမ်းတွေချည်းပါပဲ။ စည်ပင်အဖွဲ့တွေကတော့ အဲဒီလို မဟုတ်ကြပါဘူး။ မြို့နယ်အဆင့်တွေမှာ စည်ပင်အဖွဲ့လို ပြောရင် နှစ်ပိုင်းခွဲ ပြောရပါလိမ့်မယ်။ တစ်ခုက “စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ” ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းတဲ့အခါမှာ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်သူလူထုရဲ့ သဘောထားဆန္ဒအရ ရွေးချယ်တင်မြှောက်ထားတဲ့ မြို့သူ၊ မြို့သား ဒေသခံအဖွဲ့ဝင်များ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားပါတယ်။ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းမလုပ်ဘဲ ဥပဒေအရ သက်ဆိုင်ရာရာထူးတာဝန်အရ တိုက်ရိုက်ပါဝင်ခွင့်ရှိတဲ့ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းတွေလည်း ပါကြပါတယ်။ ဒီကော်မတီကနေပြီးတော့ စည်ပင်သာယာရေးကိစ္စအဝဝကို မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ၊ လမ်းညွှန်ကြီးကြပ်မှုပိုင်းဆိုင်ရာအရ ဆောင်ရွက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကော်မတီရဲ့ လက်အောက်မှာတော့ “စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ရုံး” ရှိပါတယ်။ ဒီရုံးဝန်ထမ်းတွေဟာ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းတွေဖြစ်ကြပြီး စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းတွေကို ကော်မတီရဲ့ စီမံကြီးကြပ်မှုအရ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရသူများ ဖြစ်ကြပါတယ်။ မြို့နယ်အဆင့် စည်ပင်အဖွဲ့တွေရဲ့ အထက်မှာတော့ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် စည်ပင်သာယာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ရုံးတို့ဆိုတာတွေ ရှိပါတယ်။ ဝန်ကြီးကတော့ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ပါတယ်။ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်စည်ပင် အဖွဲ့ရုံးရဲ့ အကြီးအကဲအဖြစ် ညွှန်ကြားရေးမှူးအဆင့် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦးက တာဝန်ယူပါတယ်။ သူတို့တွေကလည်း စည်ပင်သာယာရေးကိစ္စတွေကို ဥပဒေနဲ့အညီ စီမံကွပ်ကဲပါတယ်။

ဒါ့ကြောင့် ခြုံပြောရရင် စည်ပင်အဖွဲ့တွေဟာ အခြားသော အစိုးရဌာနဆိုင်ရာရုံးမှာနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ရင် သူတို့ရဲ့ သဘောသဘာဝမှာ မတူခြားနားမှုတွေ အတော်လေး ရှိနေတာကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

၃။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းတွေက ပြည်သူလူထုအတွက် ဘာကြောင့်အရေးပါသလဲ။

မြို့ပေါ်က ပြည်သူတစ်ယောက်အနေနဲ့ စည်ပင်နဲ့ ကင်းကွာလို့၊ မပတ်သက်ဘဲနေချင်လို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ စည်ပင်နဲ့ပတ်သက်လို့ မကြာခဏ ပြောလေ့ပြောထရှိတဲ့စကားတစ်ခွန်း ရှိပါတယ်။ ဒါဘာလဲဆိုတော့ “ပြည်သူတွေဟာ မွေးဖွားရာကနေ သေတဲ့အထိ စည်ပင်နဲ့အကုန်ဆိုင်ပါတယ်” လို့။ တကယ်ပါပဲ၊ လူတစ်ယောက် သေဆုံးလို့ သုသာန်၊ သင်္ချိုင်းမှာ မြှုပ်နှံသင်္ဂြိုဟ်မယ်ဆိုရင်တောင် စည်ပင်နဲ့ ဆိုင်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ အဲဒီသုသာန်ကိုလည်း သက်ဆိုင်ရာ စည်ပင်အဖွဲ့အစည်းကပဲ ပိုင်ဆိုင်ပြီး သူတို့က စီမံခန့်ခွဲတာဖြစ်ပါတယ်။

မြို့ပြမှာ စည်ပင်ရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်မူဘောင်၊ နယ်ပယ်၊ တာဝန်၊ ဝတ္တရားတွေဟာ အင်မတန်ကျယ်ပြန့်ပါတယ်။ တကယ်တော့ ပြောရရင် မြို့ပြအတွက်သာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ကျေးလက်တောရွာမှာ နေထိုင်ကြသူတွေလည်း စည်ပင်နဲ့ ကင်းကွာလို့ မရပြန်ပါဘူး။ ဥပမာ၊ ရွာသားရော မြို့သားပါ အားလုံး စားသုံးနေကြတဲ့ အသား (အမဲ၊ ဝက်၊ ဆိတ် စသည်) ထုတ်လုပ်ရောင်းချဖို့အတွက် သားသတ်လုပ်ငန်း၊ သားသတ်လိုင်စင်ဆိုတာ တွေက စည်ပင်က စီမံခန့်ခွဲတာပါ။ ဒါ့အပြင် ကျေးလက်တောရွာက ပြည်သူတွေနဲ့ အဓိကသက်ဆိုင်လေ့ရှိတဲ့ မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်း၊ အိုင်တွေကို

ဖြတ်ကူးတဲ့ ကူးတို့လုပ်ငန်း၊ ကျွဲနွားပွဲဈေးလေလံ စတာတွေကိုလည်း သက်ဆိုင်ရာ စည်ပင်အဖွဲ့အစည်းတွေက စီမံခန့်ခွဲပါတယ်။

နောက်ပြီး စည်ပင်က ပစ္စည်းခွန် (အဆောက်အဦခွန်၊ မြေခွန်၊ လမ်းမီးခွန်၊ အမှိုက်ခွန်)၊ ဘီးခွန်စတဲ့ အခွန်တွေလည်း ကောက်ခံပါတယ်။ ဝန်ဆောင်ခ၊ မြို့ဝင်ကြေး၊ ယာဉ်ရပ်နားခ၊ လုပ်ငန်းလိုင်စင်ကြေး၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာတစ်စုံတစ်ရာ အခကြေးငွေ တွေလည်း စည်ပင်က ကောက်ခံလေ့ရှိပါတယ်။ ဈေးတွေ၊ မြို့တွင်းလမ်းတွေ၊ ပန်းဥယျာဉ်နဲ့ အားကစားကွင်းစတာတွေကိုလည်း စည်ပင်ကပဲ စီမံခန့်ခွဲပါတယ်။

ဒါ့ကြောင့် ချုပ်ပြောရရင်တော့ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းတွေက ပြည်သူလူထုနေ့စဉ် ဘဝမှာ ထိတွေ့ဆက်ဆံနေရတဲ့ အင်မတန်အရေးပါတဲ့ ဒေသန္တရ အဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်ကြပါတယ်။

၄။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းတွေကြောင်း အများပြည်သူလူထုအနေနဲ့ ဘာတွေကို သိသင့်သိထိုက်သလဲ။

စည်ပင်ဆိုတာက အပြန်အလှန် အမှီသဟဲပြုနေကြရမဲ့ မပတ်သက်ဘဲနေလို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ စည်ပင်ဖက်ကလည်း လူထုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတွေ ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးရသလို ဒီအတွက် လိုအပ်တဲ့ အခွန်အခကောက်ခံတာတွေ လုပ်ရပါတယ်။ ပြည်သူလူထုကလည်း မိမိတို့ နေ့စဉ်ဘဝလိုအပ်ချက်တွေအတွက် စည်ပင်နဲ့ ဆက်သွယ်၊ ဆက်ဆံကြရပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ပြည်သူလူထုနဲ့ စည်ပင်အဖွဲ့တွေအကြား အပြန်အလှန်နားလည်နေဖို့၊ သိရှိနေဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ပြည်သူလူထုအနေနဲ့ ပထမဆုံးသိရှိထားသင့်တာက မိမိတို့သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အလိုက် လွှတ်တော်တွေ၊ အစိုးရအဖွဲ့တွေက ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းစတာတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်အရေးကြီးတာတစ်ခုကတော့ မိမိတို့နဲ့သက်ဆိုင်တဲ့ မြို့နယ်၊ မြို့၊ ကျေးရွာ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတွေကို ဖွဲ့စည်းရေးအတွက် ဆောင်ရွက်တဲ့ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ပွဲတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီရွေးကောက်ပွဲတွေကို ဘယ်သူတွေ ဝင်ပြိုင်ခွင့်ရှိသလဲ၊ ဘယ်သူတွေက မဲပေးခွင့်ရှိသလဲ၊ ရွေးကောက်ပွဲကို ဘယ်လိုကျင်းပတာလဲ စတာတွေကို သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေတွေမှာ လေ့လာသိရှိနိုင်ကြပါတယ်။

နောက်တစ်ခုအနေနဲ့က စည်ပင်ကော်မတီတွေကို အခုလို ပြည်သူလူထုရဲ့ ဆန္ဒမဲကို ရယူပြီး ဖွဲ့စည်းထားတာကြောင့် ဒီကော်မတီတွေဟာ အခြားဌာနဆိုင်ရာတွေထက်စာရင် ပြည်သူလူထုအပေါ်မှာ တာဝန်ယူ/တာဝန်ခံမှု ပိုရှိကြရပါတယ်။ ပြည်သူ့ဆန္ဒကို လုံးလုံးလျားလျား မျက်ကွယ်ပြုလို့ မရနိုင်ပါဘူး။ ဒါ့ကြောင့် စည်ပင်သာယာရေးရာတွေကို စီမံခန့်ခွဲတဲ့နေရာမှာ၊ ဘတ်ဂျက်လို့ခေါ်တဲ့ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းကိစ္စတွေမှာ အများပြည်သူအနေနဲ့ စည်ပင်နဲ့ ပူးပေါင်းပါဝင်ဖို့ အခွင့်အရေးရှိပါတယ်။ ဒီလိုပါဝင်ဖို့ဆိုရင် ပြည်သူလူထုအနေနဲ့လည်း မိမိတို့သိသင့်သိထိုက်တာတွေကို ကြိုတင်လေ့လာ ဆည်းပူးထားမယ်ဆို ပိုလို့ အကျိုးရှိနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

မိမိတို့နဲ့ အနီးကပ်ဆုံးတည်ရှိတဲ့၊ မိမိတို့ ဆန္ဒမဲနဲ့ ရွေးချယ်ဖွဲ့စည်းခွင့်ရှိတဲ့၊ နေ့စဉ်ဘဝအတွက် အရေးပါတဲ့ လူမှုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတွေ၊ စီမံအုပ်ချုပ်မှုတွေကို ဆောင်ရွက်နေတဲ့

ဒီစည်ပင်သာယာရေးကဏ္ဍကို ပိုမိုနားလည်သိရှိနိုင်ရေး၊ ကောင်းမွန်သော စည်ပင်သာယာရေးစနစ်
ဖြစ်ရေးတို့အတွက် ပြည်သူလူထုအနေနဲ့ အင်မတန်အရေးပါတဲ့ အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လျက်ရှိကြောင်း
ဖော်ပြအပ်ပါတယ်။

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေ

1. စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေကို ဘယ်တုန်းက ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တာလဲ?
2. စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေသစ်မှာ ဘာတွေပါပါသလဲ?

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့
မုံရွာမြို့

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေ

ရက်စွဲ ၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ၊ အောက်တိုဘာလ (၄) ရက်

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေမိတ်ဆက်

1. စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေကို ဘယ်တုန်းက ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တာလဲ?

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးမှာ စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်က ပထမအကြိမ် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တယ်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်မှာ စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာအခွန်အခများဥပဒေနဲ့ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများဥပဒေတွေကို ဆက်လက်ပြဋ္ဌာန်း ကျင့်သုံးခဲ့တယ်။ ၂၀၁၈ခုနှစ်မှာတော့ ဒီ စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေ တွေကို စိစစ်သုံးသပ်ပြီး ခရိုင်အလိုက် ပြည်သူလူထုနဲ့ အရပ်ဖက်အဖွဲ့တွေ၊ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတွေထံမှ အကြံပြုချက်ရယူပြီးတော့ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်က ၂၀၁၈ခုနှစ် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေကို အသစ်ပြန်လည်ရေးဆွဲကာ ၂၀၁၈ခုနှစ်အောက်တိုဘာလ (၄)ရက်မှာ ပြဋ္ဌာန်းအတည်ပြုခဲ့ပါတယ်။

2. စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေသစ်မှာ ဘာတွေပါပါသလဲ?

ဒီဥပဒေမှာ အခန်းပေါင်း(၁၉)ခန်း ပါဝင်ပါတယ်။

- အခန်း(၁) အမည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက် အခန်းမှာ ဥပဒေရဲ့အမည် နဲ့ ဥပဒေရေးသားရာမှာ သုံးထားတဲ့ အရေးကြီးတဲ့ အခေါ်အဝေါ် စကားလုံးတွေကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုပြထားပါတယ်။ ဒီအခန်းဟာဆိုရင် အရေးကြီးတဲ့ အခန်းတစ်ခန်းဖြစ်တယ်လို့ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဥပဒေရဲ့ နောက်ပိုင်းအခန်းများအပေါ် ဒီအခန်းမှာပါတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်တွေအတိုင်း ဘာသာပြန်အနက်ဖွင့်ရမှာ ဖြစ်လို့ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပဒေပါ အချက်အလက်တွေကို တိတိကျကျ နားလည်ဖို့ဆိုရင် ဒီအဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်တွေကို သေချာဖတ်ကြည့်ထားဖို့ လိုပါတယ်။
- အခန်း(၂) ရည်ရွယ်ချက်များ အခန်းမှာတော့ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေး ဥပဒေပြုရခြင်းရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တွေကို ရေးသားထားတာဖြစ်ပါတယ်။ ဥပဒေတစ်ခုရဲ့ရည်ရွယ်ချက် တွေက အရေးကြီးပါတယ်။ နောက်ပိုင်းအခန်းများဟာ ဒီဥပဒေရည်ရွယ်ချက်တွေပြည့်မီစေဖို့ လုပ်ငန်းတာဝန်တွေ၊ တားမြစ်ချက်တွေ၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်တွေ ရေးသားရတာဖြစ်ပြီး ဥပဒေတစ်ခုပြဋ္ဌာန်းအသက်ဝင်သွားပြီးရင်လည်း မူလရည်ရွယ်ရင်းကို ရောက်/မရောက်ဆိုတာ သိဖို့ရာမှာ ဒီဥပဒေရည်ရွယ်ချက်တွေနဲ့ ပြန်လည် သုံးသပ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- အခန်း(၃)မှ အခန်း(၆) အထိမှာ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေ၊ကော်မတီတွေရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ တာဝန်တွေကို ဖော်ပြထားပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်ဘယ်လိုရှိတယ် ဆိုတာကို အခန်း(၃)၊ ကော်မတီတွေကို ဘယ်လိုဖွဲ့စည်းတယ် ဆိုတာကို အခန်း(၄)၊ ကော်မတီတွေရဲ့တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့် တွေကို အခန်း(၅)၊ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်တွေကို အခန်း(၆) အသီးသီးမှာ ဖော်ပြထားတာဖြစ်ပါတယ်။
- အခန်း(၇) ကြီးကြပ်ခြင်း အခန်းမှာတော့ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ အဆင့်ဆင့်အပေါ် အစိုးရက ဘယ်လိုကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ရမလဲဆိုတာကို ဖော်ပြထားပါတယ်။

- အခန်း(၈) စည်ပင်သာယာနယ်နိမိတ်အတွင်း အခွန်စည်းကြပ်ကောက်ခံခြင်း အခန်းမှာ စည်ပင်သာယာက ဘယ်လိုအခွန်တွေကို ကောက်ခံခွင့်ရှိတယ်၊ ဘယ်လိုကောက်ရမယ် စတဲ့ အခွန်ကောက်ခံပုံကို ပြဋ္ဌာန်းထားတာဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်သူများအနေနဲ့ ကိုယ်ထမ်းဆောင်ရမယ့် အခွန်တာဝန်များကို သေချာသိစေဖို့ ဒီအခန်းကို ဖတ်ရှုဖို့လိုမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- အခန်း(၉)မှအခန်း(၁၃)အထိမှာ စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းတွေ၊ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းတွေနဲ့ စီမံခန့်ခွဲမှုတွေအကြောင်းကို အသေးစိတ် ဖော်ပြထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခန်း(၉)မှာ “စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ စီမံခန့်ခွဲခြင်း”အခန်းဖြစ်ပါတယ်။ အခန်း(၁၀) မှာ စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်တဲ့ “အနှေးယာဉ်စီမံခန့်ခွဲခြင်း”အကြောင်းကို ရေးသားထားတာ ဖြစ်ပြီး အခန်း(၁၁)မှာတော့ “အငှားစက်တပ်ယာဉ်ငယ်များစီမံခန့်ခွဲခြင်း” အကြောင်း ဖော်ပြထားတာဖြစ်ပါတယ်။ အခန်း(၁၂)နဲ့ အခန်း(၁၃)တွင်တော့ စည်ပင်သာယာက စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိတဲ့လုပ်ငန်းတွေဖြစ်တဲ့ “ကူးတို့လုပ်ငန်း”နဲ့ “တိရိစ္ဆာန်များသတ်ဖြတ်၊ ဝယ်ယူသယ်ဆောင်ခြင်း” တို့အပေါ် စီမံခန့်ခွဲမှုများအကြောင်းကို အသီးသီး ရေးသားဖော်ပြထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။
- အခန်း(၁၄)မှာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွက်မရှိမဖြစ်လိုအပ်တဲ့ “ဘဏ္ဍာရေးနှစ်ရန် ပုံငွေထိန်းသိမ်းခြင်း၊ စာရင်းစစ်ဆေးခြင်း” အကြောင်းဖော်ပြထားတာဖြစ်ပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့နဲ့ ကော်မတီများ က ဘဏ္ဍာနှစ်အတွင်း ငွေကြေးကို ဘယ်လိုသုံးရမယ်၊ စာရင်းစစ်ဆေးခြင်းကို ဘယ်လိုခံယူရမယ် ဆိုတာတွေကို ဖော်ပြထားတာဖြစ်ပါတယ်။
- အခန်း(၁၅) မှာ စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းများကို အမှန်တကယ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် ရမည့် စည်ပင်သာယာရေးဝန်ထမ်းယန္တရားကို ဘယ်လိုဖွဲ့စည်းမလဲဆိုတာကို တင်ပြထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ “ဝန်ထမ်းကောင်းမှ နိုင်ငံကောင်းမည်” ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်အတိုင်း ဝန်ထမ်းယန္တရားတစ်ခုအဖြစ် ဖွဲ့စည်းနိုင်ဖို့ ဘယ်လိုပြဋ္ဌာန်းချက်တွေ ပါဝင်တယ်ဆိုတာကို ဒီအခန်းမှာ ဖတ်ရှုရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- အခန်း(၁၆)က(၁၈)အထိမှာ စည်ပင်သာယာရေးကဏ္ဍတွင် ပြည်သူများ ရှောင်ကြဉ်ဖို့ တားမြစ်ထားတာတွေ၊ တားမြစ်ချက်တွေကို ဖောက်ဖျက်ရင် ဘယ်လို ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်များ ချမှတ်နိုင်တယ်ဆိုတာတွေကို ဖော်ပြထားပါတယ်။ ပြည်သူအများ လိုက်နာရှောင်ကြဉ်အပ်တာ တွေကို ဖော်ပြထားတာဖြစ်လို့ သေချာဖတ်မှတ်ထားဖို့ လိုအပ်တဲ့အခန်းလည်း ဖြစ်ပါတယ်။
- နောက်ဆုံးအခန်းဖြစ်တဲ့ အခန်း(၁၉)ကတော့ “အထွေထွေ” ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ဖော်ပြထားတဲ့ အခန်းဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကတော့ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေမှာ ဘာတွေပါဝင် တယ်ဆိုတာကို အကြမ်းဖော်ပြတာဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ခန်းချင်းစီရဲ့ အသေးစိတ်တွေ ကိုတော့ နောက်မှာ ဆက်လက် တင်ပြသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

၁။ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ

၁။ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေကို ဘယ်လိုရည်ရွယ်ချက် တွေနဲ့ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တာလဲ?

၁။ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်များ

၁။ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေကို ဘယ်လိုရည်ရွယ်ချက် တွေနဲ့ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တာလဲ?

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေမှာ ရည်ရွယ်ချက် (၅)ခု ဖော်ပြထားတာကို တွေ့ရပါတယ်။

ရည်ရွယ်ချက်(၁)

“ပြည်သူများက ရွေးချယ်ပေးသည့် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ အဆင့်ဆင့်၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် မြို့ရွာများ စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်၍ ပြည်သူများ၏ လူနေမှုအဆင့်အတန်း တိုးတက်မြင့်မားလာစေရန်”

ဒီရည်ရွယ်ချက်မှာဆိုရင် ပြည်သူလူထုက ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ရွေးချယ်ပေးလိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဦးဆောင်ပါဝင်တဲ့ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီအဆင့်ဆင့်ကို ဖွဲ့စည်းပြီး ပြည်သူများအပေါ် ဘယ်လို တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုတွေ ဖြစ်စေချင်တယ်ဆိုတဲ့ မျှော်မှန်းချက် “Vision”ကို တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမှာ အပိုင်းနှစ်ပိုင်းပါဝင်ပါတယ်။ ပထမတစ်ခုက မြို့ရွာတွေ စဉ်ဆက်မပြတ်တိုးတက်ဖို့ (Sustainable Development) ဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယတစ်ခုကတော့ ပြည်သူတွေရဲ့ လူနေမှုအဆင့်အတန်း တိုးတက်မြင့်မားစေဖို့ (Improving Living Standard) ဖြစ်ပါတယ်။

ရည်ရွယ်ချက်(၂)

“စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာ အခွန်အရပ်ရပ်ကို သတ်မှတ်နှုန်းထားများအတိုင်း အပြည့်အဝရရှိစေရန်နှင့် သက်ဆိုင်ရာ မြို့ရွာ စည်ပင်သာယာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် တည်ဆဲဥပဒေ၊ ဘဏ္ဍာရေး စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့်အညီ စနစ်တကျအသုံးပြုစေရန်”

ဒုတိယရည်ရွယ်ချက်မှာတော့ ရည်ရွယ်ချက်(၁)ပြည့်မီစေရေးဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ အဓိကကျတဲ့ အခွန်ဘဏ္ဍာရရှိမှု ကို အလေးထားဆောင်ရွက်ဖို့ အတွက်နဲ့ ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေနဲ့အညီ ပြည်သူတွေအတွက် အမှန်တကယ် လိုအပ်ပြီး အကျိုးရှိမယ့်လုပ်ငန်းတွေ ဆောင်ရွက်နိုင်စေဖို့ ရည်ရွယ်တယ် ဆိုတာကို တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရည်ရွယ်ချက်(၃)

“စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသည့် ပြည်သူ့ဗဟိုပြု စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ် ပေါ်ထွန်းလာစေရန်”

တတိယရည်ရွယ်ချက်တွင်မူ စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းများကို စီမံခန့်ခွဲရာမှာ ထားရှိစေချင်တဲ့ တန်ဖိုးတွေကို တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတန်ဖိုးတွေကတော့ တာဝန်ယူမှုရှိခြင်း (Responsible)၊ တာဝန်ခံမှုရှိခြင်း (Accountable)၊ ပြည်သူ့ကို ဗဟိုပြုခြင်း (People-centred) တို့ပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအရာတွေဟာဆိုရင် အုပ်ချုပ်စီမံမှုကောင်းတစ်ရပ်ရဲ့ လက္ခဏာတွေလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ရည်ရွယ်ချက်(၄)

“စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်သူလူထုပါဝင်မှု ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်”

စတုတ္ထရည်ရွယ်ချက်က စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းတွေ ဆောင်ရွက်ရာမှာ ပြည်သူလူထုပါဝင်မှု အရေးကြီးကြောင်းပြသနေပါတယ်။ ပြည်သူမပါဝင်ဘဲ အောင်မြင်မှုအစစ် အမှန်မရရှိနိုင်တဲ့အတွက် စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းတွေ ဆောင်ရွက်ရာမှာ ပြည်သူလူထုပါဝင်နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်စေဖို့ ရည်ရွယ်ထားတာ လည်းဖြစ်ပါတယ်။

ရည်ရွယ်ချက်(၅)

“စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ရပိုင်ခွင့်တို့ကို စနစ်တကျဖြစ်စေရန်”

ရည်ရွယ်ချက်(၅)မှာလည်း အဖွဲ့အစည်းအတွင်းပိုင်းကို ရည်ရွယ်တဲ့ အချက်ပဲဖြစ်ပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာမှာ ဘယ်လိုတာဝန်တွေရှိတယ် (Responsibility)၊ ဘယ်လိုလုပ်ပိုင်ခွင့်တွေရှိတယ် (Authority)၊ ဒီအတွက် ရပိုင်ခွင့်တွေကတော့ ဘာတွေရှိတယ် (Rights) ဆိုတာကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းရှိစေဖို့၊ ကျော်လွန်မလုပ်ဆောင်စေဖို့နဲ့ စနစ်တကျရှိစေဖို့ ရည်ရွယ်ထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ရည်ရွယ်ချက်(၅)ချက်ကို ချုပ်ပြီးကြည့်မယ်ဆိုရင်တော့ ပြည်သူများအတွက် ဖြစ်စေချင်တဲ့ ပင်မ ရည်မှန်းချက်ကို ဖော်ပြထားပြီး ဒီရည်မှန်းချက် ရောက်ရှိစေဖို့အတွက် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာရည်ရွယ်ချက်တွေ၊ ပြည်သူပါဝင်တဲ့ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာတန်ဖိုးထားမှုတွေနဲ့ အဖွဲ့အစည်းလုပ်ငန်းပိုင်း ဆိုင်ရာ ဖြစ်စေချင်တာတွေကို ဖော်ပြထားတာ တွေ့ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

၂။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ခြင်း

၁။ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ခြင်း ကို ဘယ်လို လုပ်ဆောင်ပါသလဲ?

၂။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေရဲ့ ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံကို ဘယ်လိုသတ်မှတ်ပါသလဲ?

၃။ ဝန်ထမ်းရေးရာကိစ္စတွေအတွက် ဘယ်သူ့မှာတာဝန်ရှိပါသလဲ?

၄။ ဝန်ထမ်းတွေအတွက် ကုန်ကျစရိတ်ကို ဘယ်လိုကျခံအသုံးပြုနိုင်သလဲ?

၂။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အဆင့်ဆင့်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ခြင်း

၁။ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ခြင်း ကို ဘယ်လို လုပ်ဆောင်ပါသလဲ?

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့က တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်ကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်ကို သတ်မှတ်နိုင်ပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ် ဆိုတဲ့ စကားရပ် ကို စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေက အောက်ပါအတိုင်း ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။

“စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရ မြို့နယ်တစ်ခုကိုဖြစ်စေ၊ မြို့တစ်မြို့ကိုဖြစ်စေ၊ နယ်နိမိတ်ချင်းဆက်စပ်လျက်ရှိသော မြို့နယ်နှင့်မြို့များကို စုစည်း၍ဖြစ်စေ၊

မြို့အသွင်ဖွဲ့ဖြိုးတိုးတက်နေသော ကျေးရွာများကိုဖြစ်စေ၊ မြို့နှင့် ကျေးရွာများကို ပူးပေါင်း၍ဖြစ်စေ အစိုးရက စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အဖြစ် ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ပေးသော နယ်မြေအဝန်းအဝိုင်းကိုဆိုသည်”

တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့သည် မြို့နယ်တစ်ခုဖြစ်ဖြစ်၊ မြို့တစ်မြို့ကိုဖြစ်ဖြစ်၊ နယ်နိမိတ်ချင်းဆက်စပ်နေတဲ့ မြို့နယ်နဲ့ မြို့တွေကို စုစည်းလို့ဖြစ်ဖြစ်၊ မြို့အသွင်ဖွဲ့ဖြိုးတိုးတက်နေတဲ့ ကျေးရွာတွေကိုဖြစ်ဖြစ်၊ မြို့နှင့် ကျေးရွာတွေကို ပူးပေါင်းပြီးတော့ဖြစ်ဖြစ်ဖြစ် စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်သတ်မှတ်တာ၊ ပြင်ဆင်တာ၊ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ဆင့်ဆင့်ဖွဲ့စည်းတာ၊ ပြင်ဆင်တာ၊ နုတ်ပယ်တာတွေ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။

၂။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေရဲ့ ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံကို ဘယ်လိုသတ်မှတ်ပါသလဲ?

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့က စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်နဲ့ ဝင်ငွေပမာဏအပေါ် အခြေခံပြီးတော့ ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံကို ရေးဆွဲအတည်ပြုပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လိုအပ်ရင် စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ထမ်းများကိုပါ ထည့်သွင်းရေးဆွဲနိုင်ပါတယ်။

၃။ ဝန်ထမ်းရေးရာကိစ္စတွေအတွက် ဘယ်သူ့မှာတာဝန်ရှိပါသလဲ?

ဝန်ထမ်းရေးရာကိစ္စတွေအတွက် စည်ပင်သာယာရေးဝန်ကြီးမှာ တာဝန်ရှိ ပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးဝန်ကြီးက ဝန်ထမ်းခန့်ထားရေး၊ ရာထူးတိုးမြှင့်ရေး၊ ပြည်တွင်းပြည်ပ သင်တန်းများစေလွှတ်ရေးနဲ့ ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံ ပြင်ဆင်ရေးတို့ကို အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ သဘောတူညီချက်နဲ့ ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သင့်တော်တဲ့ ရာထူးအဆင့်တွေအတွက် တိုင်းဒေသကြီးအမှုဆောင်အရာရှိနဲ့ မြို့နယ်အမှုဆောင်အရာရှိတွေကို ဝန်ထမ်းရေးရာလုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးပြီး ဆောင်ရွက်စေနိုင်ပါတယ်။

၄။ ဝန်ထမ်းတွေအတွက် ကုန်ကျစရိတ်ကို ဘယ်လိုကျခံအသုံးပြုနိုင်သလဲ?

ဝန်ထမ်းတွေအတွက် ကုန်ကျစရိတ်ကို နှစ်စဉ်ဝင်ငွေရဲ့ (၃၀)ရာခိုင်နှုန်းထက်
ကျော်လွန်အသုံးမပြုဖို့ ကန့်သတ်ထားပါတယ်။ ဝင်ငွေနည်းပါးတဲ့မြို့နယ်တွေ အတွက်တော့
တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ ခွင့်ပြုချက်နဲ့ ကျခံသုံးစွဲနိုင်ပါတယ်။

၃။ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများဖွဲ့စည်းခြင်း

- 1။ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးမှာ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ အဆင့်ဆင့် ဘယ်လိုရှိပါသလဲ?
- 2။ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီကို ဘယ်လိုဖွဲ့စည်းလဲ၊ ကော်မတီဝင်တွေကို ဘယ်လို ရွေးချယ်သလဲ?
- 3။ တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီကို ဘယ်လိုဖွဲ့စည်းလဲ၊ ကော်မတီဝင်တွေကို ဘယ်လို ရွေးချယ်သလဲ?
- 4။ မြို့(သို့)မြို့အသွင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေတဲ့ ကျေးရွာတွေမှာ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ ဖွဲ့စည်းမယ်ဆိုရင် ဘယ်လိုဖွဲ့စည်းလို့ရပါသလဲ? ကော်မတီဝင်တွေကို ဘယ်လို ရွေးချယ်သလဲ?
- 5။ ရပ်ကွက်၊ကျေးရွာအုပ်စု စည်ပင်သာယာရေးအထောက်အကူပြုအဖွဲ့ကို ဖွဲ့ဖို့လိုပါက ဘယ်လိုဖွဲ့စည်းနိုင်သလဲ? အဖွဲ့ဝင်တွေကို ဘယ်လိုရွေးချယ်သလဲ?
- 6။ လက်ရှိစစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးစနစ်အတွင်းမှာပြည်သူကဆန္ဒမဲဘယ်လောက် ပေးနိုင်ပါသလဲ?
- 7။ ရွေးချယ်ခံ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီဝင်တွေကို ပြည်သူတွေက ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းလိုပါက ဘယ်လို ဆောင်ရွက်လို့ရပါသလဲ?
- 8။ ဘယ်လိုအခြေအနေတွေမှာ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒါမှမဟုတ် ကော်မတီဝင်တစ်ဦးကို လစ်လပ်အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ပါသလဲ?
- 9။ ဥက္ကဋ္ဌ/ကော်မတီဝင်တစ်ဦး လစ်လပ်သွားရင် ဘယ်လို ဆောင်ရွက်ရမှာလဲ?
- 10။ ကော်မတီမဖွဲ့နိုင်တဲ့ နေရာတွေမှာ အစိုးရက ဘယ်လိုဆောင်ရွက်လို့ရပါသလဲ?

၃။စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများဖွဲ့စည်းခြင်း

1။ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးမှာ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ အဆင့်ဆင့် ဘယ်လိုရှိပါသလဲ?

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းမှာ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီလို့ ပြောပါက မဖြစ်မနေဖွဲ့စည်းရမယ့် ကော်မတီများမှာ တိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ နဲ့ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မြို့နယ်အဆင့်တွေသည် လက်ရှိ စည်ပင်သာယာရေးစနစ်အတွက် အခြေခံယူနစ်များလို့လည်း ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် လိုအပ်လို့ဖွဲ့စည်းနိုင်တဲ့ကော်မတီတွေကတော့ မြို့စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ (ဒါမှမဟုတ်) မြို့အသွင်ဖွံ့ဖြိုးတဲ့ ကျေးရွာ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ လိုအပ်ပါက ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု စည်ပင်သာယာရေးအထောက်အကူပြုအဖွဲ့များကိုလည်း ဖွဲ့စည်းနိုင်ပါတယ်။

အကြမ်းအားဖြင့်ကြည့်ပါက အောက်ပုံပါအတိုင်း စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီအဆင့်ဆင့်ကို တွေ့မြင်နိုင်ပါတယ်။

တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ

မြို့နယ် စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီများ

မြို့စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများ
(မြို့အသွင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သောကျေးရွာများအပါအဝင်)

ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု

စည်ပင်သာယာရေးအထောက်အကူပြုအဖွဲ့များ

(စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီများ)

- အနက်ရောင်က မဖြစ်မနေဖွဲ့စည်းရမယ့် ကော်မတီတွေ ဖြစ်ပြီးတော့
- မီးခိုးရောင်မှာ လိုအပ်ပါက ဖွဲ့စည်းနိုင်တဲ့ ကော်မတီ/အထောက်အကူပြု အဖွဲ့တွေ ဖြစ်ပါတယ်။)

ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု စည်ပင်သာယာရေးအထောက်အကူပြုအဖွဲ့တွေ ဖွဲ့စည်းခြင်းဟာ ၂၀၁၈ခုနှစ် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေမှာမှ ထည့်သွင်းပါဝင်လာတဲ့ အချက်ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အုပ်ချုပ်စီမံရေးစနစ်မှာ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်ထိရောက်တဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံမှာ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနမှာသာရှိခဲ့ပြီး ယခုမူ ဒီအုပ်ချုပ်ရေးကျောရိုးကို အခြေပြုကာ စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းတွေကိုလည်း ပြည်သူနဲ့အနီးဆုံးဖြစ်တဲ့ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအထိ

တိုးချဲ့လာတာကို တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရမှ အောက်ခြေရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စုအထိ စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုတွေကို စနစ်တကျဖြန့်ကျက်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေး ဝန်ဆောင်မှုတွေ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုတွေကို ပိုမိုစနစ်ကျနစွာ ထိန်းကျောင်းဆောင်ရွက်နိုင်မှာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ မြို့နယ်များမှာ စည်ပင်သာယာရေး နှစ်စဉ် ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာမှာလည်း ရပ်ကွက်အလိုက် သဘောထားအမြင်တွေကို ပိုမိုပါဝင်စေနိုင်မှာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

2။ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီကို ဘယ်လိုဖွဲ့စည်းလဲ၊ ကော်မတီဝင်တွေကို ဘယ်လို ရွေးချယ်သလဲ?

မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီကို လူပုဂ္ဂိုလ်(၇)ဦးနဲ့ ဖွဲ့စည်းပါတယ်။ ကော်မတီမှာပါဝင်ရမယ့်သူတွေကို အောက်ပါဇယားမှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။

စဉ်	ပါဝင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ	အရေအတွက်	တာဝန်
၁။	စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ ပြည်သူများက ရွေးချယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်	(၁)ဦး	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။	စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ ပြည်သူများက ရွေးချယ်သော လူမှုရေးနယ်ပယ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်	(၁)ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၃။	စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ ပြည်သူများက ရွေးချယ်သော စီးပွားရေးနယ်ပယ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်	(၁)ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၄။	စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ ပြည်သူများက ရွေးချယ်သော သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းအလိုက်ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်/ ပညာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများမှ ပုဂ္ဂိုလ်	(၁)ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၅။	ဒုတိယမြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး (အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာန)	(၁)ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၆။	မြို့နယ်ဦးစီးမှူး (မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာန)	(၁)ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၇။	မြို့နယ်အမှုဆောင်အရာရှိ (မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့)	(၁)ဦး	အတွင်းရေးမှူး
ကော်မတီဝင်စုစုပေါင်း		(၇) ဦး	

မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် ပြည်သူကရွေးချယ်ပေးတဲ့ ကော်မတီဝင် (၄) ဦးပါဝင်ပြီး ဌာနဆိုင်ရာထူးတာဝန်အရ ပါဝင်သူ (၃) ဦးရှိတယ်ဆိုတာကို တွေ့နိုင်ပါတယ်။

ကော်မတီဖွဲ့စည်းဖို့ ကော်မတီဝင်တွေ ရွေးချယ်ရာမှာ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စုများက အိမ်ထောင်စုတစ်စုလျှင်

- ✓ ဥက္ကဋ္ဌနေရာ ရွေးချယ်ခံသူအတွက် ဆန္ဒမဲ(၁)မဲ
- ✓ လူမှုရေးနယ်ပယ်မှ ရွေးချယ်ခံသူအတွက် ဆန္ဒမဲ(၁)မဲ
- ✓ စီးပွားရေးနယ်ပယ်မှ ရွေးချယ်ခံသူအတွက် ဆန္ဒမဲ(၁)မဲ
- ✓ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်/ပညာအခြေပြုနယ်ပယ်မှ ရွေးချယ်ခံသူအတွက် ဆန္ဒမဲ(၁)မဲ

စုစုပေါင်းဆန္ဒမဲ(၄)မဲပေးပြီး ပါဝင်ရွေးချယ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

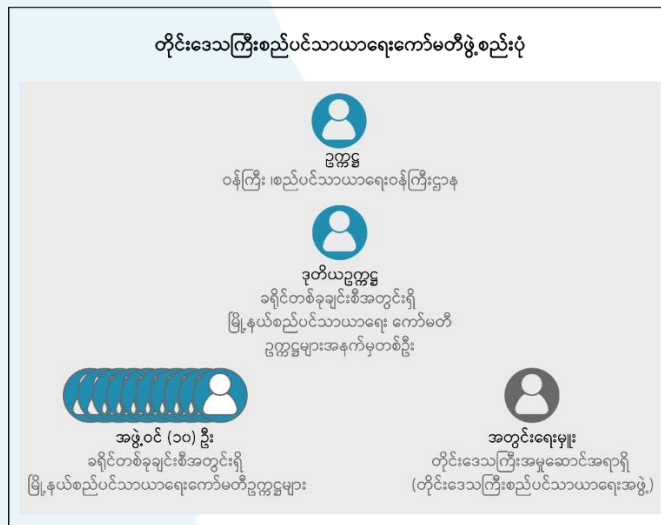
(မှတ်ချက်-လူမှုရေးနယ်ပယ်မှ ရွေးချယ်ခံမည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် တရားဝင်မှတ်ပုံတင်ထားတဲ့ လူထုအခြေပြု လူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့မှ အသင်းဝင်ဖြစ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်)

3။ တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီကို ဘယ်လိုဖွဲ့စည်းလဲ၊ ကော်မတီဝင်တွေကို ဘယ်လို ရွေးချယ်သလဲ?

တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီကို အဖွဲ့ဝင် (၁၃)ဦးဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားပါတယ်။ (လက်ရှိ ခရိုင်အရေအတွက်အရ ဖြစ်ပါတယ်။) ဇယားတွင် အသေးစိတ်ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

စဉ်	ပါဝင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ	အရေအတွက်	တာဝန်
-----	------------------------	----------	-------

၁။	ဝန်ကြီး၊ စည်ပင်သာယာရေးဝန်ကြီးဌာန	(၁)ဦး	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။	ခရိုင်တစ်ခုချင်းစီအတွင်းရှိ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌများအနက်မှတစ်ဦး	(၁)ဦး	ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ
၃။	ခရိုင်တစ်ခုချင်းစီအတွင်းရှိ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌများ	(၁၀)ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၇။	တိုင်းဒေသကြီးအမှုဆောင်အရာရှိ (တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့)	(၁)ဦး	အတွင်းရေးမှူး
ကော်မတီဝင်စုစုပေါင်း		(၁၃) ဦး	

တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီကိုကြည့်ပါက စည်ပင်သာယာရေးဝန်ကြီးက ဥက္ကဋ္ဌအနေနဲ့ ဆောင်ရွက်တယ်။ တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အမှုဆောင်အရာရှိက အတွင်းရေးမှူး အနေနဲ့ ဆောင်ရွက်တယ်။ ခရိုင်အသီးသီးမှ ရွေးချယ်ခံရတဲ့ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးဥက္ကဋ္ဌများက ဒုဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ဆောင်ရွက်တယ် ဆိုတာကို တွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

တိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းဖို့ ခရိုင်တစ်ခုချင်းအတွင်းမှာရှိတဲ့ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌများအား အချင်းချင်းဆန္ဒမဲပေးစေပြီး မဲအများဆုံးရရှိသူ တစ်ဦးစီကို တိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် သတ်မှတ်ပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနောက်မှ တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီအဖွဲ့ဝင်အချင်းချင်းမဲပေးပြီး ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကို ဆက်လက် ရွေးချယ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

4။ မြို့(သို့)မြို့အသွင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေတဲ့ ကျေးရွာတွေမှာ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ ဖွဲ့စည်းမယ်ဆိုရင် ဘယ်လိုဖွဲ့စည်းလို့ရပါသလဲ? ကော်မတီဝင်တွေကို ဘယ်လို ရွေးချယ်သလဲ?

မြို့(သို့)မြို့အသွင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေတဲ့ ကျေးရွာတွေမှာ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ ဖွဲ့စည်းမယ်ဆိုရင် တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီရဲ့ ခွင့်ပြုချက်ရယူပြီး ဖွဲ့စည်းရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖွဲ့စည်းတဲ့ နေရာမှာ အောက်မှာ ပြထားတဲ့ ဇယားပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းရမှာဖြစ်ပါတယ်။

စဉ်	ပါဝင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ	အရေအတွက်	တာဝန်
၁။	စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ ပြည်သူများက ရွေးချယ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်	(၁)ဦး	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။	စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ ပြည်သူများက ရွေးချယ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်	(၂)ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၃။	မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက တာဝန်ပေးအပ်သော ဒုတိယ ဦးစီးမှူး၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဦးစီးဌာန	(၁)ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၄။	တိုင်းဒေသကြီးအမှုဆောင်အရာရှိက တာဝန်ပေးအပ်သော ဒုတိယ ဦးစီးမှူးအဆင့်ထက်မနိမ့်သူ	(၁)ဦး	အတွင်းရေးမှူး
ကော်မတီဝင်စုစုပေါင်း		(၅) ဦး	

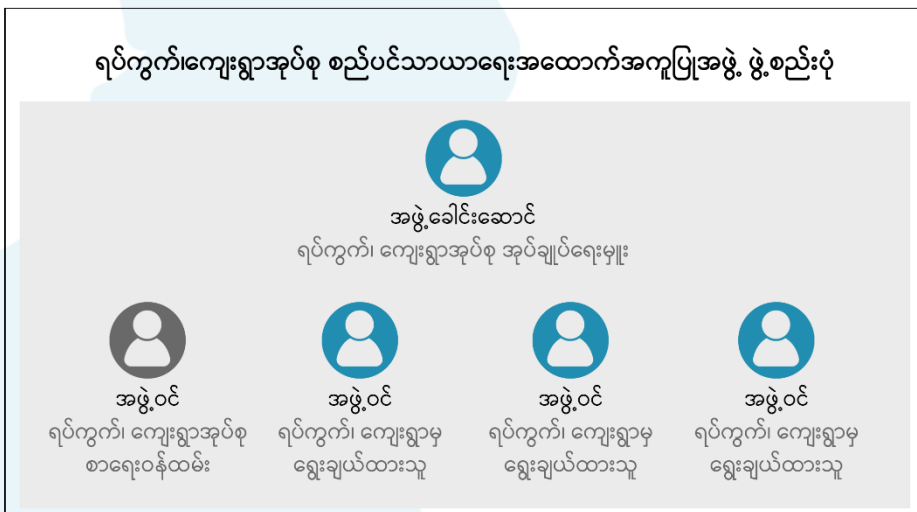

မြို့(သို့)မြို့အသွင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေတဲ့ ကျေးရွာတွေအတွက် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းရာမှာ အိမ်ထောင်စုတစ်စုကို ဥက္ကဋ္ဌနေရာအတွက် ဆန္ဒမဲ(၁)မဲ၊ အဖွဲ့ဝင်နေရာအတွက် ဆန္ဒမဲ(၁)မဲ ပေးပြီး ဥက္ကဋ္ဌ(၁) ဦး နဲ့ အဖွဲ့ဝင်(၂) ဦးကို ရွေးချယ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

5။ ရပ်ကွက်၊ကျေးရွာအုပ်စု စည်ပင်သာယာရေးအထောက်အကူပြုအဖွဲ့ကို ဖွဲ့ဖို့လိုပါက ဘယ်လိုဖွဲ့စည်းနိုင်သလဲ? အဖွဲ့ဝင်တွေကို ဘယ်လိုရွေးချယ်သလဲ?

ရပ်ကွက်၊ကျေးရွာအုပ်စု စည်ပင်သာယာရေးအထောက်အကူပြုအဖွဲ့ကို ဖွဲ့ဖို့လိုပါက အောက်မှာပြထားတဲ့ ဇယားပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းရမှာဖြစ်ပါတယ်။

စဉ်	ပါဝင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ	အရေအတွက်	တာဝန်
၁။	ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူး	(၁)ဦး	အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်
၂။	ရပ်ကွက်။ ကျေးရွာအုပ်စု စာရေးဝန်ထမ်း	(၁)ဦး	အဖွဲ့ဝင်
၃။	ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာမှ ရွေးချယ်ထားသူ	(၃)ဦး	အဖွဲ့ဝင်
အဖွဲ့ဝင်စုစုပေါင်း		(၅) ဦး	

အဖွဲ့ဝင်(၃) ဦးကို ရွေးချယ်ရာမှာ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ဆောင်ရွက်ဖို့ အမည်စာရင်း ပေးလာသူများကို အိမ်ထောင်စုတစ်စုလျှင် ဆန္ဒမဲ(၁)မဲ ပေး၍ရွေးချယ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

6။ ရွေးချယ်ခံ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီဝင်တွေကို ပြည်သူတွေက ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းလိုပါက ဘယ်လို ဆောင်ရွက်လို့ရပါသလဲ?

မြို့နယ်၊ မြို့(သို့)မြို့အသွင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော ကျေးရွာ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ(သို့) ရွေးချယ်ခံ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး၊ဦးကို ပေးထားတဲ့တာဝန်နဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေကနေ ပြန်ရုပ်သိမ်းပေးဖို့အတွက် မဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိတဲ့ အိမ်ထောင်စုတွေရဲ့ (၅၀)ရာခိုင်နှုန်းကျော်က လက်မှတ်ရေးထိုးတောင်းဆိုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို လက်မှတ်ရေးထိုးတင်ပြလာရင် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့က စိစစ်ပြီးတော့ တာဝန်နဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေကို ပြန်ရုပ်သိမ်းရမှာဖြစ်ပါတယ်။ (ကော်မတီဝင်အဖြစ်က ရုပ်သိမ်းခွင့်တွင် ဌာနဆိုင်ရာထူးတာဝန်အရ ပါဝင်ရတဲ့ စည်ပင်သာယာရေးအမှုဆောင်အရာရှိ၊ ဒုမြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ မြို့နယ်ဦးစီးမှူး (မွေးမြူရေးနှင့်

ကုသရေးဦးစီးဌာန) စသူတို့ မပါဝင်ပါ။ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေတဲ့ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် တာဝန်ကျေပွန်အောင် မဆောင်ရွက်နိုင်ရင် ဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေနဲ့ အညီသာ သက်ဆိုင်ရာမိခင်ဌာနက အရေးယူဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

7။ ဘယ်လိုအခြေအနေတွေမှာ ဥက္ကဋ္ဌ/ကော်မတီဝင်တစ်ဦးကို လစ်လပ်အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ပါသလဲ?

အောက်မှာဖော်ပြမယ့် အခြေနေ(၅)ရပ်မှာ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒါမှမဟုတ် ကော်မတီဝင်တစ်ဦးကို လစ်လပ်အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ပါတယ်။ ဒီအခြေအနေ(၅)ရပ်ကတော့

(၁)မိမိဆန္ဒနဲ့ တာဝန်မှနှုတ်ထွက်တာ

(၂)ဒီဥပဒေနဲ့နည်းဥပဒေတွေကို ဖောက်ဖျက်တာ၊ တည်ဆဲဥပဒေပုဒ်မတစ်ခုခုနဲ့ အရေးယူခံရတာ

(၃)သက်ဆိုင်ရာ စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်းမှာ ဆက်လက်နေထိုင်တော့ခြင်းမရှိဘဲ တခြား ဒေသကို ပြောင်းသွားတာ

(၄)ကော်မတီရဲ့ တာဝန်နဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေကို ကျေပွန်အောင် ဆောင်ရွက်မှုမရှိတာ

(၅)ကွယ်လွန်သွားတာ ဆိုတဲ့ အခြေအနေတွေမှာ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒါမှမဟုတ် ကော်မတီဝင်တစ်ဦးကို လစ်လပ်အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ပါတယ်။

8။ ဥက္ကဋ္ဌ/ကော်မတီဝင်တစ်ဦး လစ်လပ်သွားရင် ဘာဆက်လုပ်ရမလဲ?

တိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီဥက္ကဋ္ဌမှလွဲလို့ ကော်မတီများတွင် ဥက္ကဋ္ဌ(သို့)အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦး လစ်လပ်ပါသွားပါက ရက်ပေါင်း (၆၀)အတွင်း ဥပဒေ၊နည်းဥပဒေနဲ့အညီ ပြန်လည်ရွေးချယ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌနေရာ ပြန်လည် မရွေးချယ်မီ ကော်မတီဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့ အတွင်းရေးမှူးက ဖြစ်ဖြစ်၊ ကော်မတီဝင်တစ်ဦးဦးကဖြစ်ဖြစ် ခေတ္တဥက္ကဋ္ဌအနေနဲ့ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

9။ ကော်မတီမဖွဲ့နိုင်တဲ့ နေရာတွေမှာ အစိုးရက ဘယ်လိုဆောင်ရွက်လို့ရပါသလဲ?

အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ကော်မတီမဖွဲ့နိုင်တဲ့ နေရာတွေမှာ အစိုးရက ကော်မတီရဲ့ တာဝန်နဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေကို အမှုဆောင်အရာရှိ၊ ဒါမှမဟုတ် တာဝန်ခံအင်ဂျင်နီယာတစ်ဦးဦးထံ ပေးအပ်ဆောင်ရွက်စေရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကော်မတီကို တစ်လအတွင်း ပြန်လည်ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်စေရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

၄။ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီအဆင့်ဆင့်၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့် နဲ့ ရပိုင်ခွင့်

- 1။ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီအဆင့်ဆင့်မှာ ဘယ်လိုတာဝန်နဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့် တွေရှိပါသလဲ?
- 2။ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတွေရဲ့ ရပိုင်ခွင့်ကဘာတွေရှိပါသလဲ?

စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီအဆင့်ဆင့်၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့် နဲ့ ရပိုင်ခွင့်

1။ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီအဆင့်ဆင့်မှာ ဘယ်လိုတာဝန်နဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့် တွေရှိပါသလဲ?

စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတွေရဲ့ တာဝန်နဲ့လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေကို စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေမှာ သီးခြားဖော်ပြထားပါတယ်။ တိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီရဲ့ တာဝန်နဲ့လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေကို ပုဒ်မ ၁၂ မှာ ပုဒ်မခွဲ (က) မှ (ဇ)အထိ အချက် (၈)ချက်နဲ့ ဖော်ပြထားပြီး မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတွေရဲ့ တာဝန်နဲ့လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေကို ပုဒ်မ ၁၃ မှာ ပုဒ်မခွဲ (က) မှ (ဒ) အထိ အချက် (၁၈)ချက်နဲ့ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒီတာဝန်နဲ့လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေကို အကြောင်းအရာအလိုက်ပြန်လည်စုစည်းပြီး အောက်မှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။

လမ်းညွှန်ကြီးကြပ်ခြင်းကိစ္စ

တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတွေနဲ့ စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့အဆင့်ဆင့်ရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်တွေကို ဥပဒေနဲ့အညီ လမ်းညွှန်ကြီးကြပ်ရမှာဖြစ်ပြီး၊ မြို့နယ်နဲ့ မြို့စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီတွေက သက်ဆိုင်ရာ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေကို ဥပဒေနဲ့အညီ လမ်းညွှန်ကြီးကြပ်တာ ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက လိုအပ်ရင် **အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ ခွင့်ပြုချက်**ကို ရယူဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။ [၁၂။(က)၊ ၁၃။(က)၊(ခ)]

စီမံကိန်းများ၊ လုပ်ငန်းများနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကိစ္စ

မြို့နယ်/မြို့ကော်မတီတွေက စည်ပင်သာယာရေးနဲ့ဆိုင်တဲ့ စီမံကိန်းတွေကို ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပြီး ရေးဆွဲထားတဲ့စီမံကိန်းတွေကို အများပြည်သူသိရှိစေဖို့ ထုတ်ပြန်ရှင်းလင်းရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၃။(ည)] ဒါ့အပြင် ပြည်သူလူထုက တင်ပြလာတဲ့ စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းတွေကို စိစစ်ရွေးချယ်ပြီး ထောက်ခံတင်ပြပေးတာ၊ ပြည်သူလူထုနဲ့ ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်စေတာတွေကိုလည်း လုပ်ဆောင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၃။(ဋ)] မြို့နယ်/မြို့ကော်မတီတွေက လုပ်ငန်းလိုအပ်ချက်အရ လုပ်ငန်းအမျိုးအစားအလိုက် အဖွဲ့ငယ်တွေဖွဲ့စည်း၍လည်း သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၃။(ဆ)] အခြားတိုင်းနဲ့ပြည်နယ်များနဲ့ **နယ်နိမိတ်ချင်းထိစပ်နေတဲ့ နေရာတွေမှာ ဒေသန္တရစီမံကိန်းရေးဆွဲတာ၊ လုပ်ငန်းကောင်အထည်ဖော်တာတွေကိုတော့ တိုင်းဒေသကြီးကော်မတီက ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ ခွင့်ပြုချက်နဲ့** သက်ဆိုင်ရာစည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များနဲ့ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၂။(ခ)] မြို့နယ်နဲ့မြို့ကော်မတီများက စည်ပင်သာယာရေးနဲ့ဆိုင်တဲ့ လေလံနဲ့တင်ဒါတွေချထားရေးကိစ္စမှာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ တာဝန်ခံမှုရှိစေဖို့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေနဲ့အညီ ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ [၁၃။(ဃ)] တိုင်းကော်မတီကတော့ **တင်ဒါနဲ့ လေလံတွေ ဆောင်ရွက်ရာမှာ ကြီးကြပ်ဖို့ရာတာဝန်ရှိပါတယ်။** [၁၂။(ဇ)]

ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေရေး၊ အဆောက်အအုံနှင့်စီးပွားဆိုင်ရာကြပ်မတ်ဆောင်ရွက်မှုကိစ္စ

အခွန်အခအကောက်နဲ့ ဒဏ်ကြေးနှုန်းထားတွေကို ခေတ်နဲ့လျော်ညီတဲ့ နှုန်းထားတွေအဖြစ် ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ဖို့ ဖျက်သိမ်းဖို့ မြို့နယ်/မြို့စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ကပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ပြည်သူ့လူထု ကပဲဖြစ်ဖြစ် တင်ပြလာပါက မြို့နယ်/မြို့ကော်မတီက တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့မှတစ်ဆင့် တိုင်းဒေသကြီးကော်မတီထံ တင်ပြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၃။(ဃ)] ဒီလို မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီကပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ပြည်သူ့လူထုကပဲဖြစ်ဖြစ် တင်ပြလာတာတွေကို တိုင်းစည်ပင်က တည်ဆဲဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေနဲ့ အညီ စိစစ်ပြီး ပြင်ဆင်တာ၊ အတည်ပြုတာတွေ ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၂။(ဃ)]

မြို့နယ်/မြို့ကော်မတီက အဆောက်အအုံနှင့်မြေခွန်၊ ဝန်ဆောင်ခွန်တွေ စည်းကြပ်ကောက်ခံဖို့ အဆောက်အအုံနဲ့မြေရဲ့ စံငှားရမ်းခကို အခါအားလျော်စွာသတ်မှတ်ပြင်ဆင်ဖို့ တိုင်းဒေသကြီးကော်မတီထံ တင်ပြပြီး တိုင်းဒေသကြီးကော်မတီက တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ခွင့်ပြုချက်နဲ့ အတည်ပြုတာ၊ ငြင်းပယ်တာတွေ ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၃။(ဃ)၊ ၁၂။(င)] တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရရဲ့ခွင့်ပြုချက်နဲ့ အဆောက်အအုံ ငှားရမ်းလို့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မြေငှားရမ်းလို့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ တခြားနည်းနဲ့ပဲဖြစ်ဖြစ် ရရှိတဲ့နိုင်ငံခြားငွေကို တည်ဆဲဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေနဲ့အညီ စည်ပင်သာယာရေးကိစ္စများ အတွက် မြို့နယ်/မြို့ကော်မတီက သုံးစွဲနိုင်ပါတယ်။ [၁၃။(တ)]

တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် လုပ်ငန်းလိုင်စင်ထုတ်ပေးထားတဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းနဲ့ သီးခြားလုပ်ငန်းတွေကို မြို့နယ်/မြို့ကော်မတီက ကြီးကြပ်တာ၊ အခွန်ကောက်ခံတာတွေ လုပ်ဆောင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ [၁၃။(စ)] စည်ပင်သာယာရေးဝင်ငွေ တိုးတက်ရရှိစေရေးအတွက် လုပ်ငန်းလိုင်စင် အသစ်တွေ ဖော်ထုတ်တာ၊ စိစစ်ထောက်ခံတာတွေကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ [၁၃။(ဌ)] တိုင်းဒေသကြီးကော်မတီက စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ် အတွင်းမှာ ဟိုတယ်ဇုန်၊ ကျောက်မျက်ဇုန်၊ စက်မှုဇုန်၊ မွေးမြူရေးဇုန်နဲ့ စီးပွားရေးဇုန်စတဲ့ ဇုန်များကို တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရရဲ့ သတ်မှတ်ချက်နဲ့အညီ ဖော်ထုတ်ရာမှာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၂။(ဆ)]

(နိုင်ငံပိုင်အဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်တာ၊ ပြင်ဆင်ထိန်းသိမ်းတာတွေ အတွက်လည်း တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရရဲ့ခွင့်ပြုချက်နဲ့ စစ်ဆေးခွင့်ရှိပြီး စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်တွေကို တိုင်းဒေသကြီးကော်မတီထံ တင်ပြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးနဲ့သက်ဆိုင်တဲ့၊ ဒါမှမဟုတ် လျှို့ဝှက်အဆင့်သတ်မှတ်ထားတဲ့ အဆောက်အအုံများ မပါဝင်ပါ။ [၁၃။(ထ)])

စည်းကမ်း၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာနဲ့ အကြံပြုခြင်းကိစ္စ

မြို့နယ်/မြို့ကော်မတီများက မိမိနဲ့ဆိုင်တဲ့ စည်းကမ်းတွေ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာတွေ၊ အကြံပြုချက်တွေ ရေးဆွဲပြီး တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့မှတစ်ဆင့် တိုင်းဒေသကြီးကော်မတီထံ တင်ပြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၃။(ဂ)] တင်ပြလာတဲ့ စည်းကမ်း၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာနဲ့ အကြံပြုချက်တွေကို တိုင်းဒေသကြီးကော်မတီက စိစစ်ပြီး၊ ပြင်ဆင်တာ၊ ခွင့်ပြုတာ၊ ဒါမှမဟုတ် ငြင်းပယ်တာတွေ ဆောင်ရွက် နိုင်ပါတယ်။ [၁၂။(ဂ)] ဒါ့အပြင် မြို့နယ်/မြို့ကော်မတီများက

စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်တွေကို အများပြည်သူလေးစားလိုက်နာစေဖို့ အသိပညာပေးရမှာ ဖြစ်ပြီး စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းတွေ ထိထိရောက်ရောက်ဆောင်ရွက်နိုင်စေဖို့ ကြီးကြပ်လမ်းညွှန်ရမှာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၃။(ဈ)]

ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းကိစ္စ

မြို့နယ်/မြို့ကော်မတီက တိုင်းဒေသကြီးကော်မတီမှတစ်ဆင့် **တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရရဲ့ ခွင့်ပြုချက်နဲ့** ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖွဲ့အစည်း/လူပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ဆက်သွယ်၍ စည်ပင်သာယာရေး အထောက်အကူပြု လုပ်ငန်းတွေကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။ [၁၃။(ဇ)] ဒါ့အပြင် **တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ခွင့်ပြုချက်နဲ့** ပြည်ထောင်စုအစိုးရထံကပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖွဲ့စည်းတွေထံကပဲဖြစ်ဖြစ် တည်ဆဲဥပဒေ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေနဲ့အညီ ငွေချေးယူတာ၊ အထောက်အပံ့ရယူတာ၊ နည်းပညာအကူအညီ ရယူဆောင်ရွက်တာတွေ လုပ်ဆောင်နိုင်ပါတယ်။ [၁၃။(ဏ)]

အပေါ်မှာဖော်ပြခဲ့တဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်တွေအပြင် **တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့က တည်ဆဲဥပဒေနဲ့အညီ ပေးအပ်တဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်တွေကိုလည်း** မြို့နယ်နဲ့မြို့စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတွေက ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၃။(ဒ)]

အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်းကိစ္စ

ဒီလို စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းတွေကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် မြို့နယ်/မြို့ ကော်မတီတွေက တစ်လလျှင်အနည်းဆုံး (၂)ကြိမ် ကျင်းပရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကော်မတီဝင်ဦးရေထက်ဝက်ကျော်က အစည်းအဝေးကျင်းပဖို့ စာနဲ့တင်ပြလာရင်လည်း အစည်းအဝေးခေါ်ယူကျင်းပရမှာဖြစ်ပါတယ်။ [၁၃။(င)] **တိုင်းဒေသကြီးကော်မတီအစည်းအဝေးကိုတော့ သုံးလလျှင် အနည်းဆုံးတစ်ကြိမ် အစည်းအဝေးခေါ်ယူ ကျင်းပရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။** [၁၂။(စ)]

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရလျှင် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတွေက စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ထိထိရောက်ရောက်ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ လမ်းညွှန်ကြီးကြပ်တာကို အဓိကထားဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ထိုသို့ လမ်းညွှန်ကြီးကြပ်တာတွေဆောင်ရွက်ရာတွင် ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်တွေ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအပေါ် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်တဲ့ အနေအထားမျိုးမရောက်အောင်တော့ သတိပြုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်သူလူထုလိုအပ်တဲ့ ဝန်ဆောင်မှုနဲ့ လုပ်ငန်းတွေကို ထိထိရောက်ရောက်ကြီးကြပ်ပြီး စည်ပင်အဖွဲ့ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်စေရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

၂။ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတွေရဲ့ ရပိုင်ခွင့်ကဘာတွေရှိပါသလဲ?

စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေကို ပုဒ်မ ၁၄ မှာ ပုဒ်မခွဲ(က)၊(ခ)၊(ဂ) သုံးခုနဲ့ ဖော်ပြထားပါတယ်။

- စည်ပင်သာယာရေးဝန်ကြီးက အစိုးရသဘောထားရယူ၍သတ်မှတ်ပေးတဲ့ လစဉ်ချီးမြှင့်ငွေ၊ ထောက်ပံ့ငွေနဲ့ စရိတ်ငွေတွေကို အစိုးရဝန်ထမ်းမဟုတ်တဲ့ မြို့နယ်/မြို့ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌနဲ့ ကော်မတီဝင်တွေက ခံစားပိုင်ခွင့် ရှိပါတယ်။ [၁၄။(က)]
- ကော်မတီတွေအတွက် သက်ဆိုင်ရာအမှုဆောင်အရာရှိက တိုင်းဒေသကြီးကော်မတီထံ တင်ပြပြီး သင့်တော်တဲ့ရုံးခန်း၊ ရုံးပရိဘောဂနဲ့ ဝန်ထမ်းတွေကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။ [၁၄။(ခ)]
- ကော်မတီအစည်းအဝေးတွေမှာ ကော်မတီလုပ်ငန်းကိစ္စဆွေးနွေးမှုတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဥပဒေကြောင်း အရ တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်မရှိကြောင်း ဖော်ပြထားပါတယ်။ [၁၄။(ဂ)]

၅။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များ

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ရဲ့လုပ်ငန်းတာဝန်တွေက ဘာတွေရှိပါသလဲ?

- 1။ လမ်း၊တံတား၊ အဆောက်အအုံစတဲ့ မြို့ပြစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတာဝန်များ
- 2။ စည်ပင်သာယာရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတာဝန်များ
- 3။ ဈေး၊အရောင်းအဝယ်နဲ့စီးပွားရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတာဝန်များ
- 4။ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး၊ ရောင်းဝယ်ရေး၊ ထိန်းသိမ်းရေးနဲ့ သားသတ်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတာဝန်များ
- 5။ ကူးတို့နှင့်ယာဉ်အမျိုးမျိုးအတွက် လုပ်ငန်းတာဝန်များ
- 6။ ပန်းဥယျာဉ်၊ ပျိုးခြံနဲ့ အပန်းဖြေနေရာ စတာတို့အတွက် လုပ်ငန်းတာဝန်များ
- 7။ သုသာန်နှင့် သင်္ဂြိုဟ်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတာဝန်များ
- 8။ အခြားလုပ်ငန်းတာဝန်များ
- 9။ ဘဏ္ဍာရေးပွင့်လင်းမြင်သာမှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတာဝန်များ

၅။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များ

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ရဲ့လုပ်ငန်းတာဝန်တွေက ဘာတွေရှိပါသလဲ?

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ရဲ့လုပ်ငန်းတာဝန်စုစုပေါင်း (၃၈)ချက်ကို စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေ ပုဒ်မ၁၅။(က) မှာ ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။ ဒီလုပ်ငန်းတာဝန်(၃၈)ချက်ကို သက်ဆိုင်ရာအကြောင်းအရာ အုပ်စုများအလိုက် ပြန်လည်စုစည်း ဖော်ပြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

1။ လမ်းတံတား၊ အဆောက်အအုံစတဲ့ မြို့ပြစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတာဝန်များ

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေက မြို့ပြဆိုင်ရာအခြေခံစီမံခန့်ခွဲမှုမှာ အဓိကကျတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ အခြားသော အစိုးရဌာနအဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့အတူ မြို့ပြစီမံကိန်းရေးဆွဲရာမှာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရမယ့် တာဝန်လည်းရှိပါတယ်။ လမ်း၊ တံတားတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး အသစ်တည်ဆောက်တာ၊ ဖြတ်သန်းခ ကောက်ခံတာ၊ ပြင်ဆင်ထိန်းသိမ်းတာ၊ လမ်းအသုံးချမှုသတ်မှတ်တာ၊ လမ်းအမည်သတ်မှတ်တာ၊ အဆောက်အအုံ အမှတ်စဉ် သတ်မှတ်တာစတဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်များလည်းရှိနေပါတယ်။ အဆောက်အအုံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့ပိုင် အဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်တာ၊ ပြင်ဆင်ထိန်းသိမ်းတာ၊ စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း ပုဂ္ဂလိကအဆောက်အအုံတွေ ဆောက်လုပ်ခွင့်ပြုတာ၊ ပြင်ဆင်ခွင့်ပြုတာ၊ ဆောက်လုပ်ပြီး အဆောက်အအုံမှာ လူနေထိုင်ခွင့်ပြုတာ၊ ကြီးကြပ်တာတွေကို လုပ်ဆောင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ လိုအပ်ပါက စည်ပင်သာယာရေး နယ်နိမိတ်ပြင်ပတွင်လည်း နယ်နိမိတ်ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ကြေညာပြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လျက်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂလိကအဆောက်အအုံတွေ ဆောက်လုပ်ခွင့်ပြုတာ၊ ပြင်ဆင်ခွင့်ပြုတာ၊ ကြီးကြပ်တာတွေ လုပ်ဆောင်ဖို့ တာဝန်လည်းရှိပါတယ်။ စီးပွားရေးအဆောက်အအုံတွေဖြစ်တဲ့ တည်းခိုခန်းတွေ၊ ဘော်ဒါဆောင်တွေ၊ လုံးချင်း ဒါမှမဟုတ် အခန်းလိုက်ငှားတဲ့ အဆောက်အအုံတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဖွင့်လှစ်ခွင့်ပြုတာ၊ ကြီးကြပ်တာတွေ ဆောင်ရွက်ရမှာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့အမိန့်နဲ့ ကျူးကျော်အဆောက်အအုံတွေဖျက်သိမ်းတာ၊ အစိုးရက သတ်မှတ်ပေးတဲ့ မြေနေရာမှာ စိစစ်၍ ပြန်လည်နေရာချထားတာတွေကိုလည်းလုပ်ဆောင်ဖို့ တာဝန်ရှိပါတယ်။ (သတိချပ်ရမှာကတော့ မြေစီမံခန့်ခွဲရေးမှာ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့် ဘောင်အတွင်းရှိမနေတဲ့အတွက် မြေစီမံခန့်ခွဲရေးမှာ အဓိကကျတဲ့ ဌာနတွေဖြစ်တဲ့ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန၊ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန တို့နဲ့ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပြီးမှ ဆောင်ရွက်နိုင်တာဖြစ်ပါတယ်။)

2။ စည်ပင်သာယာရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတာဝန်များ

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့မှာ မြို့ပြဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးရမယ့် လုပ်ငန်းတာဝန် ရှိပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့က ဆောင်ရွက်ကြီးကြပ်ပေးရမယ့် လုပ်ငန်းတွေကတော့ လမ်းမီးပေးရေးလုပ်ငန်း၊ သန့်ရှင်းရေး၊ အမှိုက်သိမ်းစနစ်အပါအဝင် အမှိုက်စီမံခန့်ခွဲရေး၊ မိလ္လာလုပ်ငန်း၊

လမ်းဘေးရေနုတ်မြောင်းတွေ ရေစီးရေလာကောင်းမွန်စေရေးလုပ်ငန်းတွေဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် နယ်နိမိတ် ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ပြီး စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာ အခွန်အခကောက်ခံတဲ့ ကျေးလက်ဒေသတို့မှာ စည်ပင်သာယာရေးနဲ့ဆိုင်တဲ့ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းတွေကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပေးဖို့ရာ တာဝန်ရှိပါတယ်။

3။ ဈေး၊အရောင်းအဝယ်နဲ့စီးပွားရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတာဝန်များ

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေက မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးရေးသာမက စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုနဲ့ ဒေသတွင်းစီးပွားစီမံ အုပ်ချုပ်ရေးမှာလည်း အဓိကကျတဲ့ အဖွဲ့ဖြစ်ပါတယ်။ စီးပွားအရောင်းအဝယ်ကိစ္စတွေအတွက် မရှိမဖြစ်အရေးပါတဲ့ ဈေးတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ပိုင်ဈေး၊ ညဈေးတွေ တည်ထောင်တာ၊ ကြီးကြပ်တာ၊ ပြင်ဆင်ထိန်းသိမ်းတာ၊ ပုဂ္ဂလိကဈေးတွေ တည်ထောင်ခွင့်ပြုတာ၊ ကြီးကြပ်တာ၊ သင့်တော်တဲ့နေရာ သတ်မှတ်ပြီး အခွန်လွှတ်ဈေးတွေ ခွင့်ပြုပေးတာ၊ကြီးကြပ်တာ၊ လမ်းဘေးဈေးဆိုင်တွေ ယာယီခွင့်ပြုတာ၊ ကြီးကြပ်တာ၊ ဖျက်သိမ်းတာတွေ လုပ်ဆောင်ဖို့ တာဝန်ရှိပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ကုန်ပစ္စည်းရောင်းဝယ်မှုပြုရာမှာ အရေးပါတဲ့ အလေး၊ ချိန်ခွင်၊ အခြင်အတွယ်၊ အတိုင်းအတာတွေကို သတ်မှတ်စံနှုန်းအတိုင်း မှန်ကန်မှုရှိစေဖို့ စစ်ဆေး ကြပ်မတ်ရမှာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဈေးတွေသာမက မုန့်ဖို၊ စားသောက်ဆိုင်၊ အိမ်ဆိုင်၊ ကုန်စုံဆိုင်၊ ကုန်ပဒေသာဆိုင်၊ ကုန်တိုက်တွေ မှတ်ပုံတင်နိုင်ဖို့ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးတာ၊ ကြီးကြပ်တာတွေလည်း ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ထိုသို့ အရောင်းအဝယ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေသာမက ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတွေ၊ သီးခြားလုပ်ငန်းလိုင်စင် မှတ်ပုံတင်ထားတဲ့ လုပ်ငန်းတွေကိုလည်း ကြီးကြပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အရောင်းအဝယ်ကိစ္စတွေ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ ငွေကြေးရရှိမှုအတွက် အရေးပါတဲ့ အပေါင်ဆိုင်တွေကိုလည်း တည်ဆဲဥပဒေတွေနဲ့ မဆန့်ကျင်စေဘဲ ခွင့်ပြုတာ၊ ကြီးကြပ်တာဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။ စီးပွားရေးကဏ္ဍတွင် အရေးပါတဲ့ ကြော်ငြာတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီးလည်း စည်ပင်သာယာရေး နယ်နိမိတ်အတွင်း ဘယ်နေရာမှာမဆို စိုက်ထူထားတဲ့ ကြော်ငြာ၊ ကြော်ငြာဆိုင်းဘုတ်တွေကို စိစစ်ခွင့်ပြုတာ၊ ခွင့်ပြုပြီးကြော်ငြာဆိုင်းဘုတ်တွေမှာ ခွင့်ပြုချက်အမှတ်အသား၊ အမှတ်စဉ်တွေကို ထင်ထင်ရှားရှား ထည့်သွင်းဖော်ပြတာတွေကိုလည်း ဆောင်ရွက်ဖို့ တာဝန်ရှိပါတယ်။

4။ သားသတ်နှင့်တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး၊ ရောင်းဝယ်ရေး၊ ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတာဝန်များ

ပြည်သူတို့ရဲ့ နေ့စဉ်ဘဝမှာ အရေးပါတဲ့ မွေးမြူရေး၊ သားငါးဖော်ထုတ်ရေးနဲ့ ရောင်းဝယ်ရေးတွေမှာလည်း စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်တွေကို တွေ့မြင်ရပါတယ်။ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေး နယ်နိမိတ်အတွင်း တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးကို ကြီးကြပ်တာ၊ တိရစ္ဆာန်အသေကောင်တွေကို ရှင်းလင်းတာ၊ လေလွင့်သွားလာနေတဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေကို ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းစီမံခန့်ခွဲတာတွေ လုပ်ဆောင်ရပါတယ်။ တိရစ္ဆာန်ရောင်းဝယ်ရေးအတွက်

ကျွဲနွားပွဲဈေးတွေ တည်ထောင်တာ၊ ကြီးကြပ်တာတွေလည်း ဆောင်ရွက်ရပါတယ်။ အသားဖော်ထုတ်ရောင်းချဖို့ရာအတွက် သားသတ်ရုံတွေ တည်ထောင်တာ၊ စားသုံးရန် ခြေလေးချောင်းတိရစ္ဆာန်တွေ သတ်ဖြတ်ခွင့်ပြုတာ၊ အသားရောင်းချတာကို ကြီးကြပ်တာ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအလို့ငှာ ကြက်၊ ဘဲ၊ ငှက်၊ ငါး၊ ပုစွန်စတဲ့လုပ်ငန်းတွေအတွက် နေရာ သတ်မှတ်ပြီး သတ်ဖြတ်ခွင့်ပြုတာ၊ အသားရောင်းချမှုကို ကြီးကြပ်တာတွေ ဆောင်ရွက်ရပါတယ်။

5။ ကူးတို့နှင့်ယာဉ်အမျိုးမျိုးအတွက် လုပ်ငန်းတာဝန်များ

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေက သွားလာပို့ဆောင်ရေးကဏ္ဍမှာလည်း လုပ်ငန်းတာဝန်တွေ ရှိပါတယ်။ ကော်မတီက စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိတဲ့ ကူးတို့လုပ်ငန်းတွေကို စီမံခန့်ခွဲကြီးကြပ်ရပါတယ်။ အငှားစက်တပ်ယာဉ်ငယ်နဲ့ ယာဉ်တွေအတွက် ယာဉ်ရပ်နား စခန်း/နေရာ သတ်မှတ်တာ၊ ကြီးကြပ်တာတွေလည်းလုပ်ဆောင်ရပါတယ်။ အနွေးယာဉ်တွေကို စီမံခန့်ခွဲတာ၊ ကြီးကြပ်တာလည်း လုပ်ဆောင်ရပါတယ်။

6။ ပန်းဥယျာဉ်၊ ပျိုးခြံနှင့် အပန်းဖြေနေရာ စသည်တို့အတွက် လုပ်ငန်းတာဝန်များ

ပြည်သူအများအပန်းဖြေရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စိမ်းလန်းစိုပြေရေးကဏ္ဍမှာလည်း စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်တွေကို တွေ့မြင်နိုင်ပါတယ်။ အများပြည်သူ အပန်းဖြေအနားယူနိုင်ဖို့အရေးကြီးတဲ့ ပန်းဥယျာဉ်၊ ပန်းခြံ၊ ကစားကွင်း၊ ရေကူးကန်၊ ရေချိုးဆိပ်၊ အပန်းဖြေနေရာတွေ တည်ထောင်တာ၊ ပြင်ဆင်ထိန်းသိမ်းတာတွေဆောင်ရွက်ရပါတယ်။ ကော်မတီပိုင် ပျိုးခြံတွေ တည်ထောင်တာ၊ စီမံခန့်ခွဲတာနဲ့ ပုဂ္ဂလိက ပျိုးခြံတွေ ခွင့်ပြုပေးတာ၊ ကြီးကြပ်တာလည်း လုပ်ဆောင်ဖို့ တာဝန်ရှိပါတယ်။

7။ သုသာန်နှင့် သင်္ဂြိုဟ်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းတာဝန်များ

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များမှာ မြို့နေပြည်သူတို့ရဲ့ နေထိုင်ရေးအတွက်သာမက ဘဝအဆုံးသတ်နိဂုံးချုပ်ချိန် အတွက်လည်း လုပ်ဆောင်ပေးရမယ့်တာဝန်တွေရှိပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း သုသာန်တွေသတ်မှတ်တာ၊ ကြီးကြပ်တာနဲ့ သင်္ဂြိုဟ်စက်တွေ တည်ထောင်တာ၊ ပြင်ဆင်ထိန်းသိမ်းတာတွေ ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ခွင့်ပြုချက်နဲ့ သုသာန်တွေကို ဖျက်သိမ်းတာ၊ ဖျက်သိမ်းတဲ့ သုသာန်မြေတွေကို မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီနဲ့ ညှိနှိုင်းပြီး အခြားနည်းအသုံးပြုတာတွေကိုလည်း ဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။

8။ အခြားလုပ်ငန်းတာဝန်များ

လေလွင့်သွားလာနေတဲ့ ရူးသွပ်သူနဲ့ တောင်းရမ်းစားသောက်သူတွေ ထိန်းသိမ်းတာ၊ စီမံခန့်ခွဲတာတွေကို လုပ်ဆောင်ဖို့ရာလည်းတာဝန်ရှိပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အနေနဲ့

အခြားဌာနအဖွဲ့အစည်းတွေဖြစ်တဲ့ မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့၊
မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနစတာတွေနဲ့ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

၉။ ဘဏ္ဍာရေးပွင့်လင်းမြင်သာမှုဆိုင်ရာလုပ်ငန်းတာဝန်များ

နောက်ဆုံးအနေနဲ့ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ရဲ့ တာဝန်ယူမှုတာဝန်ခံမှုနဲ့ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုအတွက်
အရေးကြီးတဲ့ အရအသုံး ငွေစာရင်းရှင်းတမ်း နဲ့ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွေကို ခြောက်လတစ်ကြိမ်
ထုတ်ပြန်ကြေညာတာကိုလည်း လုပ်ဆောင်ဖို့ရာ တာဝန်ရှိပါတယ်။

၆။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ၏ ဘဏ္ဍာရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ

1။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေရဲ့ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာကိစ္စတွေကို ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ရပါသလဲ?

၆။စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များ၏ ဘဏ္ဍာရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ

1။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေရဲ့ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာကိစ္စတွေကို ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ရပါသလဲ?

စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက ဘဏ္ဍာရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွေ ဆောင်ရွက်ရာမှာ လုပ်ဆောင်ရမယ့် တာဝန်တွေ၊ ကိစ္စရပ်တွေကို စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေ အခန်း(၁၄) ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ရန်ပုံငွေထိန်းသိမ်းခြင်း၊ စာရင်းစစ်ဆေးခြင်း အခန်းမှာ ပုဒ်မ ၁၅၁ မှ ပုဒ်မ ၁၅၇ အထိ ပုဒ်မ (၇)ခုနဲ့ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒီပုဒ်မတွေကို ဘဏ္ဍာရေးလုပ်ငန်းစဉ် အကြောင်းအရာအလိုက် ပြန်လည် စုစည်း ဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။

(၁)ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းစိစစ်တင်ပြခြင်း

မြို့နယ်အဆင့်မှာ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့က တစ်နှစ်တာ စီမံကိန်းနဲ့ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းပြုစုခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုဆောင်ရွက်ရာမှာ သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက်ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးတာ၊ ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတွေ၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တွေနဲ့ အစည်းအဝေးပြုလုပ်ကာ ဦးစားပေး လျာထားချက်များပြုစုတာတွေ ဆောင်ရွက်ရပါတယ်။ ထိုသို့မြို့နယ်အဆင့်မှာ အဆင့်ဆင့် ပြုစုပြီး မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီရဲ့ သဘောထားမှတ်ချက်နဲ့အတူ မြို့နယ်အမှုဆောင်အရာရှိက တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီထံ တင်ပြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တင်ပြလာတဲ့ မြို့နယ်နဲ့ မြို့တွေရဲ့ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းကို စိစစ်ပြီး တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက အစိုးရအဖွဲ့ထံ ဆက်လက်တင်ပြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၅၂။(က)]

(တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့က နှစ်စဉ် ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်းရေးဆွဲတဲ့အခါ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေအရ တပ်ရိုက်တဲ့ ဒဏ်ကြေးငွေရဲ့ ၅၀%ကို သက်ဆိုင်ရာ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီအတွက် လျာထားရေးဆွဲရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၅၇။])

(၂)ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေသုံးစွဲခြင်း

စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက တိုင်းဒေသကြီးရဲ့ ဘဏ္ဍာငွေအရအသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေနဲ့အညီသာ ကောက်ခံသုံးစွဲခွင့် ရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၅၁။]

ဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေသုံးစွဲရာမှာ အဓိကအပြောင်းအလဲတစ်ခုရှိပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ တွေမှာ အခြေခံအားဖြင့် မိမိမြို့နယ်အတွင်း ဘဏ္ဍာငွေရရှိမှုအပေါ်အခြေခံပြီး အသုံးပြုရတာဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၁၁ မတိုင်မီက (၂၀၀၈အခြေခံဥပဒေမကျင့်သုံးမီက) စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေမှာ မိမိဝင်ငွေရရှိမှုအပေါ်မှ တိုက်ရိုက်အသုံးပြုရတာဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် စည်ပင်သာယာရေး အဖွဲ့၏ သက်ဆိုင်ရာဘဏ်ငွေစာရင်းမှာ ဝင်ငွေရရှိတဲ့အပေါ် တိုက်ရိုက်အသုံးပြုရတာဖြစ်ပါတယ်။ ဘဏ်စာရင်းတွင် ဝင်ငွေမရှိသေးရင် ရရှိတဲ့ အထိ စောင့်ဆိုင်းပြီးမှ အသုံးပြုရတာဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၁၁ခုနှစ် နောက်ပိုင်းမှာတော့ ဒီဘဏ္ဍာငွေရှာဖွေသုံးစွဲမှု စနစ်ကို ပြောင်းလဲလိုက်ပြီး ဘဏ္ဍာငွေအရအသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေနဲ့အညီသာ ကောက်ခံသုံးစွဲခွင့် ရှိတာဖြစ်ပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် တစ်နှစ်အတွင်း မိမိမြို့နယ်က

ရရှိမယ့်အခွန်ပမာဏကို ခန့်မှန်းတွက်ချက်ထားရပြီး ထိုဝင်ငွေ ချိန်ဆကာ အသုံးစရိတ်ကို တွက်ချက်ရတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုတွက်ချက်ထားတဲ့ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေစာရင်းကို အဆင့်ဆင့် တင်ပြအတည်ပြုရတာဖြစ်ပါတယ်။ ဝင်ငွေသည် ဘဏ်စာရင်းတစ်ခုနဲ့ သီးခြားသွားပြီး အသုံးစရိတ်အတွက် အတည်ပြုထားတဲ့ ရသုံးမှန်းခြေအတိုင်း သီးခြားဘဏ်စာရင်းမှ ထုတ်ယူအသုံးပြုရတာဖြစ်ပါတယ်။ အားသာချက်အနေနဲ့ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် ဝင်ငွေလျော့နည်း သွားတာ၊ ဝင်ငွေရရှိမှု နှောင့်နှေးရတာတွေ ရှိပေမဲ့ အတည်ပြုထားတဲ့ ရသုံးမှန်းခြေအတိုင်းအသုံးပြုနိုင်ပြီး ယခင်လို ဝင်ငွေတွေ ဘဏ်စာရင်းမှာ ရှိနေမှသုံးရတာမဟုတ်တော့ဘဲ သတ်မှတ်ထားတဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်အတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ အားနည်းချက်မှာ ဘဏ္ဍာနှစ်တစ်ခုအတွက် ဝင်ငွေမှာ ခန့်မှန်းထားတာထက်ပိုရခဲ့ရင် ရင်းငွေသည် သီးခြားဘဏ်စာရင်းမှ သွားတာဖြစ်တဲ့အတွက် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့က တိုက်ရိုက်အသုံးပြုလို့မရဘဲ အတည်ပြုထားတဲ့ ရသုံးမှန်းခြေ ငွေစာရင်းအတိုင်းသာ အသုံးပြုရတာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၃)လစဉ်ငွေစာရင်းရှင်းတမ်းအစီရင်ခံတင်ပြခြင်း

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ရဲ့ အတည်ပြုပြီး နှစ်စဉ်အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းနှင့် လစဉ်ငွေစာရင်း ရှင်းတမ်းအား စိစစ်ပြီး စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီမှတစ်ဆင့် အစိုးရအဖွဲ့ထံ တင်ပြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ [၁၅။(ခ)]

(၄)စာရင်းစစ်ဆေးခြင်း

နှစ်စဉ်ဘဏ္ဍာရေးနှစ်ကုန်ဆုံးပြီး ရက်ပေါင်း(၉၀)အတွင်း ဘဏ္ဍာရေးနှစ် စာရင်းစစ်ဆေးရေး လုပ်ငန်းတွေရဲ့ အခြေအနေကို တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီကတစ်ဆင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ထံ တင်ပြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၅။(ခ)]

တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက ငွေစာရင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေကို တိုင်းဒေသကြီး စာရင်းစစ်ချုပ်နဲ့ညှိနှိုင်းသတ်မှတ်ပြီး မြို့နယ်အမှုဆောင်အရာရှိကို ငွေစာရင်းတွေ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းစစ်ဆေးစေရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြို့နယ်အမှုဆောင်အရာရှိက သတ်မှတ်ထားတဲ့ ငွေစာရင်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေနဲ့အညီ ငွေစာရင်းပြုစုထားရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြို့နယ်အမှုဆောင်အရာရှိ တာဝန်ခံထိန်းသိမ်းထားတဲ့ စာရင်းတွေကို တိုင်းဒေသကြီး စာရင်းစစ်ချုပ် တာဝန်ပေးအပ်သူရဲ့ စစ်ဆေးခြင်း ခံယူရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၅)ငွေစာရင်းရှင်းတမ်းထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်း

အရအသုံးငွေစာရင်းရှင်းတမ်းတွေနဲ့ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွေကို ခြောက်လတစ်ကြိမ် ထုတ်ပြန်ကြေညာရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၅။(က)(၃၈)]

အချုပ်အားဖြင့်ဆိုရရင် စည်ပင်သာယာရေးရဲ့ ဘဏ္ဍာရေးစနစ်မှာ သက်ဆိုင်ရာ စည်ပင်သာယာရေး နယ်နိမိတ်အတွင်း ဝင်ငွေရရှိမှုတွေအပေါ် မူတည်လျက်ရှိပြီး အောက်ခြေက စပြီး ရသုံးမှန်းခြေရေးဆွဲတဲ့ စနစ်ကို အသုံးပြုထားကာ တာဝန်ခံမှု နဲ့ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေနဲ့ အညီ ဆောင်ရွက်ရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ သက်ဆိုင်ရာ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတွေက အနီးကပ်ကြီးကြပ်တာ၊ စာရင်းစစ်ဆေးမှုနဲ့ တာဝန်ခံမှုရှိစေတာ စတဲ့နည်းတွေနဲ့အတူ ပြည်သူလူထုကလည်း ပါဝင်ထိန်းကျောင်းကာ စည်းစနစ်ကျတဲ့ စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေးစနစ်ကြီး ဖြစ်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

၇။စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေအရ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း

- 1။ စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေအရ ပြစ်ဒဏ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုခွဲခြားနိုင်ပါသလဲ?
- 2။ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာပြစ်ဒဏ်ကို ဘယ်လိုချမှတ်နိုင်လဲ?
- 3။ စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေမှာ အဓိကကျတဲ့ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်ဆိုင်ရာပုဒ်မတွေက ဘာတွေလဲ?

၇။စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေအရ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခြင်း

1။ စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေအရ ပြစ်ဒဏ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုခွဲခြားနိုင်ပါသလဲ?

စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေအရ ပြစ်ဒဏ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး အကြမ်းအားဖြင့် (၂)မျိုးခွဲခြားလို့ရပါတယ်။

- စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာပြစ်ဒဏ်နဲ့
- တရားရေးဆိုင်ရာပြစ်ဒဏ်

တို့ဖြစ်ပါတယ်။

စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာပြစ်ဒဏ်ဆိုတာ တရားရုံးက ပြစ်ဒဏ်ချမှတ် အရေးယူတာ မဟုတ်ဘဲ သက်ဆိုင်ရာစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေ၊ တားမြစ်ချက်တွေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေ ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်သူကို ကော်မတီရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့ စီမံခန့်ခွဲရေးနည်းလမ်းအရ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်တာ၊ ဒဏ်ငွေရိုက်တာကို ဆိုလိုပါတယ်။

တရားရေးဆိုင်ရာပြစ်ဒဏ်ကတော့ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေ၊ တားမြစ်ချက်တွေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေ ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်သူကို အမှုဖွင့်ကာ တရားရုံးသို့ တရားစွဲဆိုပြီး တရားရုံး၌ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရရင် ချမှတ်တဲ့ ပြစ်ဒဏ်ဖြစ်ပါတယ်။

2။ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာပြစ်ဒဏ်ကို ဘယ်လိုချမှတ်နိုင်လဲ?

ကော်မတီက ပုဒ်မ ၁၉၁မှာ ဖော်ပြထားတဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်၊ ဒါမှမဟုတ် သက်ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေတွေ၊ စည်းကမ်းတွေကို လိုက်နာဖို့ပျက်ကွက်သူ/ ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်သူကို စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာပြစ်ဒဏ် ချမှတ်နိုင်ပါတယ်။ [၁၈၇။] ပထမအကြိမ် လိုက်နာဖို့ပျက်ကွက်သူ/ ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်သူကို အနည်းဆုံးကျပ်ငါးထောင်မှ အများဆုံးကျပ်ငါးသောင်းအထိ ချမှတ်နိုင်ပါတယ်။ [၁၈၈။] စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာပြစ်ဒဏ် ချမှတ်တဲ့ အမှုအတွက် တရားရုံးမှာ ထပ်မံတရားဆွဲဆိုမှု မပြုလုပ်ရပါ။

စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာပြစ်ဒဏ်ချမှတ်တဲ့ ဒဏ်ကြေးငွေကို ပေးဆောင်ဖို့ ပျက်ကွက်ရင် ကော်မတီက သက်ဆိုင်ရာတရားရုံးမှာ တရားစွဲဆိုနိုင်ပါတယ်။ [၁၉၀။(က)] စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ အမိန့်ကို မကျေနပ်ရင် မကျေနပ်သူက သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်တရားရုံးမှာ ပုဒ်မ ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆိုပေးဖို့ ကော်မတီကို တောင်းဆိုနိုင်ပါတယ်။ [၁၉၀။(ခ)]

3။ စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေမှာ အဓိကကျတဲ့ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်ဆိုင်ရာ ပုဒ်မတွေက ဘာတွေလဲ?

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေမှာပါဝင်တဲ့ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ဖို့ အဓိကပုဒ်မတွေကတော့

- ပုဒ်မ ၁၉၁ ၊
- ပုဒ်မ ၁၉၂ နဲ့
- ပုဒ်မ ၁၉၃ တို့ပဲဖြစ်ပါတယ်။

ပုဒ်မ ၁၉၁ မှာ အနည်းဆုံးငွေဒဏ် တစ်သိန်းကျပ်မှ အများဆုံးငွေဒဏ် သုံးသိန်းကျပ်အထိ ချမှတ်ခံရနိုင်တဲ့ အပြင် ထပ်မံကျူးလွန်ရင် အများဆုံးငွေဒဏ်အပြင် ထောင်ဒဏ်တစ်လအထိ ချမှတ်ခြင်းခံရနိုင်တဲ့ ပုဒ်မဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ပုဒ်မ၁၉၁အရ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခံရပြီးနောက် ဆက်လက် လိုက်နာဖို့ပျက်ကွက်/ ဆက်လက်ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ရင် ဆက်လက် ပျက်ကွက်/ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်တဲ့ ရက်တွေအတွက် တစ်နေ့လျှင် ငွေဒဏ်ကျပ်တစ်သောင်း

ချမှတ်ခြင်းခံရမှာဖြစ်ပါတယ်။ [၁၉၅။]

ပုဒ်မ ၁၉၂ မှာ အနည်းဆုံးငွေဒဏ် ကျပ်သုံးသိန်းမှ အများဆုံးငွေဒဏ် ကျပ်ဆယ်သိန်းအထိဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ်(၁)လမှ (၆)လအထိဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေချမှတ်ခံရနိုင်တဲ့ ပုဒ်မ ဖြစ်ပါတယ်။ ထပ်မံကျူးလွန်ပါက အများဆုံးထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမယ့်အပြင် ငွေဒဏ်ကျပ်ငါးသိန်းအထိ ချမှတ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ပုဒ်မ၁၉၂အရ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခံရပြီးနောက် ဆက်လက် လိုက်နာဖို့ပျက်ကွက်/ ဆက်လက်ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ရင် ဆက်လက် ပျက်ကွက်/ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်တဲ့ ရက်တွေအတွက် တစ်နေ့လျှင် ငွေဒဏ်ကျပ်သုံးသောင်း ချမှတ်ခြင်းခံရမှာဖြစ်ပါတယ်။ [၁၉၆။]

ပုဒ်မ ၁၉၃ မှာ အနည်းဆုံးငွေဒဏ် ကျပ်(၁၀)သိန်းမှ အများဆုံးငွေဒဏ်ကျပ်(၃၀)သိန်းအထိဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ် (၁)နှစ်မှ (၃)နှစ်အထိဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ခြင်းခံရနိုင်တဲ့ ပုဒ်မဖြစ်ပါတယ်။ ထပ်မံကျူးလွန်ပါကလည်း အများဆုံးထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမယ့်အပြင် ငွေဒဏ်အများဆုံး ကျပ်သိန်းသုံးဆယ်ထိ ချမှတ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ပုဒ်မ၁၉၃အရ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခံရပြီးနောက် ဆက်လက် လိုက်နာဖို့ပျက်ကွက်/ ဆက်လက်ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ရင် ဆက်လက်

ပျက်ကွက်/ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်တဲ့ ရက်တွေအတွက် တစ်နေ့လျှင် ငွေဒဏ်ကျပ်ငါးသောင်း ချမှတ်ခြင်းခံရမှာဖြစ်ပါတယ်။ [၁၉၆။]

စည်ပင်သာယာရေးတွင် ယခင်ဥပဒေတွေမှာ ပြစ်ဒဏ်ပိုင်း၌ ဒဏ်ငွေပမာဏနည်းပါးပြီး ထောင်ဒဏ်မှာ လည်း နည်းပါးလွန်းပါတယ်။ ယခုဥပဒေအသစ်မှာမူ ဥပဒေဆိုင်ရာ ပြစ်ဒဏ်တွေမှာ အများဆုံး ငွေဒဏ်သိန်း(၃၀)အထိ၊ ထောင်ဒဏ်(၃)နှစ်အထိ ချမှတ်နိုင်တဲ့ ပုဒ်မတွေပါဝင်ကာ ထိရောက်ပြင်းထန်လှတာကို တွေ့ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် တရားရုံးမှာ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ပြီးနောက်ပိုင်း ဆက်လက်ကျူးလွန်သူတွေကို ထိရောက်စွာအရေးယူနိုင်ဖို့ ကျူးလွန်တဲ့နေ့အလိုက် ဒဏ်ငွေတွေပြင်းထန်စွာရှိနေတာကို သတိချပ်ဖို့ လိုအပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[အရေးကြီး ပြစ်ဒဏ်ဆိုင်ရာသိမှတ်စရာတွေကိုသာ ဖော်ပြထားတာ ဖြစ်ပြီး ပုဒ်မ၁၉၁၊ ပုဒ်မ ၁၉၂၊ ပုဒ်မ ၁၉၃တို့မှာ ပါဝင်တဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေ၊ အခြားပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်ဆိုင်ရာ ပုဒ်မတွေကို သက်ဆိုင်ရာ အခန်းတွေမှာ ဆီလျော်တဲ့ ပုံစံနဲ့ ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားပါတယ်။]

၈။ အခွန်အခဆိုင်ရာကိစ္စများ

- 1။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေက ဘယ်လိုအခွန်အမျိုးအစားတွေကို စည်းကြပ်ကောက်ခံနိုင်ပါသလဲ?
- 2။ ပစ္စည်းခွန်ဆိုတာဘာလဲ၊ ပစ္စည်းခွန်မှာ ဘာတွေပါပါသလဲ?
- 3။ စံငှားရမ်းခဆိုတာ ဘာလဲ?
- 4။ အဆောက်အအုံခွန်၊ ပစ္စည်းခွန် တွေကို စည်းကြပ်ဖို့ ဘာတွေဆောင်ရွက်ရပါသလဲ?
- 5။ အဆောက်အအုံခွန်၊ ပစ္စည်းခွန် နှုန်းထား ဘယ်လောက်နဲ့ စည်းကြပ်ကောက်ခံရမယ်လို့ သတ်မှတ်ထားပါသလဲ?
- 6။ မိမိအိမ်က စည်ပင်ရေမယူရင် ရေခွန်ဆောင်ရန် လိုအပ်ပါသလား?
- 7။ အမှိုက်နဲ့အညစ်အကြေးခွန်ကို ဘယ်အဆောက်အအုံတွေက ပေးဆောင်ရမှာလဲ?
- 8။ အဆောက်အအုံခွန်၊ ပစ္စည်းခွန်တွေကို ဘယ်သူတွေကပေးဆောင်ဖို့ တာဝန်ရှိပါသလဲ?
- 9။ ပစ္စည်းခွန် ပေးဆောင်တာက မြေပိုင်ဆိုင်မှုအတွက် သက်သေအထောက်အထားဖြစ်စေပါသလား။
- 10။ စည်ပင်ကော်မတီက ပစ္စည်းခွန်ကောက်ခံပြီးပါက အခွန်ထမ်းပြည်သူက ယုံကြည်စိတ်ချရအောင် ဘာတွေ ဆောင်ရွက်ရမှာလဲ?
- 11။ စည်ပင်ကော်မတီက ပစ္စည်းခွန်စည်းကြပ်ခြင်းမပြုရတဲ့ မြေနဲ့အဆောက်အအုံများရှိပါသလား?
- 12။ စည်ပင်က ပစ္စည်းခွန်ကောက်ခံဖို့ စာရင်းဇယားအနေနဲ့ ဘယ်လိုပြုစုဆောင်ရွက်ထားရှိ ဖို့လိုအပ်ပါသလဲ?
- 13။ ပစ္စည်းခွန်ခွဲဝေပုံစာရင်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး စည်ပင်ကော်မတီက ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ရမှာလဲ?
- 14။ အခွန်ကြွေးကျန်အတွက် စည်ပင်က ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ?
- 15။ စည်ပင်ကော်မတီက အခွန်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖျက်သိမ်းတာ၊ အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုတာ၊ လျော်ပစ်တာတွေ ဆောင်ရွက်လို့ရပါသလား?
- 16။ စည်ပင် က စီးပွားရေးနဲ့စပ်ဆက်တဲ့ ဘယ်လုပ်ငန်းတွေကို အခွန်ကောက်ခံနိုင်ပါသလဲ?
- 17။ ဘီးခွန်၊ အခြားယာဉ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အခွန်ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေက ဘာတွေရှိပါသလဲ?

၈။ အခွန်၊အခဆိုင်ရာကိစ္စများ

1။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေက ဘယ်လိုအခွန်အမျိုးအစားတွေကို စည်းကြပ်ကောက်ခံနိုင်ပါသလဲ?

ကော်မတီရဲ့ကြီးကြပ်မှုနဲ့ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့က စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း ကောက်ခံခွင့်ရှိတဲ့ အခွန်တွေကတော့

(က)အဆောက်အအုံခွန်၊ပစ္စည်းခွန်၊

(ခ)စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းနဲ့ သီးခြားလုပ်ငန်းလိုင်စင်အပေါ် ကောက်ခံတဲ့အခွန်၊

(ဂ)ယာဉ်၊ အနွေးယာဉ်၊ အငှားစက်တပ် ယာဉ်ငယ်တွေအပေါ် ကောက်ခံတဲ့အခွန်၊

(ဃ)ပြင်ပမှ စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း ဝင်ရောက်ရပ်နားတဲ့ ယာဉ်၊ အနွေးယာဉ်၊ အငှားစက်တပ် ယာဉ်ငယ်တွေအပေါ် ကောက်ခံတဲ့အခွန်နဲ့

(င)စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေအရခွင့်ပြုတဲ့ အခြားအခွန်တွေ တို့ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၉။]

2။ ပစ္စည်းခွန်ဆိုတာဘာလဲ၊ ပစ္စည်းခွန်မှာ ဘာတွေပါပါသလဲ?

ပစ္စည်းခွန် ဆိုတာ မြေ/မြေနဲ့အဆောက်အအုံရဲ့ နှစ်စဉ်တန်ဖိုးအပေါ် သတ်မှတ်တဲ့ ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ ကောက်ခံတဲ့အခွန် ဖြစ်ပါတယ်။ [၂။(ခ)(၂၇)] နှစ်စဉ်တန်ဖိုးဆိုတာကတော့ ပစ္စည်းခွန်စည်းကြပ်မယ့် မြေနဲ့အဆောက်အအုံကို အသုံးအဆောင်ပရိဘောဂမပါဝင်ဘဲ ငှားရမ်းပါက တစ်နှစ်အတွက် ရရှိနိုင်မယ်လို့ မျှော်မှန်းထားတဲ့ တန်ဖိုးငွေကို ဆိုလိုတာဖြစ်ပါတယ်။ [၂။(ခ)(၂၅)]

ပစ္စည်းခွန် ဆိုတဲ့စကားရပ်မှာ

- အထွေထွေခွန်၊
- မီးခွန်၊
- ရေခွန်၊
- အမှိုက်နှင့် အညစ်အကြေးခွန် တို့လည်း ပါဝင်ပါတယ်။

- အထွေထွေခွန် ဆိုတာ အများပြည်သူဆိုင်ရာ လမ်းတွေ၊ တံတားတွေ၊ ရေမြောင်းတွေ၊ ဈေးတွေ၊ ပန်းခြံတွေ၊ အားကစားကွင်း စတာတွေ တည်ဆောက်၊ ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းဖို့ရာအတွက် ကုန်ကျစရိတ် ကာမိအောင် စည်းကြပ်တဲ့အခွန်ဖြစ်ပါတယ်။
- မီးခွန် ဆိုတာ အများပြည်သူဆိုင်ရာ လမ်းတွေ၊ တံတားတွေ၊ ဈေးတွေ၊ ပန်းခြံတွေ၊ အားကစားကွင်းတွေနဲ့ စည်ပင်သာယာအဆောက်အအုံတွေမှာ မီးထွန်းစရိတ်ကာမိစေဖို့ စည်းကြပ်ကောက်ခံတဲ့အခွန်ဖြစ်ပါတယ်။
- ရေခွန် ဆိုတာ ကော်မတီကရေပေးဝေနိုင်ရေးဆောင်ရွက်ရာမှာ ကုန်ကျစရိတ်ကာမိစေဖို့ စည်းကြပ်ကောက်ခံတဲ့အခွန်ဖြစ်ပါတယ်။
- အမှိုက်နှင့်အညစ်အကြေးခွန် ဆိုတာ အမှိုက်နဲ့အညစ်အကြေးတွေ စုပုံရွှေ့ပြောင်းစွန့်ပစ်တာနဲ့ ရေစီးရေလာမြောင်းတွေရှင်းလင်းတာတို့အတွက် ဆောင်ရွက်ရတဲ့စရိတ်များ ကာမိစေဖို့ စည်းကြပ်ကောက်ခံရတဲ့အခွန်ဖြစ်ပါတယ်။

အခွန်(၄)မျိုးလုံးမှာ ပစ္စည်းခွန်တွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် နှစ်စဉ် စံငှားရမ်းခအပေါ် ရာခိုင်နှုန်းသတ်မှတ်ပြီး ကောက်ခံရတာဖြစ်ပါတယ်။

3။ စံငှားရမ်းခဆိုတာ ဘာလဲ?

စံငှားရမ်းခ ဆိုတာကတော့ အခွန်စည်းကြပ်ကောက်ခံမယ့် အဆောက်အအုံများအား တစ်နှစ်အတွက် ငှားရမ်းခရရှိနိုင်တဲ့ တန်ဖိုးငွေကို ဆိုလိုတာဖြစ်ပါတယ်။ [၂။(ခ)(၂၆)] စံငှားရမ်းခအပေါ်အခြေခံပြီးမှ ပစ္စည်းခွန်ကောက်ခံမှုကို တွက်ချက်ရတာဖြစ်တဲ့အတွက် စံငှားရမ်းခတန်ဖိုးတွေမှာ ခေတ်ကာလနဲ့လျော်ညီအောင် တွက်ချက်ဖို့အရေးကြီးပါတယ်။

4။ အဆောက်အအုံခွန်၊ ပစ္စည်းခွန် တွေကို စည်းကြပ်ဖို့ ဘာတွေဆောင်ရွက်ရပါသလဲ?

မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက အဆောက်အအုံခွန်၊ ပစ္စည်းခွန်တွေ စည်းကြပ်ကောက်ခံဖို့ အဆောက်အအုံနဲ့မြေ၏ စံငှားရမ်းခတန်ဖိုးကို နှစ်စဉ်သတ်မှတ်ပြီး တိုင်းဒေသကြီးကော်မတီထံ တင်ပြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ [၂၀။]

5။ အဆောက်အအုံခွန်၊ ပစ္စည်းခွန်နှုန်းထား ဘယ်လောက်နဲ့ စည်းကြပ်ကောက်ခံရမယ်လို့ သတ်မှတ်ထားပါသလဲ?

- အဆောက်အအုံခွန်ကို စည်းကြပ်ရာမှာ စံငှားရမ်းခတန်ဖိုးရဲ့ (၅)ရာခိုင်နှုန်းထက် မပိုစေဘဲ ကြီးကြပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အဆောက်အအုံမှာ လူမနေထိုင်ပါက ပိုင်ဆိုင်မှုအပေါ်မူတည်ပြီး သီးခြားနှုန်းထားတိုးမြှင့်သတ်မှတ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၂၁။(က)]
(ပြည်ထောင်စု/တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရက စီမံခန့်ခွဲတဲ့ အဆောက်အအုံတွေကိုလည်း စံငှားရမ်းခတန်ဖိုးရဲ့ (၅)ရာခိုင်နှုန်းထက်မပိုဘဲ ကောက်ခံရမှာဖြစ်ပါတယ်။ [၂၁။(စ)])
- ရေခွန်၊ မီးခွန်၊ အမှိုက်နှင့်အညစ်အကြေးခွန်၊ အမှိုက်သိမ်းဆည်းခတွေ စည်းကြပ်ရာမှာ ဝင်ငွေနဲ့ အသုံးစရိတ် မျှတစေဖို့ ကောက်ခံစည်းကြပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ [၂၁။(င)]
- အထွေထွေခွန်ကို မြေနဲ့အဆောက်အအုံတွေအပေါ် နှစ်စဉ်တန်ဖိုးရဲ့ (၅)ရာခိုင်နှုန်းထက်မပိုစေဘဲ ကောက်ခံစည်းကြပ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၂၁။(ဆ)]

ပစ္စည်းခွန်တွေဟာ ကုန်ကျမှုစရိတ်ကာမိအောင် ကောက်ခံရတဲ့အခွန်တွေဖြစ်တဲ့အတွက် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေအနေနဲ့ ရေရှည် စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်းတွေ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ဦးတည်ပြီး စရိတ်ကာမိမယ့် ထိုက်သင့်တဲ့ အခွန်ပမာဏကို တွက်ချက် ကောက်ခံဖို့ရာလိုအပ်သကဲ့သို့ ပြည်သူလူထုအနေနဲ့လည်း ဝန်ဆောင်မှုစရိတ်တွေကာမိမယ့် အခွန်ပမာဏကို ပေးဆောင်ဖို့ရာလိုအပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဝန်ဆောင်မှုတွေပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ပေးနိုင်မှုမှာ ဘဏ္ဍာငွေရရှိမှုအပေါ် များစွာမှီတည်နေတဲ့အတွက် စည်ပင်နဲ့ ပြည်သူ့ညှိနှိုင်းကာ ခေတ်ကာလနဲ့ လျော်ညီပြီး စရိတ်ကာမိတဲ့ ပစ္စည်းခွန်စနစ်ဖြစ်လာဖို့ ဥပဒေနဲ့ အညီ စီမံဆောင်ရွက်သွားကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

6။ မိမိအိမ်က စည်ပင်ရေးမယူရင် ရေခွန်ဆောင်ရန် လိုအပ်ပါသလား?

ရေခွန်စည်းကြပ်ရာမှာ စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း သောက်သုံးရေနဲ့ အိမ်သုံးရေကို လုံလောက်အောင် ဖြန့်ဝေပေးမယ်လို့ ကြေညာထားတဲ့ နေရာဒေသအတွင်းက မြေနဲ့အဆောက်အအုံတွေ၊ ကော်မတီရဲ့ ရေပေးဝေရေးစနစ်မှ ရေသွယ်ယူ အသုံးပြုနေတဲ့ မြေနဲ့အဆောက်အအုံတွေကို စည်းကြပ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆိုလိုတာကတော့ အိမ်တစ်အိမ်က မိမိအိမ်အတွက် စည်ပင်ရေးမယူပေမဲ့လည်း ရေပေးဝေရေးရှိတဲ့ နယ်နိမိတ်အတွင်းနေထိုင်ရင် ရေခွန်ဆောင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ [၃၀။(က)၊(ခ)]

7။ အမှိုက်နဲ့အညစ်အကြေးခွန်ကို ဘယ်အဆောက်အအုံတွေက ပေးဆောင်ရမှာလဲ?

အမှိုက်နဲ့အညစ်အကြေးခွန်ကို စည်းကြပ်ရာမှာစည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း အမှိုက်နဲ့ အညစ်အကြေး သိမ်းဆည်းပေးမယ်လို့ စည်ပင်ကော်မတီက ကြေညာထားတဲ့ နေရာဒေသအတွင်းရှိ မြေနဲ့အဆောက်အအုံတွေ၊ ကော်မတီရဲ့ မိလ္လာပြန်ရှိတဲ့ နေရာဒေသအတွင်းရှိ မြေနဲ့အဆောက်အအုံတွေအပေါ် စည်းကြပ်ပေးဆောင်စေရမှာဖြစ်ပါတယ်။ [၃၁။(က)၊(ခ)]

8။ အဆောက်အအုံခွန်၊ ပစ္စည်းခွန်တွေကို ဘယ်သူတွေကပေးဆောင်ဖို့ တာဝန်ရှိပါသလဲ?

အဆောက်အအုံခွန်ကို အဆောက်အအုံ ပိုင်ရှင်ကပေးဆောင်ရမှာဖြစ်ပြီး ရေခွန်၊ မီးခွန် အမှိုက်နဲ့ အညစ်အကြေးခွန်၊ အမှိုက်သိမ်းဆည်းခကို ပိုင်ရှင်၊ ဒါမှမဟုတ် နေထိုင်သူ က ပေးဆောင်ဖို့တာဝန်ရှိတာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၂၁။(င)] မြေ၊ အဆောက်အအုံနဲ့သက်ဆိုင်တဲ့ ပိုင်ရှင်၊ နေထိုင်သူ သို့မဟုတ် အသုံးပြုသူက သတ်မှတ်ထားတဲ့ ပစ္စည်းခွန်ကို စုပေါင်းပြီးတော့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ တစ်ဦးချင်းပဲဖြစ်ဖြစ် ပေးဆောင်နိုင်ပါတယ်။ [၃၂။]

9။ ပစ္စည်းခွန် ပေးဆောင်တာက မြေပိုင်ဆိုင်မှုအတွက် သက်သေအထောက်အထားဖြစ်စေပါသလား။

ပစ္စည်းခွန် ပေးဆောင်တာက မြေပိုင်ဆိုင်မှုအတွက် သက်သေအထောက်အထားမဖြစ်စေပါ။ [၃၂။] ဒီလိုအထောက်အထားမဖြစ်စေတဲ့အကြောင်းကိုလည်း အခွန်ဖြတ်ပိုင်းတွင် ရေးသားဖော်ပြထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

10။ စည်ပင်ကော်မတီက ပစ္စည်းခွန်ကောက်ခံပြီးပါက အခွန်ထမ်းပြည်သူက ယုံကြည်စိတ်ချရအောင် ဘာတွေ ဆောင်ရွက်ရမှာလဲ?

ကော်မတီက ပစ္စည်းခွန်ကောက်ခံရာမှာ ပြေစာမှာ ဖော်ပြတဲ့ ကျသင့်ငွေကို တိကျစွာကောက်ခံပြီး ပြေစာကို ချက်ခြင်းပေးဖို့နဲ့ အမှန်တကယ် ပေးဆောင်ပြီးတဲ့ ပစ္စည်းခွန်ကို ထပ်မကောက်ဖို့ ကြီးကြပ်ရမှာဖြစ်ပြီး ဆောင်ပြီးအခွန်ကို ထပ်ကောက်ပါကလည်း အခွန်ထမ်းပြည်သူကို ပြန်ပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၆၂။]

11။ စည်ပင်ကော်မတီက ပစ္စည်းခွန်စည်းကြပ်ခြင်းမပြုရတဲ့ မြေနဲ့အဆောက်အအုံများရှိပါသလား?

စည်ပင်ကော်မတီက အောက်မှာဖော်ပြထားတဲ့ မြေနဲ့အဆောက်အအုံတွေအပေါ် ပစ္စည်းခွန် စည်းကြပ်ခြင်းမပြုရပါ။

(က) ဘာသာရေးဆိုင်ရာ မြေနဲ့အဆောက်အအုံ

(ခ) အများပြည်သူအသုံးပြုတဲ့ မြေနဲ့အဆောက်အအုံ၊ ကော်မတီပိုင် မြေနဲ့အဆောက်အအုံ

(ဂ) အစိုးရစာသင်ကျောင်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးသင်စာသင်ကျောင်း၊ အခမဲ့ပညာသင်ကျောင်း

(ဃ) ပြည်သူ့ဆေးရုံနဲ့သက်ဆိုင်တဲ့ အဆောက်အအုံ၊ အခမဲ့ဆေးရုံဆေးခန်း

(င) သုသာန်

(စ) နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးနဲ့ဆိုင်တဲ့ လျှို့ဝှက်ထားတဲ့အဆောက်အအုံ

[၂၆။(က)-(စ)]

12။ စည်ပင်က ပစ္စည်းခွန်ကောက်ခံဖို့ စာရင်းဇယားအနေနဲ့ ဘယ်လိုပြုစုဆောင်ရွက်ထားရှိဖို့ လိုအပ်ပါသလဲ?

စည်ပင်ကော်မတီက စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း ပစ္စည်းခွန်ကို တစ်နှစ်လျှင် တစ်ကြိမ်၊ ဒါမှမဟုတ် နှစ်ကြိမ် ကောက်ခံရမှာဖြစ်ပြီး ဒီလို ပစ္စည်းခွန်ကောက်ခံဖို့ ပစ္စည်းခွန်ခွဲဝေပုံစာရင်းကို စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့က ပြုစုပြီး မြို့နယ်အမှုဆောင်အရာရှိက အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးကာ ကော်မတီထံတင်ပြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၆၀။] ပစ္စည်းခွန်ခွဲဝေပုံစာရင်းဆိုတာကတော့ စည်ပင်သာယာရေး နယ်နိမိတ်အတွင်း အဆောက်အအုံတွေအပေါ် ပစ္စည်းခွန်စည်းကြပ်ဖို့အတွက် နှစ်စဉ်တန်ဖိုးသတ်မှတ်ရာမှာ အဆောက်အအုံအမျိုးအစားအလိုက် ကွင်းဆင်းကောက်ယူထားတဲ့ အခြေခံစာရင်းကို ဆိုလိုတာဖြစ်ပါတယ်။ [၂၊(ခ)(၃၇)]

13။ ပစ္စည်းခွန်ခွဲဝေပုံစာရင်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး စည်ပင်ကော်မတီက ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ရမှာလဲ?

ကော်မတီက ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အလိုက် ပစ္စည်းခွန်ခွဲဝေပုံစာရင်းကို ပထမဦးဆုံး ပြုစုထားရှိရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ပြုစုထားတဲ့ ပစ္စည်းခွန်ခွဲဝေပုံစာရင်းကို ဘယ်သူမဆို လာရောက်ကြည့်ရှုနိုင်တယ်လို့ ကြေညာထားရပါမယ်။ ပစ္စည်းအရပ်ရပ်အတွက် နှစ်စဉ်တန်ဖိုးသတ်မှတ်တာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကြေညာသည့်နေ့မှစလို့ ရက်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း ဘယ်သူမဆို စာနဲ့တင်ပြ ကန့်ကွက်နိုင်တယ်လို့ ကြေညာချက်မှာ ထည့်သွင်းဖော်ပြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ယခင်ဘဏ္ဍာနှစ်အလိုက်ပြုစုထားတဲ့ ပစ္စည်းခွန်ခွဲဝေပုံစာရင်းအပေါ်အခြေခံပြီး လာမယ့်နှစ်အတွက် လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်အသုံးပြုလို့ရပါတယ်။ [၄၄။(က)-(ဃ)]

14။ အခွန်ကြွေးကျန်တာ၊ ပေးဆောင်ဖို့ပျက်ကွက်တာအတွက် စည်ပင်က ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ?

မြို့နယ်စည်ပင် အမှုဆောင်အရာရှိက အခွန်ကြွေးကျန်တွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး မြေခွန်မပြေ ကျန်ငွေဖြစ်ဘိသကဲ့သို့ ကောက်ခံရမှာဖြစ်ပါတယ်။ [၂၄။(က)] မပေးလျှင်ကျေသွားတယ်လို့မရှိဘဲ ကြွေးကျန်အဖြစ်သတ်မှတ်ကာ ဆက်လက် ကောက်ခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အမှုဆောင်အရာရှိက

အခွန်ကြေးကျန်ကိစ္စဆောင်ရွက်ဖို့ တည်ဆဲဥပဒေနဲ့အညီ ကော်လီတ္တော်အရာရှိရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေကို ကျင့်သုံးနိုင်ပါတယ်။[၂၄။(ခ)] နောက်ဆုံးဘယ်လိုမှ ကောက်ခံ၍မရပါက ကြေးကျန်ရှိတဲ့ မြေနဲ့အဆောက်အအုံကို လေလံပစ်ပြီး ရရှိရန်ကျန်ရှိတဲ့ ကြေးကျန်ကို နုတ်ယူရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာအရလည်း အရေးယူနိုင်ပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း ကော်မတီရဲ့ ခွင့်ပြုချက်မရှိရင် စည်းကြပ်ကောက်ခံမယ့် ပစ္စည်းခွန်ကို ပေးဆောင်ဖို့ ပျက်ကွက်ရင် စီမံခန့်ခွဲရေးပြစ်ဒဏ်ချမှတ်တာ၊ ပုဒ်မ ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးတာတွေ ခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၇၇။(ဃ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။] ပုဒ်မ ၁၉၁ မှာ ငွေဒဏ် (၁)သောင်း မှ (၁)သိန်းအထိ ဒဏ်ငွေတပ်ရိုက်နိုင်တဲ့ ပုဒ်မဖြစ်ပါတယ်။

15။ စည်ပင်ကော်မတီက အခွန်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖျက်သိမ်းတာ၊ အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုတာ၊ လျော်ပစ်တာတွေ ဆောင်ရွက်လို့ရပါသလား?

စည်ပင်ကော်မတီက အခွန်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖျက်သိမ်းတာ၊ အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုတာ၊ လျော်ပစ်တာတွေ ဆောင်ရွက်လို့ရပါတယ်။ ဒီလိုဆောင်ရွက်တဲ့နေရာမှာတော့ အပိုင်းနှစ်ပိုင်းရှိပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်းမှာရှိတဲ့ ပြည်သူအားလုံးအတွက် စည်းကြပ်အခွန် တစ်ရပ်ရပ်ကို နှုန်းထားပြင်တာ၊ ကောက်ခံတာ၊ ခေတ္တရပ်ဆိုင်းတာ၊ ဖျက်သိမ်းတာတွေ ဆောင်ရွက်ဖို့ဆိုရင် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ အတည်ပြုချက်နဲ့ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ [၂၂။(က)] စည်ပင်ကော်မတီအနေနဲ့ ခိုင်လုံတဲ့ အကြောင်းပြချက်ရှိရင် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု အတွက် စည်းကြပ်တဲ့ ပစ္စည်းခွန်အားလုံးကိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကိုပဲဖြစ်ဖြစ် ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုတာ၊ ပေးဆောင်ရန်ရှိတဲ့ အခွန်ကို လျော်ပစ်တာ၊ ပယ်ဖျက်တာ၊ ပေးဆောင်စေပြီးအခွန်ကို ပြန်ထုတ်ပေးတာတွေ ဆောင်ရွက်လို့ရပါတယ်။[၂၂။(ခ)၊ ၃၇။]

16။ စည်ပင် က စီးပွားရေးနဲ့စပ်ဆက်တဲ့ ဘယ်လုပ်ငန်းတွေကို အခွန်ကောက်ခံနိုင်ပါသလဲ?

စည်ပင်ကော်မတီရဲ့ ကြီးကြပ်မှုနဲ့ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့က စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း၊ သီးခြားလုပ်ငန်း၊ ပုဂ္ဂလိကဈေး၊ ကုန်တိုက်၊ ကုန်ပဒေသာဆိုင်၊ ကုန်စုံဆိုင်၊ အိမ်ဆိုင်၊ လမ်းဘေးဈေးဆိုင် စတာတွေရဲ့ လိုင်စင်ခတွေနဲ့အခွန်အခတွေ၊ စည်ပင်သာယာဈေး၊ယာယီဈေး၊ ညဈေးတို့မှ ဈေးဆိုင်ခန်းခ၊ ဈေးကောက်နှုန်းထားတည်ထောင်ခွင့် လိုင်စင်ခတို့ကို နှစ်စဉ်သတ်မှတ်ကောက်ခံတာ၊ ပြင်ဆင်ကောက်ခံတာတွေ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။ [၂၂။]

17။ ဘီးခွန်၊ အခြားယာဉ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အခွန်ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေက ဘာတွေရှိပါသလဲ?

ဘယ်သူမဆို မိမိပိုင်သော/ မိမိလက်ဝယ်ထားရှိသော
 မော်တော်ယာဉ်အတွက် သတ်မှတ်တဲ့ ဘီးခွန်၊
 မော်တော်ယာဉ်အိပ်ခွန်နဲ့ မော်တော်ယာဉ်ရပ်နားခတွေ့ကို
 ပေးဆောင်ဖို့ပျက်ကွက်ခြင်းမရှိစေရပါ။ ပျက်ကွက်ပါက
 ပုဒ်မ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ
 ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၇၆။(ဆ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

၉။ သားသတ်နှင့်တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး၊ ရောင်းဝယ်ရေး၊
 ထိန်းသိမ်းရေး ဆိုင်ရာကိစ္စများ

- 1။ သားသတ်ခွင့်ကို စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေက ဘယ်လိုပြဋ္ဌာန်းထားပါသလဲ?
- 2။ ခေါင်းခွန်စနစ်ဆိုတာ ဘာကို ဆိုလိုတာလဲ?
- 3။ ပုဒ်မ၁၄၂ပါ သားသတ်တာကို (ကျွဲ၊ နွား၊ နွားနောက်၊ လား၊ မြင်း၊ သိုး၊ ဆိတ်၊ ဝက် သတ်တာကို) ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ လုပ်ခဲ့ရင် ဘယ်လိုပြစ်ဒဏ်သင့်ပါသလဲ?
- 4။ သားသတ်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတွေမှာ ဘယ်လိုတာဝန်နဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ ရှိပါသလဲ?
- 5။ သားသတ်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတွေမှာ ဘယ်လိုတာဝန်တွေရှိပါသလဲ?
- 6။ ကြက်၊ဘဲ၊ငါး၊ငှက်၊ပုစွန် သတ်ဖြတ်၊ရောင်းချ၊ သယ်ဆောင်ခြင်းကို စည်းကမ်းနဲ့အညီ မဆောင်ရွက်ပါက ဘယ်လို ပြစ်ဒဏ်သင့်နိုင်ပါသလဲ?
- 7။ ကျွဲ၊နွားပွဲဈေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေက ဘယ်လိုရှိပါသလဲ?
- 8။ အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်များ

၉။ သားသတ်နှင့်တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး၊ ရောင်းဝယ်ရေး၊ ထိန်းသိမ်းရေး ဆိုင်ရာကိစ္စများ

1။ သားသတ်ခွင့်ကို စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးဥပဒေက ဘယ်လိုပြဋ္ဌာန်းထားပါသလဲ?

တိရစ္ဆာန်သတ်ဖြတ်ခြင်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး တိရစ္ဆာန်အမျိုးအစား (၂)မျိုးခွဲထားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ပထမတစ်မျိုးကတော့ ကျွဲ၊ နွား၊ နွားနောက်၊ လား၊ မြင်း၊ သိုး၊ ဆိတ်၊ ဝက် စတဲ့ ခြေလေးချောင်း တိရစ္ဆာန်တွေဖြစ်ပြီး ပုဒ်မ ၁၄၂ အရ ဒီ တိရစ္ဆာန်တွေကို သတ်ဖြတ်မယ်ဆိုရင် ခေါင်းခွန်စနစ်ဖြင့် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ပိုင် သားသတ်ရုံတွေနဲ့ သတ်မှတ်ထားတဲ့ နေရာတွေမှာ စည်းကမ်းနဲ့အညီ သတ်ဖြတ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ခေါင်းခွန်စနစ်ပေးသွင်းသူတွေသာ ဒီလို သားသတ်တာ၊ အသားရောင်းချတာ၊ သားရေနဲ့အရိုးလက်ဝယ်ထားရှိတာတွေ ပြုလုပ်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၄၇။] ဒုတိယတစ်မျိုးကတော့ ကြက်၊ဘဲ၊ငှက်၊ငါး၊ ပုစွန်တို့ဖြစ်ပြီး ပုဒ်မ ၁၄၄အရ စီးပွားရေးအလို့ငှာ သတ်ဖြတ်တာ၊ သယ်ဆောင်တာကို စည်းကမ်းနဲ့အညီ စနစ်တကျ လုပ်ဆောင်နိုင်ပါတယ်။

2။ ခေါင်းခွန်စနစ်ဆိုတာ ဘာကို ဆိုလိုတာလဲ?

ခေါင်းခွန်စနစ်ဆိုတာ ကျွဲ၊ နွား၊ နွားနောက်၊ လား၊ မြင်း၊ သိုး၊ ဆိတ်၊ ဝက်တို့ကို သားသတ်လုပ်ငန်းအလို့ငှာ တစ်ကောင်ချင်းစီအပေါ် နှုန်းထားသတ်မှတ်ပြီး စည်းကြပ်တဲ့ အခွန်စနစ်ဖြစ်ပါတယ်။ [၂။(၁၉)] ဒီခေါင်းခွန်စနစ်က စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေသစ်မှာမှ စတင်ပါဝင်လာတဲ့အချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ယခင်က သားသတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို လေလံအောင်သူတွေကသာ လုပ်ကိုင်ခွင့်ရခဲ့ရာမှ ယခုဥပဒေအရမူ ဘယ်သူမဆို ခေါင်းခွန်ပေးသွင်းပြီး သားသတ်ရုံ/ သတ်မှတ်နေရာ တွင် ဥပဒေစည်းကမ်းနဲ့အညီ သားသတ်ခွင့် ရရှိတာဖြစ်ပါတယ်။

3။ ပုဒ်မ၁၄၂ပါ သားသတ်တာကို (ကျွဲ၊ နွား၊ နွားနောက်၊ လား၊ မြင်း၊ သိုး၊ ဆိတ်၊ ဝက် သတ်တာကို) ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ လုပ်ခဲ့ရင် ဘယ်လိုပြစ်ဒဏ်သင့်ပါသလဲ?

အများပြည်သူစားသုံးဖို့ ကျွဲ၊နွား၊နွားနောက်၊ လား၊ မြင်း၊ မြည်း၊ သိုး၊ ဆိတ်၊ ဝက် တို့ကို ခေါင်းခွန်စနစ်ဖြင့် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ပိုင် သားသတ်ရုံနဲ့ သတ်မှတ်ထားတဲ့ နေရာတွေမှာသာ စည်းကမ်းတွေနဲ့အညီ သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ သယ်ဆောင်ခြင်း အသားရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူဖြန့်ဖြူးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါက ပုဒ်မ ၁၉၂အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တရားရုံး၌ ပြစ်မှုထင်ရှားရင် ငွေဒဏ် သုံးသိန်းမှ ဆယ်သိန်းအထိ၊ ဒါမှမဟုတ် ထောင်ဒဏ် တစ်လ မှ (၆)လအထိ၊ ဒါမှမဟုတ် ဒဏ်(၂)ရပ်လုံး ချမှတ်ခြင်းခံရမှာဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၄၂။ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

4။ သားသတ်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတွေမှာ ဘယ်လိုတာဝန်နဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ ရှိပါသလဲ?

သားသတ်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီရဲ့ ပထမဆုံးတာဝန်ကတော့ မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီနဲ့ ညှိနှိုင်းပြီး မြို့နယ်အတွင်း ရပ်ကွက်နဲ့ ကျေးရွာတွေအတွက် လူဦးရေအရ သားသတ်ရုံအရေအတွက်သတ်မှတ်တာ၊ သားသတ်ရုံနေရာသတ်မှတ်ပေးတာတွေ လုပ်ဆောင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။[၁၄၃။(က)(ခ)] ကော်မတီက ကျွဲနွားတွေ သတ်ဖြတ်ခွင့်ပြုရာမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းသုံးကျွဲနွားတွေ ပြုန်းတီးမှုမရှိစေဖို့ ညွှန်ကြားချက်တွေနဲ့အညီဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အများပြည်သူစားသုံးဖို့ တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်ရုံခွင့်ပြုချက်နဲ့ ကျွဲနွားနွားနောက်တို့ကို တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ဝယ်ယူသယ်ဆောင်ခွင့် ပြုနိုင်ပါတယ်။ တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်ကော်မတီက သားသတ်တာ၊ အသားရောင်းချတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လိုအပ်တဲ့စည်းကမ်းချက်တွေထုတ်ပြန်နိုင်ပါတယ်။

5။ သားသတ်ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးတွေမှာ ဘယ်လိုတာဝန်တွေရှိပါသလဲ?

ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ သားသတ်ရုံပြင်ပမှာ သားသတ်လုပ်ငန်းလုပ်နေတာကို တွေ့ရှိရင် သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးက တားမြစ်ရမှာဖြစ်ပြီး မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီနဲ့ မြို့နယ်စည်ပင်ကော်မတီတွေကို အကြောင်းကြားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၄၉။] ဒီတာဝန်ကို ပျက်ကွက်တယ်လို့ ထင်ရှားပေါ်ပေါက်ရင် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးပုဒ်မ ၁၉၁ အရအရေးယူခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပုဒ်မ ၁၉၁ မှာ ဒဏ်ငွေတစ်သိန်းမှ သုံးသိန်းအထိ တပ်ရိုက်နိုင်တဲ့ ပြစ်ဒဏ်ဖြစ်ပြီး ထပ်မံကျူးလွန်ရင် ထောင်တစ်လထိချမှတ်နိုင်တဲ့ ပုဒ်မလည်းဖြစ်ပါတယ်။

၆။ ကြက်၊ဘဲ၊ငါး၊ငှက်၊ပုစွန် သတ်ဖြတ်၊ရောင်းချ၊ သယ်ဆောင်ခြင်းကို စည်းကမ်းနဲ့အညီ မဆောင်ရွက်ပါက ဘယ်လို ပြစ်ဒဏ်သင့်နိုင်ပါသလဲ?

ကြက်၊ဘဲ၊ငါး၊ငှက်၊ပုစွန်တို့ကို သတ်ဖြတ်၊ရောင်းချ၊
သယ်ဆောင်ခြင်းကို ကော်မတီက သတ်မှတ်ထားတဲ့
စည်းကမ်းတွေနဲ့အညီလုပ်ဆောင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
ဖောက်ဖျက်ပါက ပုဒ်မ ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ
ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၄၄။ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

၇။ ကျွဲ၊နွားပွဲဈေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေက ဘယ်လိုရှိပါသလဲ?

ကျွဲ၊နွားပွဲဈေး တည်ထောင်ခြင်း၊ ကြီးကြပ်ခြင်းက စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်တစ်ရပ် ဖြစ်ပါတယ်။ [၁၅။(က)(၁၀)] ကျွဲပွဲဈေး၊ နွားပွဲဈေးများ တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ပြီး ဝယ်ယူရောင်းချခြင်းကို စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီရဲ့ ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ/ ခွင့်ပြုချက်ပါသတ်မှတ်ချက်များ၊ ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ စည်မျဉ်း စည်းကမ်းများနဲ့ ညီညွတ်ခြင်းမရှိဘဲ မပြုလုပ်ဖို့ တားမြစ်ထား ပါတယ်။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၇၀။(ဂ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

၈။ အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်များ

ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ/ ခွင့်ပြုချက်ပါသတ်မှတ်ချက်များ၊ ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ စည်မျဉ်းစည်းကမ်းများနဲ့ ညီညွတ်ခြင်းမရှိဘဲ တိရစ္ဆာန်များထားရှိခြင်း၊ မွေးမြူခြင်း၊ စည်းကမ်းမဲ့ လွှတ်ကြောင်းခြင်းမပြုလုပ်ရပါ။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၆၉။(က)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

တိရစ္ဆာန်အသေကောင်များနဲ့ပတ်သက်ပြီးလည်း သတ်မှတ်ချက်နဲ့အညီ သုတ်သင်ရှင်းလင်းရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခြားနည်းလမ်းဖြင့် ရှင်းလင်းခြင်းမပြုရပါ။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်း ခံရမှာဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၆၉။(ခ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

ထို့အပြင် တိရစ္ဆာန်မွေးမြူထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာတွေမှာ မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာနနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ ပြည်ထောင်စုဥပဒေတွေမှာလည်း ပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ အတွက် မွေး/ကုသနနဲ့လည်း ဥပဒေနဲ့အညီ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

၁၀။ ကူးတို့လုပ်ငန်းဆိုင်ရာကိစ္စများ

- 1။ ကူးတို့လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲခြင်းကို စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတွေက ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ပါသလဲ။
- 2။ ကူးတို့လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခွင့်လိုင်စင် ဆွဲဝယ်ခွင့် ရရှိဖို့ လျှောက်ထားရာမှာ လုပ်ငန်းစဉ်တွေက ဘယ်လိုရှိလဲ?
- 3။ ကူးတို့လုပ်ငန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လိုင်စင်ရရှိသူက ဘာတွေလိုက်နာဆောင်ရွက်ဖို့ လိုပါသလဲ?
- 4။ ကူးတို့လိုင်စင်ရရှိသူက ကူးတို့လုပ်ငန်းမှာ အသုံးပြုတဲ့ ရေယာဉ်တွေနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး ဘာတွေလိုက်နာဆောင်ရွက်ဖို့လိုပါသလဲ?
- 5။ ကူးတို့လုပ်ငန်းလိုင်စင်ရရှိသူအတွက် ဥပဒေအရ ကန့်သတ်ချက်နှင့် ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်တွေက ဘာတွေလဲ?
- 6။ အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်များ

၁၀။ ကူးတို့လုပ်ငန်းဆိုင်ရာကိစ္စများ

1။ ကူးတို့လုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲခြင်းကို စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတွေက ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ပါသလဲ။

မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက မြို့နယ်တွင်းရှိ ကူးတို့လုပ်ငန်းကြီးကြပ်သူအဖြစ် စည်းကမ်းတွေနဲ့အညီ အောက်ပါအတိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။

(က) ကူးတို့နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ခြင်း၊

(ခ) ကူးတို့လုပ်ငန်း တည်ထောင်ခွင့်ပြုခြင်း၊ ပယ်ဖျက်ခြင်း၊

(ဂ) ကူးတို့လုပ်ငန်းကြီးကြပ်ခြင်း၊

(ဃ) ကူးတို့လုပ်ငန်း လမ်းကြောင်းသတ်မှတ်ခြင်း၊

(င) ကူးတို့လုပ်ငန်း သယ်ယူပို့ဆောင်ခသတ်မှတ်ခြင်း၊

(စ) ဖျက်သိမ်းဖို့ ခိုင်လုံတဲ့ အကြောင်းပြချက်ရှိရင် ကူးတို့လုပ်ငန်းလိုင်စင်ကို ဖျက်သိမ်းခြင်း၊

(ဆ) စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်ခြင်းကြောင့်မဟုတ်ဘဲ ဖျက်သိမ်းခံရတဲ့ ကူးတို့လုပ်ငန်းလိုင်စင်အတွက် လျော်ကြေးပေးဖို့ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ လျော်ကြေးငွေသတ်မှတ်ခြင်း၊

(ဇ) ခိုင်လုံတဲ့အကြောင်းရှိရင် ကူးတို့လုပ်ငန်းလိုင်စင်ကို တိုင်းဒေသကြီး ကော်မတီရဲ့ ခွင့်ပြုချက်နဲ့ လျှော့ပေါ့ပေးခြင်း၊ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးခြင်း။

မြို့နယ်နှစ်ခု / နှစ်ခုထက်ပိုတဲ့ မြို့နယ်တွေအတွက် ကူးတို့လုပ်ငန်းကိုတော့ တိုင်းအစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ သဘောတူညီချက်နဲ့ တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက စည်းကမ်းချက်တွေနဲ့အညီ ဆောင်ရွက်ရပါတယ်။ ကူးတို့လုပ်ငန်း မှာပါဝင်တဲ့မြို့နယ်တွေကို ကူးတို့လုပ်ငန်းဝင်ငွေ အချိုးကျသတ်မှတ် ခွဲဝေပေးရမှာဖြစ်ပြီး ကူးတို့လုပ်ငန်း အုပ်ချုပ်သူအဖြစ် သင့်တော်တဲ့ အမှုဆောင်အရာရှိကို ခန့်အပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

2။ ကူးတို့လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခွင့်လိုင်စင် ဆွဲဝယ်ခွင့် ရရှိဖို့ လျှောက်ထားရာမှာ လုပ်ငန်းစဉ်တွေက ဘယ်လိုရှိလဲ?

ကူးတို့လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်လိုသူက ကူးတို့လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခွင့်လိုင်စင် ဆွဲဝယ်ခွင့် တင်ပြလျှောက်ထားရာမှာ ကော်မတီက သတ်မှတ်တဲ့ နည်းလမ်းတွေအတိုင်းဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုလျှောက်ထားရာမှာ အောက်ပါအချက်တွေကို ပြည့်စုံစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ပြီး တင်ပြလျှောက်ထားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(က) မိမိပိုင်ရေယာဉ် ဖြစ်ရင် ရေယာဉ်ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းအထောက်အထား/ ငှားရမ်းအသုံးပြုရင် ငှားရမ်းတဲ့ စာချုပ်နဲ့ အထောက်အထားမူရင်း၊ ကူးတို့လုပ်ငန်းအခြေအနေအရ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ဖို့ လုံလောက်တဲ့ ရေယာဉ်အရေအတွက် ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(ခ) ရေယာဉ်တစ်စီးချင်းအတွက် ပြည်တွင်းရေကြောင်းပို့ဆောင်ရေးဦးစီးဌာနက စိစစ်ခွင့်ပြုထားတဲ့ လုပ်ငန်းလိုင်စင်၊ ရေယာဉ်လိုင်စင်၊ ရေယာဉ်မောင်းတွေအတွက် ရေယာဉ်မောင်းလိုင်စင်မူရင်းများ၊ လုပ်သားစာရင်းတင်ပြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(ဂ)ရေယာဉ်တွေကို ကော်မတီရဲ့ မျက်မြင်စစ်ဆေးမှု ခံယူနိုင်ဖို့ အသင့်ပြင်ဆင်ထားရှိရမှာ လည်းဖြစ်ပါတယ်။

ကော်မတီ/ကော်မတီရဲ့ တာဝန်ပေးခြင်းခံရတဲ့ အဖွဲ့က လျှောက်လွှာလက်ခံရရှိပါက စိစစ်ပြီး ကူးတို့လုပ်ငန်းမှာ အသုံးပြုမယ့် ရေယာဉ်တွေကို မျက်မြင်စစ်ဆေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ စိစစ်ချက်နဲ့ မျက်မြင်စစ်ဆေးချက်တို့အရ ကူးတို့လုပ်ငန်းလိုင်စင် ဆွဲဝယ်ခွင့် ပြုတာ၊ ငြင်းပယ်တာတွေ ပြုလုပ်နိုင်ပါတယ်။ ကူးတို့လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိသူက ကော်မတီကသတ်မှတ်တဲ့အတိုင်း လုပ်ငန်းအာမခံငွေနဲ့ လိုင်စင်ခံတို့ကို ပေးဆောင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ အတည်ပြုချက်ရရှိမှသာ ကူးတို့လုပ်ငန်းလိုင်စင် အတည်ဖြစ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဇောက်မှ ကော်မတီနဲ့ စာချုပ်ချုပ်ဆိုရမှာ ဖြစ်ပြီး စာချုပ်ချုပ်ဆိုရာမှာ ကုန်ကျငွေကို လိုင်စင်ရရှိသူက ကျခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

3။ ကူးတို့လုပ်ငန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လိုင်စင်ရရှိသူက ဘာတွေလိုက်နာဆောင်ရွက်ဖို့ လိုပါသလဲ?

ကူးတို့လုပ်ငန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လိုင်စင်ရရှိသူက အောက်ပါအချက်တွေကို တိတိကျကျ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၁) ခွင့်ပြုတဲ့ ကူးတို့လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံးကိုဖြစ်ဖြစ်၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုဖြစ်ဖြစ် ငှားရမ်းတာ၊ ပေါင်းနှံတာ၊ ရောင်းချတာ၊ အခြားနည်းလွှဲပြောင်းလုပ်ကိုင်တာတွေကို ခွင့်မပြုပါ။

(၂) ကူးတို့လိုင်စင် လျှောက်ထားစဉ် တင်ပြထားတဲ့ ရေယာဉ်၊ ရေယာဉ်မောင်းနှင်လုပ်သားတွေကိုသာ အသုံးပြုလုပ်ကိုင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အစားထိုးပြောင်းလဲလိုပါက ကော်မတီရဲ့ ခွင့်ပြုချက်ကြိုတင်ရယူရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်စားလှယ်/မန်နေဂျာ/ကြီးကြပ်သူ/လက်မှတ်ရောင်းသူ ခန့်ထားလိုရင် ကော်မတီကို တင်ပြပြီး ခွင့်ပြုချက်ရရှိရင် ခန့်ထားဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိပါတယ်။ ဒီလိုခန့်ထားသူတွေကို ကော်မတီက ပြောင်းလဲခန့်ထားဖို့ ညွှန်ကြားရင် / ဆက်လက်ခန့်ထားခြင်းမပြုဖို့ ညွှန်ကြားရင် ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၃) လှော်ခတ်မောင်းနှင်ရတဲ့ ရေယာဉ်တွေကို အသက် (၁၈) နှစ်ပြည့်ပြီး ရေကူးကျွန်းကျင်သူကိုသာ လှော်ခတ်မောင်းနှင်ခွင့်ပြုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၄) မော်တော်ကြီးတွေ၊ သင်္ဘောတွေ အသုံးပြုရင် စက်မောင်းနဲ့ ကျွမ်းကျင်သော ကုန်းပတ်လုပ်သားတွေ၊ ကြိုးချည်လုပ်သားတွေ ခန့်ထားဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၅) ကူးတို့လုပ်ငန်းလိုင်စင်မှာ ခွင့်ပြုတဲ့ ကူးတို့နယ်နိမိတ်၊ ကူးတို့လမ်းကြောင်း အတွင်းမှာသာ ကူးတို့လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရမှာပါ။ မိမိရဲ့ရေယာဉ်တွေ ဆိုက်ကပ်ရပ်နားတဲ့ ကူးတို့ဆိပ်နေရာတွေမှာ ကုန်တင်ကုန်ချနဲ့ ခရီးသည်တွေ ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်စေဘဲ အလွယ်တကူတက်နိုင်ဆင်းနိုင်တဲ့ ကမ်းကပ်ခုံနဲ့ ဆိပ်ခံတံတားတွေ ခိုင်ခန့်စွာ ဆောက်လုပ်ထားရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၆) ကော်မတီက သတ်မှတ်တဲ့ ကူးတို့ခန့်ခွင့်ထားတွေကို ကူးတို့ဆိပ်နေရာတိုင်းမှာ အများမြင်သာအောင် ရေးသားစိုက်ထူထားရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၇) ခရီးသည်တစ်ဦးချင်းရဲ့ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်(လက်ဆွဲ)သယ်ဆောင်လာတဲ့ ပစ္စည်းတွေအတွက် ကူးတို့ခ တောင်းခံခြင်းမပြုရပါ။

(၈) ကူးတို့လိုင်စင်ရရှိသူက အောက်မှာ ဖော်ပြထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ပစ္စည်းတွေကို ကူးတို့ပို့ဆောင်ပေးခြင်းမပြုရပါ။

၁-အရက်သေစာအလွန်အကျွံသောက်စားပြီး မူးရစ်နေသူတွေ၊ ခရီးသည်နဲ့ ရေယာဉ်တို့ကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်သူများ

၂-တရားဥပဒေအရ ပြစ်မှုကျူးလွန်ပြီး တိမ်းရှောင်နေသူများ၊ တပ်ပြေးရဲပြေးများ

၃-မူးယစ်ဆေးဝါးနဲ့ နိုင်ငံတော်က တားမြစ်ပိတ်ပင်ထားတဲ့ ကုန်ပစ္စည်းများ

၄-စိတ်မနှံ့သူ၊ ရူးသွပ်သူနဲ့ ကူးစက်ပြန့်ပွားစေတတ်တဲ့ ရောဂါရှိသူများ

(၉) ကူးတို့လုပ်ငန်းကို နံနက် (၅) နာရီမှ ညနေ (၆) နာရီအတွင်း ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒေသ၊ ရာသီဥတုအခြေအနေအရ ကော်မတီရဲ့ ခွင့်ပြုချက်နဲ့ ကူးတို့လုပ်ကိုင်ချိန်ကို ပြင်ဆင်သတ်မှတ်နိုင်ပါတယ်။

(၁၀) ကူးတို့လုပ်ငန်းမှာ စိတ်မနှံ့သူ၊ ရူးသွပ်သူ၊ ကူးစက်ပြန့်ပွားစေတတ်တဲ့ ရောဂါရှိသူတွေကို ခန့်ထားလုပ်ကိုင်စေခြင်းမပြုရပါ။

(၁၁) မိုးသက်လေပြင်းနဲ့ မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်မယ့် အခြေအနေရှိရင် ဖြစ်ဖြစ်၊ ခရီးသည်နဲ့ ရေယာဉ်အတွက် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ မိုးလေဝသအခြေအနေရှိရင်ဖြစ်ဖြစ် ကူးတို့ပို့ဆောင်ခြင်း မပြုရပါ။ ကူးတို့ပို့ဆောင်စဉ် ရာသီဥတုဆိုးဝါးလာရင် အနီးစပ်ဆုံးကမ်းသို့ ဆိုက်ကပ်ရပ်နားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မိုးလေဝသကောင်းမွန်ပါက ဆက်လက်ပို့ဆောင်ပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

4။ ကူးတို့လိုင်စင်ရရှိသူက ကူးတို့လုပ်ငန်းမှာ အသုံးပြုတဲ့ ရေယာဉ်တွေနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး ဘာတွေလိုက်နာဆောင်ရွက်ဖို့လိုပါသလဲ?

ကူးတို့လိုင်စင်ရရှိသူက ကူးတို့လုပ်ငန်းမှာ အသုံးပြုတဲ့ ရေယာဉ်တွေနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး အောက်မှာ ဖော်ပြထားတဲ့အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၁) ရေယာဉ်များ ခိုင်ခံ့တောင့်တင်းရမယ်။ ခရီးသည်နဲ့ ကုန်ပစ္စည်းတွေ စနစ်တကျ တင်ဆောင်နိုင်မယ့် အခြေအနေဖြစ်ရပါမယ်။

(၂) ရေယာဉ်ရဲ့ ကြမ်းခင်း၊ ကိုယ်ထည်၊ ကုန်းပတ်တို့မှာ မလိုအပ်တဲ့ အပေါက်တွေ မရှိစေရပါ။

(၃) ရေယာဉ်အရွယ်အစားအလိုက် သတ်မှတ်ခွင့်ပြုတဲ့ ခရီးသည်နဲ့ ကုန်ပစ္စည်းတင်ရမယ်။ ရေယာဉ်ကို သတ်မှတ်ခွင့်ပြုတဲ့ အရွယ်အစားအတိုင်း ထားရှိရပါမယ်။ ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲခြင်းမပြုရပါ။ ခရီးသည်နဲ့ ကုန်ပစ္စည်းတွေ ပိုမတင်ဆောင်ရပါ။

(၄) ရေယာဉ်ပေါ်မှာ အရေးပေါ်ကယ်ဆယ်ရေးအတွက် လေဖြည့်ထားတဲ့ ကျွတ်၊ အသက်ကယ်အင်္ကျီ၊ ဝါး/ ထိပ်နှစ်ဖက်ပိတ်ထားတဲ့ လေလုံပိုက်တွေနဲ့ အသက်ကယ်ဘောတွေကို ခရီးသည်တွေအလွယ်တကူသုံးနိုင်ဖို့ လုံလုံလောက်လောက် အသင့်ထားရှိရပါမယ်။

(၅) ရေယာဉ်ပေါ်မှာ မီးလောင်မှုဖြစ်ပွားရင် မီးငြိမ်းသတ်နိုင်ရေးအတွက် အသုံးပြုဖို့ မီးသတ်ဆေးဘူး စတာတွေကို ကြိုတင်စီမံဆောင်ရွက်ထားရှိရပါမယ်။

(၆) ခရီးသည် အတက်အဆင်းနဲ့ ကုန်ပစ္စည်းတွေ အတင်အချပြုလုပ်ရာမှာ အန္တရာယ်ကင်းရှင်းစေရေးအတွက် ကုန်းပတ်နဲ့ အတက်အဆင်းနေရာတွေအပါအဝင် ရေယာဉ်တစ်ခုလုံးကို နေ့စဉ်ရှင်းလင်းထားရှိရမယ်။ ခိုင်ခံ့ကောင်းမွန်တဲ့ ကုန်းဘောင်တွေ စနစ်တကျ ပြုလုပ်ထားရှိ အသုံးပြုရပါမယ်။

(၇) ရေယာဉ်မထွက်ခွာမီ ရေယာဉ်အတွင်း ရေဝင်၊မဝင်၊ ခရီးသည်နဲ့ ကုန်ပစ္စည်းတွေ ခံနိုင်ဝန်ထက် ပိုမိုတာရှိမရှိ၊ အင်ဂျင်နီယာစက်အစိတ်အပိုင်းကိရိယာတွေ ကောင်းမွန်မှု ရှိ/မရှိကို စစ်ဆေးပြုပြင်ပြီးမှ ထွက်ခွာရပါမယ်။

(၈) ကူးတို့ပို့ဆောင်ချိန်အတွင်း ရာသီဥတုကြောင့်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အကြောင်းတစ်စုံတစ်ရာကြောင့်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ညအချိန်ရောက်ရှိသွားရင် အသုံးပြုဖို့အတွက် ဆလိုက်မီးတွေ၊ ဓါတ်မီးတွေ ပြည့်စုံအောင် တပ်ဆင်ယူဆောင်ရပါမယ်။

(၉) ဆက်သွယ်ရေးအတွက် လက်ကိုင်တယ်လီဖုန်း/တရားဝင်ခွင့်ပြုတဲ့ ဆက်သွယ်ရေးစက် ပါရှိရပါမယ်။

5။ ကူးတို့လုပ်ငန်းလိုင်စင်ရရှိသူအတွက် ဥပဒေအရ ကန့်သတ်ချက်နှင့် ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်တွေက ဘာတွေလဲ? ကူးတို့လုပ်ငန်းလိုင်စင်ရရှိသူက အောက်ပါအချက်(၃)ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ဖို့၊ မလိုက်နာရင် ဥပဒေအရအရေးယူဖို့ ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။

- ကူးတို့လုပ်ငန်းလိုင်စင်ရရှိသူက ကူးတို့နယ်နိမိတ်တစ်ခုအတွင်းသာ လုပ်ကိုင်ခွင့်ရှိပါတယ်။ [၁၃၅။]
- ကူးတို့လုပ်ငန်း လိုင်စင်ရရှိသူက ကူးတို့ရေယာဉ်/ကူးတို့ရေယာဉ်နဲ့ ဆိုင်တဲ့ ပစ္စည်းတွေနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး ကူးတို့လုပ်ငန်းအုပ်ချုပ်သူ (စည်ပင်အမှုဆောင်အရာရှိ)က ပြင်ဆင်ထိန်းသိမ်းဖို့ ညွှန်ကြားတာကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။[၁၃၆။]
- ကူးတို့လုပ်ငန်း လိုင်စင်ရရှိသူက အသုံးပြုဖို့မသင့်တော်တဲ့ ကူးတို့ရေယာဉ်/ကူးတို့ရေယာဉ်နဲ့ ဆိုင်တဲ့ ပစ္စည်းတွေနဲ့စပ်လျဉ်းပြီး ဆက်လက်အသုံးမပြုဖို့ ကူးတို့လုပ်ငန်းအုပ်ချုပ်သူ (စည်ပင်အမှုဆောင်အရာရှိ) ရဲ့ ညွှန်ကြားချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။[၁၃၇။]

ဘယ်သူမဆို ပုဒ်မ ၁၃၅၊ ပုဒ်မ ၁၃၆၊ ပုဒ်မ ၁၃၇ တို့အရ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရရင် ငွေဒဏ်အနည်းဆုံးကျပ်ငါးသောင်းမှ အများဆုံး ကျပ်နှစ်သိန်းထိ ချမှတ်ခြင်းခံရမှာဖြစ်တဲ့ အပြင် ပြစ်မှုနဲ့သက်ဆိုင်တဲ့ သက်သေခံပစ္စည်းတွေကိုလည်း ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

6။ အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်များ

မှတ်ပုံတင်ထားတဲ့ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်
စက်တပ်ယာဉ်ငယ်များမှာ မြစ်ချောင်း၊အင်းအိုင်တွေအတွင်း
ဖြတ်သန်းသွားလာခွင့်ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့
ကူးတို့လုပ်ငန်းလိုင်စင်မရှိဘဲ ခရီးသည် တင်ဆောင်ခြင်း၊
အခကြေးငွေဖြင့်ပစ္စည်းသယ်ဆောင်ခြင်း မပြုရပါ။ တားမြစ်ချက်ကို
လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို
ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၄၁။ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

၁၁။ အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ခြင်းဆိုင်ရာကိစ္စများ

- 1။ စည်ပင်သာယာနဲ့ဆိုင်တဲ့ အဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း အမျိုးအစားတွေက ဘာတွေလဲ?
- 2။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်မှာ အဆောက်အအုံ အထပ်အမြင့်အလိုက် စစ်ဆေးကြီးကြပ် ပိုင်ခွင့်ကို ဘယ်လို သတ်မှတ်ထားပါသလဲ?
- 3။ တစ်ထပ်မှ နှစ်ထပ်အထိ အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ဖို့ လျှောက်ထားရမယ့် လုပ်ငန်းစဉ်တွေက ဘာတွေလဲ?
- 4။ သုံးထပ်နဲ့ သုံးထပ်အထက် အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ဖို့ လျှောက်ထားရမယ့် လုပ်ငန်းစဉ်တွေက ဘာတွေလဲ?
- 5။ ဟိုတယ်အဆောက်အအုံ တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် လျှောက်ထားရမယ့် လုပ်ငန်းစဉ်တွေက ဘာတွေလဲ?
- 6။ စီပွားရေးလုပ်ငန်းသုံး အဆောက်အအုံ (ပုဂ္ဂလိကပိုင်စာသင်ကျောင်း/ဆေးရုံ) တည်ဆောက်ခြင်း အတွက် လျှောက်ထားရမယ့် လုပ်ငန်းစဉ်တွေက ဘာတွေလဲ?
- 7။ မြို့ပြအဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းအတွက် လျှောက်ထားရမယ့် လုပ်ငန်းစဉ်တွေက ဘာတွေလဲ?
- 8။ ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းအတွက် လျှောက်ထားရမယ့် လုပ်ငန်းစဉ် တွေက ဘာတွေလဲ?
- 9။ အဆောက်အအုံတည်ဆောက်မှုအတွက် မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီကို ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခ အဖြစ် ငွေမည်မျှပေးသွင်းရမှာလဲ?
- 10။ ဆောက်လုပ်ခွင့်ရရှိပြီးတဲ့ အဆောက်အအုံတွေကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းကို စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီက ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ?
- 11။ အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ခြင်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်တွေက ဘာတွေရှိပါသလဲ?

- 12။ အန္တရာယ်ရှိတဲ့ အဆောက်အအုံနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဥပဒေအရ ဘယ်လိုဆောင်ရွက်နိုင်ပါသလဲ?
- 13။ ကျူးကျော်ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ အဆောက်အအုံတွေကို ဘယ်လိုအရေးယူနိုင်ပါသလဲ?
- 14။ ယာယီဇာတ်ရုံဆောက်လုပ်လိုပါက ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ရမလဲ?
- 15။ အဆောက်အအုံဝင်းခြံစတာတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက ဘယ်လို
ညွှန်ကြားနိုင်ပါသလဲ?
- 16။ အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်များ

၁၁။ အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ခြင်းဆိုင်ရာကိစ္စများ

1။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ အဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း အမျိုးအစားတွေက ဘာတွေလဲ?

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ အဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း အမျိုးအစားတွေကတော့

- (၁)မြို့ပြအဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း
- (၂)ဟိုတယ်အဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း
- (၃)စက်ရုံအဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း
- (၄)စီးပွားရေးအဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း
- (၅)အိမ်ရာစီမံကိန်းအဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း
- (၆)ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်း

တွေ ဖြစ်ပါတယ်။

(နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးနဲ့ဆိုင်တဲ့ အဆောက်အအုံတွေကလွဲပြီး ဌာနဆိုင်ရာအဆောက်အအုံများလည်း စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ရဲ့ ကြီးကြပ်မှုအောက်မှာ ပါဝင်ပါတယ်။)

2။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်မှာ အဆောက်အအုံ အထပ်အမြင့်အလိုက် စစ်ဆေးကြီးကြပ်ပိုင်ခွင့်ကို ဘယ်လို သတ်မှတ်ထားပါသလဲ?

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အဆင့်ဆင့်က အဆောက်အအုံ အထပ်အမြင့်အလိုက် စစ်ဆေးကြီးကြပ်ပိုင်ခွင့်မှာ

- (၁) မြို့နယ် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့က တစ်ထပ်မှ နှစ်ထပ်အထိ အဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်းကို စစ်ဆေးကြီးကြပ်ခွင့်ရှိပြီး
- (၂) တိုင်းအဆင့်က သုံးထပ်နဲ့ သုံးထပ်အထက်(နှစ်ထပ်နဲ့အထက်ဖြစ်တဲ့ နှစ်ထပ်ခွဲအဆောက်အအုံအပါအဝင်) အဆောက်အအုံတွေကို စစ်ဆေးကြီးကြပ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

3။ တစ်ထပ်မှ နှစ်ထပ်အထိ အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ဖို့ လျှောက်ထားရမယ့် လုပ်ငန်းစဉ်တွေက ဘာတွေလဲ?

တစ်ထပ်မှ နှစ်ထပ်အထိ အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ဖို့ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီထံ လျှောက်ထားရာမှာ ပါဝင်ရမယ့်အချက်တွေကတော့ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါတယ်။

- (က) အဆောက်အအုံလျှောက်လွှာ (အမျိုးအစား၊ အတိုင်းအတာ၊ အသုံးပြုရန်ရည်ရွယ်ချက်၊ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကဒ်ပြား(မိတ္တူ)အပါအဝင်)
- (ခ)ဆောက်လုပ်မယ့်အဆောက်အအုံအတွက် လိုအပ်တဲ့ အင်ဂျင်နီယာပုံစံများ

(၁) မြေကွက်အညွှန်းပုံစံ၊ ပိုင်ဆိုင်တဲ့မြေနှင့် အဆောက်အအုံဝင်ဆုံမှုပြပုံစံ (Site Location and Building Layout Plan)

(၂) အဆောက်အအုံအနေထားပြပုံစံ (Site Plan)

(၃) ကြမ်းခင်းပန္နက်ပုံစံ (Floors Plan)

(၄) ရှေ့နောက်၊ဘေးမြင်ပုံစံများ (Elevation Drawings)

(၅) ဖြတ်ပိုင်းပုံစံများ (Cross Sectional Elevation)

(၆) အသေးစိတ်ပုံစံများ (Details Drawings)

(၇) ဝင်းထရုံပုံစံနှင့် အသေးစိတ်ပစ္စည်းစာရင်း

(၈) အခြားပုံစံများ (other Required plans)

(၉) အဆောက်အအုံအတွက် အသေးစိတ်တိုင်းတာ တွက်ချက်ထားတဲ့ အသုံးပြုမယ့်စာရင်းနှင့် ခန့်မှန်းခြေစာရင်း တွက်ချက်မှုပုံစံ (Bill of Quantity and Detail Estimates)

(အထက်ပုံစံနှင့် စာရင်းတွေမှာ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီရဲ့ လိုင်စင်ရအင်ဂျင်နီယာ၊ ဒါမှမဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံအင်ဂျင်နီယာကောင်စီက အသိအမှတ်ပြု (RE) အင်ဂျင်နီယာရဲ့ လက်မှတ်ပါရေးဆွဲထားတဲ့ ပုံစံနှင့် စာရင်းတွေဖြစ်ရပါမယ်။)

(ဂ)မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းဦးစီးဌာနက ရေးဆွဲထားတဲ့ မြေပိုင်ဆိုင်မှု အထောက်အထား နှစ်စုံ

(၁) ဆောက်လုပ်ရန်လျာထားတဲ့ မြေကွက်ရဲ့ မြေကွက်အမှတ်၊ ဦးပိုင်အမှတ်၊ ဧရိယာတို့ပါဝင်တဲ့ တစ်နှစ်အတွင်းရေးဆွဲထားတဲ့ မြေစာရင်းပုံစံ (၁၀၅)

(၂) မြေရာဇဝင်၊ မြေစာရင်းပုံစံ (၁၀၆)

(၃) မြေပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထားနဲ့ စပ်လျဉ်းတဲ့ တရားဝင်စာချုပ်စာတမ်းများ၊ အခြားသက်သေခံ အထောက်အထားများ

(ဃ) စက်မှုနဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသုံးအဆောက်အအုံဖြစ်ပါက ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံတွေ ဆောင်ရွက်ထားရှိတာအတွက် မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနရဲ့ ထောက်ခံချက်၊ မီးဘေးကာကွယ်ရေး၊ မီးငြိမ်းသတ်ရေးဆိုင်ရာ အစီအမံတွေ ဆောင်ရွက်ထားရှိမှုအတွက် မြို့နယ်မီးသတ်ဦးစီးဌာနရဲ့ ထောက်ခံချက်

(င) အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ခြင်းအတွက် ဘေးပတ်ဝန်းကျင် နေအိမ်တွေက ကန့်ကွက်ရန်မရှိကြောင်းထောက်ခံချက် (တင်ပြနိုင်မှုမရှိပါက စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက စစ်ဆေးပြီး တင်ပြချက်တွေမှန်ကန်ပါက ကော်မတီရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်)

(စ) အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ခြင်းအတွက် ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရဲ့ထောက်ခံချက်

(ဆ) အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်တာကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်ပါက တာဝန်ယူ ဖြေရှင်းပေးမှာဖြစ်ကြောင်းနဲ့ အဆောက်အအုံပတ်လည် ရေစီးရေလာစနစ်အား အများပိုင်လမ်း၊ ရေမြောင်းတို့နဲ့ သဟဇာတဖြစ်စေရေး တစ်ပါတည်း ပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်မှာဖြစ်ကြောင်း အိမ်ရှင်ရဲ့ ကတိဝန်ခံချက်

(ဇ) အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ပြီးစီးချိန်မှာ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အင်ဂျင်နီယာမှ စိစစ်ပြီး လူနေထိုင်ခွင့်ပြုချက်ပေးနိုင်ရေးအတွက် အိမ်ရှင်ရဲ့ လူနေထိုင်ခွင့် လျှောက်လွှာ အထက်ပါ လျှောက်ထားမှုအပေါ် ခွင့်ပြုမိန့်ထုတ်ပေးတာ၊ ငြင်းပယ်တာကို မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိပါတယ်။

4။ သုံးထပ်နဲ့ သုံးထပ်အထက် (နှစ်ထပ်ခွဲအပါအဝင် နှစ်ထပ်ထက်ကျော်လွန်သော) အဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်ဖို့ လျှောက်ထားရမယ့် လုပ်ငန်းစဉ်တွေက ဘာတွေလဲ?

အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ဖို့ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီထံ လျှောက်ထားရာမှာ ပါဝင်ရမယ့်အချက်တွေကတော့ အောက်မှာ ဖော်ပြတဲ့ ထားတဲ့အတိုင်းဖြစ်ပါတယ်။

(က) အဆောက်အအုံလျှောက်လွှာ (အမျိုးအစား၊ အတိုင်းအတာ၊ အသုံးပြုရန်ရည်ရွယ်ချက်၊ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကဒ်ပြား(မိတ္တူ)အပါအဝင်)

(ခ)ဆောက်လုပ်မယ့်အဆောက်အအုံအတွက် လိုအပ်တဲ့ အင်ဂျင်နီယာပုံစံများ

(၁) မြေကွက်အညွှန်းပုံစံ၊ ပိုင်ဆိုင်တဲ့မြေနဲ့ အဆောက်အအုံဝင်ဆုံမှုပြပုံစံ (Site Location and Building Layout Plan)

(၂) အဆောက်အအုံအနေထားပြပုံစံ (Site Plan)

(၃) ကြမ်းခင်းပန္နက်ပုံစံ (Floors Plan)

(၄) ရှေ့နောက်၊ဘေးမြင်ပုံစံများ (Elevation Drawings)

(၅) ဖြတ်ပိုင်းပုံစံများ (Cross Sectional Elevation)

(၆) အသေးစိတ်ပုံစံများ (Details Drawings)

(၇) ဝင်းထရံပုံစံနဲ့ အသေးစိတ်ပစ္စည်းစာရင်း

(၈) အခြားပုံစံများ (Other required plans)

(၉) အဆောက်အအုံအတွက် အသေးစိတ်တိုင်းတာ တွက်ချက်ထားတဲ့ အသုံးပြုမယ့်စာရင်းနဲ့ ခန့်မှန်းခြေစာရင်း တွက်ချက်မှုပုံစံ (Bill of Quantity and Detail Estimates)

(၁၀) အထက်ပါပုံစံနဲ့ စာရင်းတွေမှာ အောက်ဖော်ပြပါ အင်ဂျင်နီယာအဆင့် လက်မှတ်ပါ ရေးဆွဲထားတဲ့ ပုံစံနဲ့စာရင်းတွေ ဖြစ်ရပါမယ်။

၁- (၃)ထပ် (၃၆ပေ)မှ (၅)ထပ်အထိ အဆောက်အအုံ - မြန်မာနိုင်ငံအင်ဂျင်နီယာကောင်စီက အသိအမှတ်ပြု (RSE) Construction အင်ဂျင်နီယာ၊ Structure အင်ဂျင်နီယာ

၂- (၅)ထပ်ခွဲမှ (၈)ထပ်အထိ အဆောက်အအုံ - မြန်မာနိုင်ငံအင်ဂျင်နီယာကောင်စီက အသိအမှတ်ပြု (RSE) Construction အင်ဂျင်နီယာ၊ Structure အင်ဂျင်နီယာ

၃- (၈)ထပ်ခွဲနဲ့အထက် အဆောက်အအုံ - မြန်မာနိုင်ငံအင်ဂျင်နီယာကောင်စီက အသိအမှတ်ပြု (PE) Construction အင်ဂျင်နီယာ၊ Structure အင်ဂျင်နီယာ

(ဂ) မြို့နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းဦးစီးဌာနက ရေးဆွဲထားတဲ့ မြေပိုင်ဆိုင်မှု အထောက်အထား နှစ်စုံ

(၁) ဆောက်လုပ်ရန်လျာထားတဲ့ မြေကွက်ရဲ့ မြေကွက်အမှတ်၊ ဦးပိုင်အမှတ်၊ ဧရိယာတို့ပါဝင်တဲ့ တစ်နှစ်အတွင်းရေးဆွဲထားတဲ့ မြေစာရင်းပုံစံ (၁၀၅)

(၂) မြေရာဇဝင်၊ မြေစာရင်းပုံစံ (၁၀၆)

(၃) မြေပိုင်ဆိုင်မှုအထောက်အထားနဲ့ စပ်လျဉ်းတဲ့ တရားဝင်စာချုပ်စာတမ်းများ၊ အခြားသက်သေခံအထောက်အထားများ

(ဃ) တည်ဆောက်မယ့် အဆောက်အအုံရဲ့ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အစီအမံတွေ ဆောင်ရွက်ထားရှိတာအတွက် မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနရဲ့ ထောက်ခံချက်၊ မီးဘေးကာကွယ်ရေးမီးငြိမ်းသတ်ရေးဆိုင်ရာ အစီအမံတွေ ဆောင်ရွက်ထားရှိမှုအတွက် မြို့နယ်မီးသတ်ဦးစီးဌာနရဲ့ ထောက်ခံချက်

(င) အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ခြင်းအတွက် ဘေးပတ်ဝန်းကျင် နေအိမ်တွေက ကန့်ကွက်ရန်မရှိကြောင်းထောက်ခံချက်

(စ) အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ခြင်းအတွက် ရပ်ကွက်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရဲ့ထောက်ခံချက်

(ဆ) အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်တာကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်ပါက တာဝန်ယူ ဖြေရှင်းပေးမှာဖြစ်ကြောင်းနဲ့ အဆောက်အအုံပတ်လည် ရေစီးရေလာစနစ်အား အများပိုင်လမ်း၊ ရေမြောင်းတို့နဲ့ သဟဇာတဖြစ်စေရေး တစ်ပါတည်း ပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်မှာဖြစ်ကြောင်း အိမ်ရှင်ရဲ့ ကတိဝန်ခံချက်

(ဇ) အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်မယ့်နေရာရှိ မြေသားခံနိုင်စွမ်းသပ်စစ်ဆေးချက် (Soil Test Report)

(ဈ) ကြီးကြပ်အင်ဂျင်နီယာနဲ့ အိမ်ရှင်တို့ရဲ့ နှစ်ဦးသဘောတူလုပ်ငန်းအပ်နှံစာချုပ်

(ည) ဆောက်လုပ်မယ့်အဆောက်အအုံနဲ့ မြို့တွင်းလျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုင်းတွေ လွတ်ကင်းမှု၊ လျှပ်စစ်အန္တရာယ်မရှိကြောင်း မြို့နယ်လျှပ်စစ်ဌာနရဲ့ ထောက်ခံချက်

(ဋ) မူလရှိပြီး အဆောက်အအုံပေါ်မှာ အထပ်တိုးမြှင့်ဆောက်လုပ်လိုတဲ့ အဆောက်အအုံတွေအတွက် မူလခွင့်ပြုပြီး foundation အုတ်မြစ်တွေနဲ့ Column တိုင်တွေက ခံနိုင်ရည်ရှိကြောင်း အထပ်မြင့်အလိုက်အဆင့်သတ်မှတ်ထားတဲ့ အင်ဂျင်နီယာရဲ့ ထောက်ခံချက်

(ဌ) အထပ်မြင့်အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ရာမှာ မလိုလားအပ်တဲ့ မတော်တဆမှုတွေ မဖြစ်ပေါ်စေဖို့ ဘေးအကာအရံ Safety Net တွေ စနစ်တကျ ကာရံဆောင်ရွက်မှာ ဖြစ်ကြောင်း အိမ်ရှင်ရဲ့ ကတိဝန်ခံချက်

(ဍ) အထပ်မြင့်အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ရာမှာ မြေသားကျင်းတူးတာနဲ့ ပိုင် (Pile) ရိုက်တဲ့ လုပ်ငန်းတွေကြောင့် ဘေးပတ်ဝန်းကျင်နေအိမ်တွေရဲ့ ခိုင်ခန့်မှုကို မထိခိုက်စေရေးအတွက် လုံလောက်တဲ့ အကာအရံတွေ ကြိုတင်စီမံထားရှိမှာဖြစ်ကြောင်း အိမ်ရှင်ရဲ့ ကတိဝန်ခံချက်

(ဎ) အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ပြီးစီးချိန်မှာ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အင်ဂျင်နီယာမှ စိစစ်ပြီး လူနေထိုင်ခွင့်ပြုချက်ပေးနိုင်ရေးအတွက် အိမ်ရှင်ရဲ့ လူနေထိုင်ခွင့် လျှောက်လွှာ

အထက်ပါလျှောက်ထားမှုအပေါ် မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက တိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့သို့ တင်ပြပြီး စိစစ်ခွင့်ပြုပြီးမှသာ ဆောက်လုပ်ခွင့်ထုတ်ပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

5။ ဟိုတယ်အဆောက်အအုံ တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် လျှောက်ထားရမယ့် လုပ်ငန်းစဉ်တွေက ဘာတွေလဲ?

ဟိုတယ်အဆောက်အအုံ တည်ဆောက်ဖို့ အဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းအတွက် အထပ်အမြင့်အလိုက် သတ်မှတ်ထားတဲ့ နည်းလမ်းတွေအတိုင်းလျှောက်ထားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အောက်ပါအချက်တွေကိုလည်း ထပ်လောင်းတင်ပြဖို့လိုအပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- (၁) ဟိုတယ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်လိုမှုအတွက် ဟိုတယ်နဲ့ ခရီးသွားလာရေးဝန်ကြီးဌာနရဲ့ သဘောထားထောက်ခံချက်
- (၂) ဟိုတယ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာမှာ ထွက်ရှိမယ့် မိလ္လာနဲ့ ရေဆိုးတို့ကို ထားသိုစွန့်ပစ်မယ့် အစီအစဉ် (Sewage Management Plan)
- (၃) ဟိုတယ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာမှာ ရေစီးရေလာကောင်းမွန်ရေး စီမံဆောင်ရွက်ထားရှိမှုစနစ် (Drainage System)
- (၄) ဟိုတယ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာမှာ ထွက်ရှိမယ့် အမှိုက်နဲ့စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ သိမ်းဆည်းစွန့်ပစ်မှုအစီအစဉ် (Solid Waste Management Plan)
- (၅) ဟိုတယ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာမှာ Car Parking လုံလောက်စွာ ထားရှိရေး စီမံဆောင်ရွက်ထားရှိမှုစနစ်

6။ စီပွားရေးလုပ်ငန်းသုံး အဆောက်အအုံ (ပုဂ္ဂလိကပိုင်စာသင်ကျောင်း/ဆေးရုံ) တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် လျှောက်ထားရမယ့် လုပ်ငန်းစဉ်တွေက ဘာတွေလဲ?

စီပွားရေးလုပ်ငန်းသုံး အဆောက်အအုံတည်ဆောက်ဖို့ အဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းအတွက် အထပ်အမြင့်အလိုက် သတ်မှတ်ထားတဲ့ နည်းလမ်းတွေအတိုင်းလျှောက်ထားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အောက်ပါအချက်တွေကိုလည်း ထပ်လောင်းတင်ပြဖို့လိုအပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- (၁) တည်ဆောက်မည့်အဆောက်အအုံကို အသုံးပြုမယ့် လုပ်ငန်းနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ ဌာနအဖွဲ့အစည်းတို့ရဲ့ ထောက်ခံချက် (တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် ကျန်းမာရေး/ပညာရေး/အခြားလိုအပ်တဲ့ ဌာန)
- (၂) လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာမှာ ထွက်ရှိမယ့် မိလ္လာနဲ့ ရေဆိုးတို့ကို ထားသိုစွန့်ပစ်မယ့် အစီအစဉ် (Sewage Management Plan)
- (၃) အဆောက်အအုံပတ်ဝန်းကျင် ရေစီးရေလာကောင်းမွန်ရေး စီမံဆောင်ရွက်ထားရှိမှုစနစ် (Drainage System)
- (၄) လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာမှာ ထွက်ရှိမယ့် အမှိုက်နဲ့စွန့်ပစ်ပစ္စည်း သိမ်းဆည်းစွန့်ပစ်မှုအစီအစဉ် (Solid Waste Management Plan)

- (၅) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသုံးအဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်းအတွက် ပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ် (Environmental Management Plan – EMP)
- (၆) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသုံးအဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်းအတွက်ကနဦး ပတ်ဝန်းကျင် ဆန်းစစ်ခြင်း (Initial Environmental Evaluation – IEE) (လိုအပ်လျှင်)
- (၇) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသုံးအဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းလုပ်ငန်းအတွက် ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်း (Environmental Impact Assessment-EIA) (လိုအပ်လျှင်)

7။ မြို့ပြအဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းအတွက် လျှောက်ထားရမယ့် လုပ်ငန်းစဉ်တွေက ဘာတွေလဲ?

မြို့ပြအဆောက်အအုံတည်ဆောက်ဖို့ အဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းအတွက် အထပ်အမြင့်အလိုက် သတ်မှတ်ထားတဲ့ နည်းလမ်းတွေအတိုင်းလျှောက်ထားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အောက်ပါအချက်တွေကိုလည်း ထပ်လောင်းတင်ပြဖို့လိုအပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- (၁) အထပ်မြင့်အဆောက်အအုံတည်ဆောက်မှုအတွက် မီးဘေးလုံခြုံရေးအရ ထိခိုက်မှု မရှိကြောင်း မီးသတ်ဦးစီးဌာနရဲ့ ထောက်ခံချက် (လိုအပ်လျှင်)
- (၂) အထပ်မြင့်အဆောက်အအုံတည်ဆောက်မှုအတွက် လေကြောင်းအန္တရာယ် လွတ်ကင်းမှုရှိကြောင်း လေကြောင်းဦးစီးဌာနရဲ့ ထောက်ခံချက် (လိုအပ်လျှင်)
- (၃) အထပ်မြင့်အဆောက်အအုံတည်ဆောက်မှုအတွက် သာသနိကအဆောက်အအုံ၊ တန်ခိုးကြီးဘုရားပုထိုးစေတီတွေနဲ့ အမြင့်သတ်မှတ်ချက်အရ လွတ်ကင်းခွင့်ပြုနိုင်ကြောင်း သာသနာရေးဦးစီးဌာနရဲ့ ထောက်ခံချက် (လိုအပ်လျှင်)

အထပ်မြင့်အဆောက်အအုံတည်ဆောက်မှုအတွက်ဆိုရင် ကန့်သတ်နယ်မြေအတွက် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီရဲ့ တင်ပြချက်အရ တိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့က သတ်မှတ်အတည်ပြုထားတဲ့ အမြင့်ထက် ပိုမိုဆောက်လုပ်ခြင်း မပြုရပါ။

8။ ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းအတွက် လျှောက်ထားရမယ့် လုပ်ငန်းစဉ်တွေက ဘာတွေလဲ?

ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဆောက်အအုံတည်ဆောက်ဖို့ အဆောက်အအုံတည်ဆောက်ခြင်းအတွက် အထပ်အမြင့် အလိုက် သတ်မှတ်ထားတဲ့ နည်းလမ်းတွေအတိုင်းလျှောက်ထားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အောက်ပါ အချက်တွေကိုလည်း ထပ်လောင်းတင်ပြဖို့လိုအပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- (၁) ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်မှုအတွက် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရဲ့ ထောက်ခံချက်
- (၂) ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်မှုအတွက် တိုင်းဒေသကြီး သာသနာရေးဦးစီးဌာနရဲ့ သဘောထားထောက်ခံချက်
- (၃) တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ ခွင့်ပြုချက်

9။ အဆောက်အအုံတည်ဆောက်မှုအတွက် မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီကို ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခဲအဖြစ် ငွေမည်မျှပေးသွင်းရမှာလဲ?

အဆောက်အအုံတည်ဆောက်မှုအတွက် သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးဌာနရင်းသို့ ဆောက်ပါအတိုင်းပေးသွင်းပြီးမှ ဆောက်လုပ်ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(က)မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း တည်ဆောက်ရင် အဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်မှု တန်ဖိုးရဲ့ (၁) ရာခိုင်နှုန်း

(ခ)ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ ခွင့်ပြုချက်နဲ့ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်ပြင်ပ ကျေးလက်ဒေသရှိ နယ်နိမိတ်ပိုင်းခြား သတ်မှတ်ကြေညာပြီးဖြစ်တဲ့ ဧရိယာမှာ တည်ဆောက်ရင် အဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်မှု တန်ဖိုးရဲ့ (၀.၅) ရာခိုင်နှုန်း

(ဂ)ဌာနဆိုင်ရာအဆောက်အအုံဖြစ်ပါက တိုင်ဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ ခွင့်ပြုညွှန်ကြားချက်အရ အဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်မှု တန်ဖိုးရဲ့ (၀.၅) ရာခိုင်နှုန်း

ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခဲကို ပေးသွင်းရာမှာ ကော်မတီမှ ငွေသွင်းချလန်ရယူပြီး ဘဏ်သို့ ကိုယ်တိုင်ငွေပေးသွင်းတဲ့ စနစ်နဲ့ ဆောင်ရွက်ထားရှိတာဖြစ်ပါတယ်။

10။ ဆောက်လုပ်ခွင့်ရရှိပြီးတဲ့ အဆောက်အအုံတွေကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းကို စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီက ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ?

ခွင့်ပြုချက်ရရှိပြီး အဆောက်အအုံစတင်ဆောက်လုပ်တဲ့အချိန်ကစပြီး အဆောက်အအုံဆောက်လုပ် ပြီးစီး၍ လူနေထိုင်ခွင့်မပေးခင်အချိန်ထိ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီမှ အဆောက်အအုံ ဆောက်လုပ်ခြင်းစစ်ဆေးဖို့ ဖွဲ့စည်းပေးထားတဲ့ အဖွဲ့ကပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အဖွဲ့ရဲ့ အမှုဆောင်အရာရှိနဲ့ တာဝန်ခံအင်ဂျင်နီယာတို့ကပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သတ်မှတ်ပေးထားတဲ့ မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့မှ နယ်မြေတာဝန်ခံအင်ဂျင်နီယာကပဲဖြစ်ဖြစ် ခွင့်ပြုချက်ပါ အရေအတွက်၊ အတိုင်းအတာ၊ သတ်မှတ်ပုံစံနဲ့ လုပ်ငန်းသုံးအရည်အသွေးတို့အား အခါအားလျော်စွာစစ်ဆေးပြီး လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေနဲ့အညီ ကြပ်မတ်ဆောင်ရွက်သွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

11။ အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ခြင်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်တွေက ဘာတွေရှိပါသလဲ?

အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်တိုးချဲ့ခြင်း၊ ဖြိုဖျက်ခြင်း တို့ကို ကော်မတီရဲ့ ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲဖြစ်စေ၊ ကော်မတီရဲ့ သတ်မှတ်ချက်တွေနဲ့ ညီညွတ်မှုမရှိဘဲဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရင် ပုဒ်မ ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၆၅။(က)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

အိမ်ခြံဝင်းယာယီကာရံခြင်း၊ အခိုင်အမာကာရံခြင်းတို့ကိုလည်း ကော်မတီရဲ့ ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲဖြစ်စေ၊ ကော်မတီရဲ့ သတ်မှတ်ချက်တွေနဲ့ ညီညွတ်မှုမရှိဘဲဖြစ်စေ ဆောင်ရွက်တာကို တားမြစ်ထားပါတယ်။

တားမြစ်ချက်ကို မလိုက်နာရင် ပုဒ်မ ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၆၅။(ခ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

ခွင့်ပြုထားတဲ့ အဆောက်အအုံပုံစံနဲ့ကွဲလွဲခြားနားတဲ့ အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ခြင်းမပြုဖို့လည်း တားမြစ်ထားပါတယ်။ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ရင် ပုဒ်မ ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၇၂၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

ဒီလို ခွင့်ပြုချက်နဲ့ညီညွတ်မှုမရှိဘဲ အဆောက်အအုံဆောက်လုပ်တာကို ရပ်ဆိုင်းစေခြင်း၊ ပြန်လည်ပြင်ဆင်စေခြင်း၊ ဖြိုဖျက်စေခြင်း၊ အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ အမိန့်နဲ့ ဖြိုဖျက်ခြင်းတို့ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်စေဖို့ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက ညွှန်ကြားနိုင်ပါတယ်။ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါက ပုဒ်မ ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၆၆။(က)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရရှိရင်၊ ခွင့်ပြုချက်ပါသတ်မှတ်ချက်များ၊ ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနဲ့ ညီညွတ်ခြင်းမရှိရင် ဝင်နိုင်ထွက်နိုင်တဲ့လမ်း လုံးဝမရှိတဲ့ မြေပေါ်မှာ အဆောက်အအုံတွေ ဆောက်လုပ်ခြင်းမပြုဖို့လည်း ဥပဒေက တားမြစ်ထားပါတယ်။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါက ပုဒ်မ ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၆၄။(င)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

ဒီလိုပုဒ်မ ၁၉၂ အရ အရေးယူအပြစ်ပေးခံရမယ့်အပြင် အရေးယူခံရပြီးနောက် ဥပဒေကို ဆက်လက်ချိုးဖောက်ကျူးလွန်နေမယ်ဆိုရင်တော့ ဆက်လက်ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်တဲ့နေ့များအတွက် ပုဒ်မ ၁၉၆ အရ တစ်နေ့လျှင် ငွေဒဏ်ကျပ်သုံးသောင်းနှုန်းနဲ့ ငွေဒဏ်ချမှတ်ခြင်း ခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

12။ အန္တရာယ်ရှိတဲ့ အဆောက်အအုံနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဥပဒေအရ ဘယ်လိုဆောင်ရွက်နိုင်ပါသလဲ?

အန္တရာယ်ရှိတဲ့ အဆောက်အအုံကို ပြုပြင်စေခြင်း၊
 ဖြိုဖျက်စေခြင်း၊ နေထိုင်သူတွေကို ဖယ်ရှားစေခြင်းကို
 လိုက်နာဆောင်ရွက်စေဖို့ ညွှန်ကြားတာကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း
 မရှိပါက ပုဒ်မ ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ
 ဖြစ်ပါတယ်။
 [ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၆၆။(င)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

ဒီလိုပုဒ်မ ၁၉၂ အရ အရေးယူအပြစ်ပေးခံရမယ့်အပြင် အရေးယူခံရပြီးနောက် ဥပဒေကို
 ဆက်လက်ချိုးဖောက် ကျူးလွန်နေမယ်ဆိုရင်တော့ ဆက်လက်ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်တဲ့နေ့များအတွက်
 ပုဒ်မ ၁၉၆ အရ တစ်နေ့လျှင် ငွေဒဏ်ကျပ်သုံးသောင်းနှုန်းနဲ့ ငွေဒဏ်ချမှတ်ခြင်း ခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

13။ ကျူးကျော်ဆောက်လုပ်ထားတဲ့ အဆောက်အအုံတွေကို ဘယ်လိုအရေးယူနိုင်ပါသလဲ?

အများပြည်သူနဲ့ဆိုင်တဲ့ လမ်း၊ လမ်းနယ်နိမိတ်ရေမြောင်း၊ ရေပိုက်၊ မိလ္လာပိုက်ပေါ်မှာ
 ကျူးကျော်ပြီး ဝင်းခြံနေရာ တိုးချဲ့ သတ်မှတ်ခြင်း၊
 အဆောက်အအုံကိုဖြစ်စေ၊ အဆောက်အအုံရဲ့
 တစ်စိတ်တစ်ဒေသကိုဖြစ်စေ ကျူးကျော်ဆောက်လုပ်ခြင်း၊
 မြေဖို့ခြင်း၊ ကွန်ကရစ်ခင်းခြင်း မပြုလုပ်ဖို့တားမြစ်ထားပါတယ်။
 ဒီလိုကျူးကျော်ဆောက်လုပ်တာကို ဖယ်ရှားစေခြင်း၊
 အစိုးရအမိန့်ဖြင့်ဖယ်ရှားခြင်းတို့ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်စေဖို့
 စည်းပင်သာယာရေး ကော်မတီကညွှန်ကြားနိုင်ပါတယ်။
 လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါက ပုဒ်မ ၁၉၃ အရ တရားစွဲဆို
 ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၆၆။(ခ)(ဂ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၃။]

ဒီလိုပုဒ်မ ၁၉၃ အရ အရေးယူအပြစ်ပေးခံရမယ့်အပြင် အရေးယူခံရပြီးနောက် ဥပဒေကို
 ဆက်လက်ချိုးဖောက် ကျူးလွန်နေမယ်ဆိုရင်တော့ ဆက်လက်ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်တဲ့နေ့များအတွက်
 ပုဒ်မ ၁၉၇ အရ တစ်နေ့လျှင် ငွေဒဏ်ကျပ်ငါးသောင်းနှုန်းနဲ့ ငွေဒဏ်ချမှတ်ခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ထို့အပြင် လမ်းတံတားတည်ဆောက်ပြင်ဆင်ရာမှာ မလွတ်ကင်းတဲ့ ဝင်းခြံနေရာ၊ အဆောက်အအုံကို ဖယ်ရှားစေဖို့ညွှန်ကြားတာ၊ အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့အမိန့်နဲ့ ဖယ်ရှားတာကို စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက ဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါက ပုဒ်မ ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၆၆။(ဂ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

ဒီလိုပုဒ်မ ၁၉၂ အရ အရေးယူအပြစ်ပေးခံရမယ့်အပြင် အရေးယူခံရပြီးနောက် ဥပဒေကို ဆက်လက်ချိုးဖောက်ကျူးလွန်နေမယ်ဆိုရင်တော့ ဆက်လက်ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်တဲ့နေ့များအတွက် ပုဒ်မ ၁၉၆ အရ တစ်နေ့လျှင် **ငွေဒဏ်ကျပ်သုံးသောင်းနှုန်းနဲ့ ငွေဒဏ်ချမှတ်ခြင်း** ခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

14။ ယာယီဇာတ်ရုံဆောက်လုပ်လိုပါက ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ရမလဲ?

ယာယီဇာတ်ရုံ ဆောက်လုပ်ခွင့်ပြုမိန့်ဆိုတာ စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း ဘုရားပွဲ၊ အားကစားပွဲစတဲ့ ပွဲလမ်းသဘင်တွေမှာ အများပြည်သူကို ဖျော်ဖြေနိုင်ရေးအတွက် ယာယီဇာတ်ရုံဆောက်လုပ်ဖို့ ကော်မတီက ထုတ်ပေးတဲ့ ခွင့်ပြုမိန့်ကို ဆိုလိုပါတယ်။

စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း ယာယီဇာတ်ရုံ ဆောက်လုပ်လိုသူက ယာယီဇာတ်ရုံဆောက်လုပ်ခွင့်ရရှိဖို့ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီကို လျှောက်ထားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၈၂။]

ယာယီဇာတ်ရုံဆောက်လုပ်ခွင့်ရရှိဖို့ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီကို လျှောက်ထားရာမှာ အောက်ပါအချက်တွေ ပါဝင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- (၁) လျှောက်ထားသူအမည်၊ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးလက်မှတ်(မိတ္တူ)၊ အလုပ်အကိုင်၊ နေရပ်လိပ်စာအပြည့်အစုံ
- (၂) ဆောက်လုပ်လိုတဲ့ တည်နေရာအတိအကျ၊ အကျယ်အဝန်း၊ အဆောက်အအုံအမျိုးအစား
- (၃) ယာယီအဆောက်အအုံကို အသုံးပြုမယ့် အကြောင်းအရာ
- (၄) သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်/ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နဲ့ အသုံးပြုမယ့်အကြောင်းအရာအတွက် သက်ဆိုင်ရာအသင်းအဖွဲ့ရဲ့ ခွင့်ပြုချက်များ
- (၅) အသုံးပြုမယ့်ကာလ

ကော်မတီက လျှောက်ထားတဲ့ လျှောက်လွှာပါအချက်များ မှန်ကန်မှုရှိ၊ မရှိ စိစစ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
လိုအပ်ပါက တိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီထံ လမ်းညွှန်ချက် တောင်းခံနိုင်ပါတယ်။
လျှောက်ထားချက်ကို ခွင့်ပြုခြင်း၊ ငြင်းပယ်ခြင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။ ခွင့်ပြုပါက သတ်မှတ်တဲ့
အခကြေးငွေကို ပေးသွင်းစေပြီး စည်းကမ်းချက်တွေသတ်မှတ်ပြီး ကာလအကန့်အသတ်နဲ့ ယာယီဇာတ်ရုံ
ဆောက်လုပ်ဖို့ ခွင့်ပြုမိန့်ကို လျှောက်ထားသူအား
ထုတ်ပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။ [၈၃။]

ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်
အတွင်း ယာယီဇာတ်ရုံ ဆောက်လုပ်ခြင်း မပြုဖို့ ဥပဒေက
တားမြစ်ထားပါတယ်။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း
မရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ
ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၇၉။ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

၁၅။ အဆောက်အအုံဝင်းခြံစတာတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး
စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက ဘယ်လို ညွှန်ကြားနိုင်ပါသလဲ?

အဆောက်အအုံဝင်းခြံတို့ကို ဆေး/ထုံးသုတ်စေဖို့
ညွှန်ကြားနိုင်ပါတယ်။ ဝင်းခြံမခတ်တဲ့ မြေကို ဝင်းခြံခတ်စေဖို့၊
မပြုပြင်တဲ့ ဝင်းခြံကို ပြုပြင်စေဖို့ ညွှန်ကြားနိုင်ပါတယ်။
သစ်ပင်ခြံနွယ်တွေကို ရှင်းလင်းစေဖို့၊ ချိုင့်ဝှမ်းကို မြေဖို့စေဖို့
ညွှန်ကြားနိုင်ပါတယ်။ [ပြဋ္ဌာန်းချက် - ၆၆(စ)(ဆ)(ဇ)]
လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါက ပုဒ်မ ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို
ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

၁၆။ အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်များ

အန္တရာယ်ရှိစေတဲ့ ရေတွင်း၊ ရေကန်၊ ရေအိုင်တွေကို ကာရံစေဖို့၊ ပြုပြင်စေဖို့ ညွှန်ကြားနိုင်ပါတယ်။
လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါက ပုဒ်မ ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၆၈။(က)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

ကျန်းမာရေးနဲ့မညီညွတ်တဲ့ ရေတွင်း၊ရေကန်၊ ရေလှောင်ကန်၊
ရေစည်၊ ရေအိုင်တို့ကို ဆေးကြောပြုပြင်စေဖို့၊ ရေဖြည့်စေဖို့၊
ရေလဲစေဖို့၊ ဖုံးအုပ်စေဖို့ ညွှန်ကြားနိုင်ပါတယ်။
လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါက ပုဒ်မ ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို
ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၆၈။(ခ)၊
ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

.....

(မှတ်ချက် - ဥပဒေပုဒ်မဖော်ပြထားတာမရှိတဲ့ အချက်အလက်တွေက လက်ရှိတည်ဆဲ နည်းဥပဒေတွေ၊ စည်းကမ်းတွေနဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်တွေ-Standard Operating Procedures-SOPs ကို ကိုးကားရေးသားထားတာ ဖြစ်တာကြောင့် အချိန်အခါပေါ်လိုက်ပြီး အပြောင်းအလဲရှိနိုင်ပါတယ်၊ အထူးသဖြင့် နှုန်းထားသတ်မှတ်ချက်တွေမှာ အပြောင်းအလဲဖြစ်နိုင်ပါတယ်)

.....

.....

၁၂။ အရောင်းအဝယ်၊ဈေးနှင့်ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာကိစ္စများ

- 1။ အိမ်ဆိုင် ဖွင့်လှစ်ရောင်းချဖို့ ဘယ်လို လုပ်ငန်းစဉ်တွေရှိပါသလဲ?
- 2။ ပစ္စည်းစုံဆိုင်/ ကုန်ပဒေသာဆိုင်/ ကုန်တိုက် ဖွင့်လှစ်ရောင်းချဖို့ ဘယ်လို လုပ်ငန်းစဉ်တွေရှိပါသလဲ?
- 3။ အိမ်ဆိုင်၊ ကုန်စုံဆိုင်၊ ကုန်ပဒေသာဆိုင်တို့နဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုတားမြစ်ချက်၊ ပြစ်ဒဏ်တွေရှိပါသလဲ?
- 4။ လမ်းဘေးဈေးဆိုင်ဖွင့်လှစ်ရောင်းချဖို့ ဘယ်လို လုပ်ငန်းစဉ်တွေရှိပါသလဲ?
- 5။ လမ်းဘေးဈေးဆိုင်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုတားမြစ်ချက်၊ပြစ်ဒဏ်တွေရှိပါသလဲ?
- 6။ ယာဉ်ဖြင့်လှည့်လည်ရောင်းချဖို့ ဘယ်လို လုပ်ငန်းစဉ်တွေရှိပါသလဲ?
- 7။ ယာဉ်ဖြင့်လှည့်လည်ရောင်းချတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လို တားမြစ်ချက်၊ ပြစ်ဒဏ်တွေရှိပါသလဲ?
- 8။ ပုဂ္ဂလိကဈေးဖွင့်လှစ်ဖို့ ဘယ်လိုလုပ်ငန်းစဉ်တွေရှိပါသလဲ?
- 9။ ပုဂ္ဂလိကဈေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ပြစ်ဒဏ်တွေရှိပါသလဲ?
- 10။ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေက ဘာတွေရှိပါသလဲ?
- 11။** အခြားတားမြစ်ချက်နှင့်ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်များ

၁၂။ အရောင်းအဝယ်၊ဈေးနှင့်ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာကိစ္စများ

1။ အိမ်ဆိုင် ဖွင့်လှစ်ရောင်းချဖို့ ဘယ်လို လုပ်ငန်းစဉ်တွေရှိပါသလဲ?

အိမ်ဆိုင်ဖွင့်လှစ်ရောင်းချလိုသူက စည်ပင်ကော်မတီကို အောက်မှာ ဖော်ပြထားတဲ့အချက်တွေနဲ့ တင်ပြလျှောက်ထားရမှာဖြစ်ပါတယ်။

(၁) အမည်၊ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးလက်မှတ် (မိတ္တူ)၊ နေရပ်လိပ်စာ

(၂) အိမ်ထောင်စုစာရင်း (မိတ္တူ)

(၃) အိမ်ဆိုင်ဖွင့်လှစ်ရောင်းချမယ့် တည်နေရာ၊ ဝင်းခြံအကျယ်အဝန်း၊ ဆိုင်ခန်းအကျယ်အဝန်း၊ အိမ်အကွက်ချပုံစံ

(၄) အိမ်ဆိုင်ဖွင့်လှစ်မယ့် မြေနဲ့အဆောက်အအုံကို တရားဥပဒေနဲ့အညီ ပိုင်ဆိုင်မှု အထောက်အထား၊ ဒါမှမဟုတ် ငှားရမ်းအသုံးပြုလျှင် ငှားရမ်းတဲ့စာချုပ်မူရင်း

(၅) ရောင်းချမယ့် ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးအစား

(၆) မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနထောက်ခံချက်နဲ့ မီးသတ်ဦးစီးဌာန ထောက်ခံချက်

(၇) သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး နဲ့ သက်ဆိုင်ရာရဲစခန်းထောက်ခံချက် ကော်မတီက အိမ်ဆိုင်ဖွင့်လှစ်ရောင်းချခွင့် တင်ပြလာမှုအပေါ် စစ်ဆေးဖို့ ဈေးနှင့်သားသတ်ဌာနစိတ် တာဝန်ခံဝန်ထမ်းကိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သင့်တော်တဲ့ ဝန်ထမ်းတစ်ဦးဦးကိုပဲဖြစ်ဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်အရ အိမ်ဆိုင် ရောင်းချခွင့်ပြုတာ၊ ငြင်းပယ်တာတွေ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။ ရောင်းချခွင့်ပြုရင် ကော်မတီက အိမ်ဆိုင်ရောင်းချခွင့်ရှိသူကို အိမ်ဆိုင် မှတ်ပုံတင်စာရင်းရေးသွင်းပြီး သက်ဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် လိုင်စင်ခပေးသွင်းစေပြီး ရောင်းချခွင့်ပြုရမှာဖြစ်ပါတယ်။ လိုင်စင်ခပေးသွင်းရာမှာ ငွေပေးသွင်းဖို့ ငွေသွင်းဖြတ်ပိုင်းကို ကော်မတီထံက ထုတ်ယူပြီး မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်မှာသာ ပေးသွင်းရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

2။ ပစ္စည်းစုံဆိုင်/ ကုန်ပဒေသာဆိုင်/ ကုန်တိုက် ဖွင့်လှစ်ရောင်းချဖို့ ဘယ်လို လုပ်ငန်းစဉ်တွေရှိပါသလဲ?

ပစ္စည်းစုံဆိုင်/ ကုန်ပဒေသာဆိုင်/ ကုန်တိုက် ဖွင့်လှစ်ရောင်းချလိုသူက ကော်မတီကို အောက်မှာ ဖော်ပြထားတဲ့အချက်တွေနဲ့ လျှောက်ထားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၁) အမည်၊ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးလက်မှတ် (မိတ္တူ)၊ နေရပ်လိပ်စာ

(၂) ရောင်းချမယ့် ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးအစား

(၃) ပစ္စည်းစုံဆိုင်/ ကုန်ပဒေသာဆိုင်/ ကုန်တိုက် ဖွင့်လှစ်ရောင်းချမယ့် တည်နေရာ၊ ဝင်းခြံအကျယ်အဝန်း၊ အဆောက်အအုံအကွက်ချပုံစံ

(၄) ဖွင့်လှစ်မယ့် ဆိုင်ရဲ့ အလျား၊ အနံ၊ အမြင့်၊ အတိုင်းအတာနဲ့ ဆောက်လုပ်မယ့် ပုံစံ

(၅) ဖွင့်လှစ်မယ့် မြေနဲ့အဆောက်အအုံကို လျှောက်ထားသူပိုင်ကြောင်း တရားဥပဒေနဲ့အညီ ပိုင်ဆိုင်မှု အထောက်အထား၊ ငှားရမ်းအသုံးပြုရင် ငှားရမ်းတဲ့ စာချုပ်မူရင်း

(၆) သက်ဆိုင်ရာရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ထောက်ခံချက်၊ သက်ဆိုင်ရာ ရဲစခန်းထောက်ခံချက်

ကော်မတီက ပစ္စည်းစုံဆိုင်/ ကုန်ပဒေသာဆိုင်/ ကုန်တိုက် ဖွင့်လှစ်ရောင်းချခွင့် တင်ပြလာမှုအပေါ် စစ်ဆေးဖို့ ဈေးနှင့်သားသတ်ဌာနစိတ် တာဝန်ခံဝန်ထမ်းကိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သင့်တော်တဲ့ ဝန်ထမ်းတစ်ဦးဦးကိုပဲဖြစ်ဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်အရ ပစ္စည်းစုံဆိုင်/ ကုန်ပဒေသာဆိုင်/ ကုန်တိုက် ရောင်းချခွင့်ပြုတာ၊ ငြင်းပယ်တာတွေ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။ ရောင်းချခွင့်ပြုရင် ကော်မတီက ရောင်းချခွင့်ရှိသူကို မှတ်ပုံတင်စာရင်းရေးသွင်းပြီး သက်ဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် လိုင်စင်ခပေးသွင်းစေပြီး ရောင်းချခွင့်ပြုရမှာဖြစ်ပါတယ်။ လိုင်စင်ခပေးသွင်းရာမှာ ငွေပေးသွင်းဖို့ ငွေသွင်းဖြတ်ပိုင်းကို ကော်မတီထံက ထုတ်ယူပြီး မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်မှာသာ ပေးသွင်းရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

3။ အိမ်ဆိုင်၊ ကုန်စုံဆိုင်၊ ကုန်ပဒေသာဆိုင်တို့နဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုတားမြစ်ချက်၊ ပြစ်ဒဏ်တွေရှိပါသလဲ?

ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ် အတွင်း အိမ်ဆိုင်၊ ကုန်စုံဆိုင်၊ ကုန်ပဒေသာဆိုင်များ ဖွင့်လှစ်ရောင်းချခြင်း မပြုဖို့ တားမြစ်ထားပါတယ်။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၈၀။ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

4။ လမ်းဘေးဈေးဆိုင်ဖွင့်လှစ်ရောင်းချဖို့ ဘယ်လို လုပ်ငန်းစဉ်တွေရှိပါသလဲ?

လမ်းဘေးဈေးဆိုင်ဖွင့်လှစ်လိုသူက အောက်ပါအချက်တွေဖော်ပြပြီး စည်ပင်ကော်မတီထံ တင်ပြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- (၁) အမည်၊ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးလက်မှတ်-မိတ္တူ၊ နေရပ်လိပ်စာ
- (၂) ဖွင့်လှစ်ရောင်းချလိုတဲ့ နေရာ၊ အကျယ်အဝန်း
- (၃) ယာယီအဆောက်အအုံဆောက်လုပ်ဖွင့်လှစ် ရောင်းချမယ်ဆိုပါက အဆောက်အဦးပုံစံနဲ့ ကုန်ကျစရိတ် တွက်ချက်မှုစာရင်း
- (၄) ရောင်းချလိုတဲ့ ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးအစား၊ ပမာဏ
- (၅) အကျင့်စာရိတ္တကောင်းမွန်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ထောက်ခံချက်

(၆) ပြစ်မှုကင်းရှင်းကြောင်း သက်ဆိုင်ရာ ရဲစခန်းထောက်ခံချက်

ကော်မတီက လမ်းဘေးဆိုင်ရောင်းချခွင့် လျှောက်ထားတင်ပြလာမှုအပေါ် စစ်ဆေးဖို့ ဈေးနှင့်သားသတ်ဌာနစိတ် တာဝန်ခံဝန်ထမ်းကိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သင့်တော်သည့် ဝန်ထမ်းတစ်ဦးဦးကိုပဲဖြစ်ဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်အရ လမ်းဘေးဆိုင်ရောင်းချခွင့်ပြုတာ၊ ငြင်းပယ်တာတွေ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။ လမ်းဘေးဈေးဆိုင် ဖွင့်လှစ် ရောင်းချခွင့်ပြုရာမှာ ဘေးဝဲယာအိမ်နဲ့ မျက်နှာချင်းဆိုင်အိမ်မှာ နေထိုင်သူက ခိုင်လုံသောအထောက်အထားနဲ့ ကန့်ကွက်ရင် ကန့်ကွက်ချက်တွေကို ကော်မတီက စိစစ်ပြီးတော့ ဖွင့်လှစ်ခွင့်ပြုသင့်မပြုသင့် ဆုံးဖြတ်ရမှာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ [၈၇။]

ကော်မတီက လမ်းဘေးဈေးဆိုင် ကိစ္စဆောင်ရွက်ရာမှာ

(၁) လမ်းဘေးဆိုင်၊ လမ်းဘေးဈေးသည် ရောင်းချခွင့်မရှိတဲ့လမ်းမှာ ခွင့်မပြုရပါ။

(၂) ပေ (၃၀) နဲ့ ပေ (၃၀) ထက်ကျဉ်းတဲ့ လမ်းတွေမှာ ခွင့်မပြုရပါ။ ဒါပေမဲ့ လမ်းပုခုံးမှ အနည်းဆုံး (၁၀) ပေကွာဝေးပြီး ရေမြောင်းမှ (၃) ပေအကွာအတွင်း နေရာလုံလောက်မှုရှိရင်တော့ ခွင့်ပြုနိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုခွင့်ပြုရာမှာ လမ်းပုခုံးနဲ့ ဝေးကွာနိုင်သမျှ ဝေးကွာစေဖို့ ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

(၃) လမ်းထောင့်ချိုးအကွေ့တွေနဲ့ လမ်းဆုံနေရာတွေမှာ ယာဉ်မောင်းသူရဲ့ မြင်ကွင်းကို ပိတ်ဆို့ကာဆီးနိုင်နေရာမှာ ခွင့်မပြုရပါ။

(၄) နေအိမ်အဆောက်အအုံ အဝင်အထွက်လမ်းတွေနဲ့ ကြားလမ်းလမ်းသွယ်တွေရဲ့ အဝင်အထွက်လမ်းတွေကို ပိတ်ဆို့နေရာချထားတာတွေ မပြုလုပ်ရပါ။

(၅) ပြည်သူ့ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း(ပဆင)က ကြီးကြပ်တဲ့ လမ်းဖြစ်ရင် ပဆင လုပ်ငန်းအကြီးအကဲရဲ့ သဘောတူညီချက်ကို ကြိုတင်ရယူပြီး ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကော်မတီက စိစစ်ပြီး ရောင်းချခွင့်ပြုပြီးနောက် လမ်းဘေးဆိုင် ရောင်းချခွင့်ရှိသူက သတ်မှတ်လိုင်စင်မှတ်ပုံတင်ခ ပေးသွင်းပြီးပါက လိုင်စင်ထုတ်ပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။ လိုင်စင်ခပေးသွင်းရာမှာ ငွေပေးသွင်းဖို့ ငွေသွင်းဖြတ်ပိုင်းကို ကော်မတီထံက ထုတ်ယူပြီး မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်မှာသာ ပေးသွင်းရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လမ်းဘေးဈေးဆိုင်လိုင်စင်ရရှိသူက သတ်မှတ်လိုင်စင်မှတ်ပုံတင်ခအပြင် လမ်းဘေးဈေးဆိုင် ဖွင့်လှစ်ရောင်းချတဲ့နေ့အတွက် ကော်မတီကို ဈေးရောင်းခပေးဆောင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကော်မတီက လမ်းဘေးဈေးဆိုင် လိုင်စင်ခနဲ့ ဈေးရောင်းခနှုန်းထားကို အခါအားလျော်စွာ ပြင်ဆင်သတ်မှတ်နိုင်ပါတယ်။

5။ လမ်းဘေးဈေးဆိုင်နဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုတားမြစ်ချက်၊ပြစ်ဒဏ်တွေရှိပါသလဲ?

ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း လမ်းဘေးဈေးဆိုင် ဖွင့်လှစ်ရောင်းချခြင်း မပြုရပါ။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၈၂။(ခ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

ကော်မတီက ကန့်သတ်ထားတဲ့ နေရာနဲ့ အချိန်တို့မှာ လမ်းဘေး ဈေးဆိုင် ဖွင့်လှစ်ရောင်းချခြင်း မပြုရပါ။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၈၂။(ဂ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

6။ ယာဉ်ဖြင့်လှည့်လည်ရောင်းချဖို့ ဘယ်လို လုပ်ငန်းစဉ်တွေရှိပါသလဲ?

ယာဉ်ဖြင့်လှည့်လည် ရောင်းချလိုသူက ကော်မတီ၏ခွင့်ပြုချက်ရရှိဖို့ လျှောက်ထားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လျှောက်ထားတဲ့နေရာမှာ ကုမ္ပဏီ/အသင်းအဖွဲ့တစ်ခုခု/ပင်ရင်းဌာနတစ်ခုခုရဲ့ ရောင်းကုန်ကိုဖြစ်ဖြစ်၊ ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းကိုဖြစ်ဖြစ် ယာဉ်ဖြင့်လှည့်လည်ရောင်းချလိုပါက လုပ်ငန်းပိုင်ရှင်/ကိုယ်စားလှယ်က ကော်မတီသို့ အောက်တွင် ဖော်ပြထားတဲ့ အချက်အလက်တွေကို တင်ပြလျှောက်ထားရမှာဖြစ်ပါတယ်။

(၁) ပင်ရင်းလုပ်ငန်းတည်နေရာ

(၂) ရောင်းချလိုတဲ့ ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးအစား၊ အသုံးပြုမယ့်ယာဉ်အမျိုးအစား အရေအတွက်နဲ့ ယာဉ်တစ်စီးချင်းစီကို မောင်းနှင်မယ့်သူ/တွန်းမောင်းမယ့်သူစာရင်း

(၃) လှည့်လည် ရောင်းချမယ့်ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာနဲ့ လမ်းကြောင်း

(၄) အသံချဲ့စက်အသုံးပြုရင် သက်ဆိုင်ရာဌာနအဖွဲ့အစည်းရဲ့ ခွင့်ပြုချက်

(၅) လုပ်ငန်းပိုင်ရှင်၊ မောင်းနှင်သူနဲ့ ဝန်ထမ်းတစ်ဦးချင်းစီရဲ့ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးလက်မှတ်(မိတ္တူ)၊

သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရဲ့ ထောက်ခံချက်၊ သက်ဆိုင်ရာရဲစခန်းရဲ့

ပြစ်မှုကင်းရှင်းကြောင်း ထောက်ခံချက်

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတည်းက ယာဉ်ဖြင့်လှည့်လည် ရောင်းချဖို့ လျှောက်ထားပါကလည်း ကော်မတီသို့ အထက်မှာ ဖော်ပြထားတဲ့အတိုင်း လျှောက်ထားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ((၁)ရောင်းချလိုတဲ့ ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးအစား၊ အသုံးပြုမယ့် ယာဉ်အမျိုးအစား၊ (၂)လှည့်လည် ရောင်းချမယ့်ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာနဲ့ လမ်းကြောင်း၊ (၄) အသံချဲ့စက် အသုံးပြုရင် သက်ဆိုင်ရာဌာနအဖွဲ့အစည်းရဲ့ ခွင့်ပြုချက် (၅)လျှောက်ထားသူရဲ့ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးလက်မှတ်(မိတ္တူ)၊ သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရဲ့ ထောက်ခံချက်၊ သက်ဆိုင်ရာရဲစခန်းရဲ့ ပြစ်မှုကင်းရှင်းကြောင်း ထောက်ခံချက်)

ကော်မတီက ယာဉ်ဖြင့်လှည့်လည်ရောင်းချဖို့ တင်ပြလာမှုအပေါ် စစ်ဆေးဖို့ ဈေးနှင့်သားသတ်ဌာနစိတ် တာဝန်ခံဝန်ထမ်းကိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သင့်တော်တဲ့ ဝန်ထမ်းတစ်ဦးဦးကိုပဲဖြစ်ဖြစ်

တာဝန်ပေးအပ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ စစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်အရ ယာဉ်ဖြင့်လှည့်လည်ရောင်းချခွင့်ပြုတာ၊ ငြင်းပယ်တာတွေ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။ ရောင်းချခွင့်ပြုလျှင် ကော်မတီက ယာဉ်ဖြင့်လှည့်လည်ရောင်းချခွင့်ရှိသူကို မှတ်ပုံတင်စာရင်းရေးသွင်းကာ မှတ်ပုံတင်ခပေးသွင်းစေပြီး ရောင်းချခွင့်ပြုရမှာဖြစ်ပါတယ်။ မှတ်ပုံတင်ခပေးသွင်းရာမှာ ငွေပေးသွင်းဖို့ ငွေသွင်းဖြတ်ပိုင်းကို ကော်မတီထံက ထုတ်ယူပြီး မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်မှာသာ ပေးသွင်းရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ယာဉ်နဲ့ လှည့်လည်ရောင်းချသူက ကော်မတီပိုင်ဈေး၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဈေး ဥပစာပိုင်နက်အတွင်း ဝင်ရောက်ရပ်နားတာ၊ ရောင်းချတာပြုလုပ်ရင် ဈေးတွေရဲ့ ဈေးကောက်နှုန်းထားအတိုင်းပေးဆောင်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

7။ ယာဉ်ဖြင့်လှည့်လည်ရောင်းချတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လို တားမြစ်ချက်၊ ပြစ်ဒဏ်တွေရှိပါသလဲ?

ယာဉ်ဖြင့်လှည့်လည်ရောင်းချခွင့်လိုင်စင်မရှိဘဲ စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း ယာဉ်တစ်မျိုးမျိုးကို အသုံးပြု၍ ထိလက်မှတ် သို့မဟုတ် ကုန်ပစ္စည်းများကို လှည့်လည်ကြော်ငြာခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း မပြုရပါ။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၈၃။ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

8။ ပုဂ္ဂလိကဈေးဖွင့်လှစ်ဖို့ ဘယ်လိုလုပ်ငန်းစဉ်တွေရှိပါသလဲ?

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးကပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်ကဖြစ်ဖြစ် ပုဂ္ဂလိကဈေးဖွင့်လှစ်လိုလျှင် ပုဂ္ဂလိကဈေးဖွင့်လှစ်ခွင့်လိုင်စင်ရရှိဖို့ သက်ဆိုင်ရာစည်ပင်သာယာရေးကော်မတီထံ သတ်မှတ်ချက်တွေနဲ့ အညီ လျှောက်ထားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၉၂။]

လျှောက်ထားရာမှာပါဝင်ရမယ့်အချက်တွေကတော့ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါတယ်။

- (၁) လျှောက်ထားသူအမည်၊ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးလက်မှတ်(မိတ္တူ)။ အလုပ်အကိုင်၊ နေရပ်လိပ်စာ
- (၂) ကိုယ်ပိုင်ဈေး တည်ထောင်လုပ်ကိုင်လိုတဲ့ တည်နေရာ၊ အကျယ်အဝန်း၊ တည်နေရာပြမြေပုံ၊ လျှောက်ထားသူပိုင်ဖြစ်ကြောင်း ဥပဒေနဲ့အညီ ခိုင်လုံတဲ့ အထောက်အထား
- (၃) ကိုယ်ပိုင်ဈေးအတွင်း ဆိုင်ခန်းတွေအဖြစ် အသုံးပြုမယ့် အဆောက်အအုံ၊ အမျိုးအစား၊ အရေအတွက်၊ အကျယ်အဝန်း၊ ဆိုင်ခန်းအရေအတွက်နဲ့ ဈေးအင်္ဂါရပ်နဲ့အညီထားရှိမယ့် အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံနေရာတွေ ပါရှိတဲ့ ဈေးအကွက်ချပုံစံများ၊ ခန့်မှန်းကုန်ကျမည့်ငွေ
- (၄) နေ့စဉ် ဈေးဖွင့်ချိန်၊ ပိတ်ချိန်နဲ့ ဈေးပိတ်ရက်များ
- (၅) ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ထောက်ခံချက်

(၆) မီးသတ်ဦးစီးဌာနနဲ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနထောက်ခံချက်

ကော်မတီက ပုဂ္ဂလိကဈေး တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ဖို့ လျှောက်ထားသည့် လျှောက်လွှာပါ အချက်တွေ မှန်ကန်ခြင်းရှိ/မရှိစိစစ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ လိုအပ်ပါက တိုင်းဒေသကြီး စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီထံ လမ်းညွှန်ချက် တောင်းခံနိုင်ပါတယ်။လျှောက်ထားချက်ကို စိစစ်ပြီး ခွင့်ပြုတာ၊ ငြင်းပယ်တာကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။ ခွင့်ပြုတာ၊ ငြင်းပယ်တာကို လျှောက်ထားတဲ့ နေ့မှစ၍ ရက်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း အကြောင်းကြားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လိုင်စင်ထုတ်ပေးရန် ခွင့်ပြုရင် သတ်မှတ်လိုင်စင်ခ ပေးသွင်းစေပြီး လိုင်စင်ထုတ်ပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လိုင်စင်ခပေးသွင်းရာမှာ ငွေပေးသွင်းဖို့ ငွေသွင်းဖြတ်ပိုင်းကို ကော်မတီထံက ထုတ်ယူပြီး မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်မှာသာ ပေးသွင်းရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

9။ ပုဂ္ဂလိကဈေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ပြစ်ဒဏ်တွေရှိပါသလဲ?

ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ/ ခွင့်ပြုချက်ပါသတ်မှတ်ချက်များ၊ ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနဲ့ ညီညွတ်ခြင်းမရှိဘဲ ပုဂ္ဂလိကဈေး ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ဈေးနေရာပြောင်းရွှေ့ခြင်း၊ ပြန်လည် ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ဈေးဧရိယာတိုးခြင်း/လျှော့ခြင်းတို့ မပြုလုပ်ရပါ။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၇၀။(က)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

ကော်မတီကထုတ်ပေးထားတဲ့ လုပ်ငန်းလိုင်စင်မရှိဘဲ ကုန်တိုက်၊ ပုဂ္ဂလိကဈေးများ ဖွင့်လှစ် ရောင်းချခြင်း မပြုရပါ။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၈၁။ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

10။ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေက ဘာတွေရှိပါသလဲ?

စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း တစ်ရပ်ရပ်ကို ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်လိုသူက လုပ်ငန်း လိုင်စင်ရရှိဖို့ သတ်မှတ်ချက်တွေနဲ့အညီ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီထံ လျှောက်ထားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [၇၁။] ကော်မတီက စိစစ်ပြီး လျှောက်ထားသူထံ ရက်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း လုပ်ငန်းလိုင်စင် ထုတ်ပေးဖို့ ခွင့်ပြုတာ/ ငြင်းပယ်တာကို အကြောင်းကြားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လုပ်ငန်းလိုင်စင် ထုတ်ပေးဖို့ ခွင့်ပြုရင် သတ်မှတ်လိုင်စင်ကြေးပေးသွင်းစေပြီး လျှောက်ထားသူကို လိုင်စင်ထုတ်ပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။[၇၂။]

ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ/ ခွင့်ပြုချက်ပါသတ်မှတ်ချက်များ၊ ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနဲ့ ညီညွတ်ခြင်းမရှိဘဲ ပုဂ္ဂလိကစီးပွားဖြစ် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတွေကို တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ခြင်းမပြုဖို့ တားမြစ်ထားပါတယ်။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၇၀။(စ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းတွေဖြစ်တဲ့ အများပြည်သူသုံး သန့်စင်ခန်းတွေ ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ အများပြည်သူအတွက် စခန်းချရာနေရာ၊ ရေချိုးဆိပ်၊ အပန်းဖြေနေရာ၊ ရေကူးကန်တို့ကို တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ခြင်းတို့နှင့်ပတ်သက်ပြီး လည်း တားမြစ်ချက်တွေ ရှိပါတယ်။

ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ/ ခွင့်ပြုချက်ပါသတ်မှတ်ချက်များ၊ ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနဲ့ ညီညွတ်ခြင်းမရှိဘဲ အများပြည်သူသုံး သန့်စင်ခန်းတွေ ဆောက်လုပ်ခြင်း မပြုရပါ။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၆၄။(စ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ/ ခွင့်ပြုချက်ပါသတ်မှတ်ချက်များ၊ ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနဲ့ ညီညွတ်ခြင်းမရှိဘဲ အများပြည်သူအတွက် စခန်းချရာနေရာ၊ ရေချိုးဆိပ်၊ အပန်းဖြေနေရာ၊ ရေကူးကန်တို့ကို တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ခြင်းမပြုရပါ။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၆၅။(ဃ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

11။ အခြားတားမြစ်ချက်နှင့်ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်များ

စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း မမှန်ကန်တဲ့ အလေး၊ ချိန်ခွင်၊ အခြင်အတွယ်၊ အတိုင်းအတာ တို့ဖြင့် ရောင်းခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်းမပြုရပါ။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၈၂။(က)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ/ ခွင့်ပြုချက်ပါသတ်မှတ်ချက်များ၊ ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနဲ့ ညီညွတ်ခြင်းမရှိဘဲ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ပိုင်ဈေးတွင်

စည်းကမ်းဖောက်ဖျက်၍ ဈေးရောင်းချခြင်းမပြုရပါ။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၇၀။(ခ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ/ ခွင့်ပြုချက်ပါသတ်မှတ်ချက်များ၊ ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနဲ့ ညီညွတ်ခြင်းမရှိဘဲ စားသောက်ဆိုင်၊ အအေးဆိုင်၊ ကော်ဖီဆိုင်၊ နွားနို့ဆိုင်၊ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်စတဲ့ အရောင်းဆိုင်တွေကို ဖွင့်လှစ်ခြင်းမပြုလုပ်ရပါ။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၆၇။(က)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ/ ခွင့်ပြုချက်ပါသတ်မှတ်ချက်များ၊ ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနဲ့ ညီညွတ်ခြင်းမရှိဘဲ ပေါင်မုန့်၊ မုန့်ဖုတ်လုပ်ငန်း၊ ချိုချဉ်၊ ယိုမျိုးစုံလုပ်ငန်း၊ ဖျော်ရည်၊ စားသောက်ကုန်ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်၊ သိုလှောင်၊ ဖြန့်ဖြူးသည့် လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခြင်းမပြုဖို့ တားမြစ်ထားပါတယ်။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၆၇။(ခ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ/ ခွင့်ပြုချက်ပါသတ်မှတ်ချက်များ၊ ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနဲ့ ညီညွတ်ခြင်းမရှိဘဲ ရေသန့်၊ရေခဲ၊ အချိုရည်စက်ရုံများ၊ အခြားစက်ရုံအလုပ်ရုံများ တည်ထောင်လုပ်ကိုင်ခြင်း မပြုလုပ်ရပါ။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၇၀။(ဃ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ/ ခွင့်ပြုချက်ပါသတ်မှတ်ချက်များ၊ ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနဲ့ ညီညွတ်ခြင်းမရှိဘဲ အပေါင်ဆိုင်လုပ်ငန်းကို တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ခြင်းမပြုရပါ။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၇၀။(င)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

သီးခြားလုပ်ငန်းလိုင်စင် ရရှိထားတဲ့ လုပ်ငန်းတွေ ဆောင်ရွက်ရာမှာ မြို့သာယာလှပရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး၊ အများပြည်သူ စိတ်ငြိငြင်မှုမဖြစ်စေရေးနဲ့ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်မှုမရှိစေရေး စီမံဆောင်ရွက်ထားရှိဖို့ ညွှန်ကြားနိုင်ပါတယ်။ ညွှန်ကြားတာကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၆၉။(ဆ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

၁၃။ အန္တရာယ်ရှိသည့်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာကိစ္စများ

- 1။ အန္တရာယ်ရှိစေတဲ့လုပ်ငန်းဆိုတာဘာလဲ?
- 2။ အန္တရာယ်ရှိစေတဲ့ လုပ်ငန်းတွေက ဘာတွေလဲ?
- 3။ အန္တရာယ်ရှိစေတဲ့လုပ်ငန်းတွေ လုပ်ကိုင်ဖို့ ဆောင်ရွက်ရမယ့် လုပ်ငန်းစဉ်တွေက ဘာတွေလဲ?
- 4။ အန္တရာယ်ရှိစေတဲ့လုပ်ငန်းလိုင်စင်ရရှိသူက အထွေထွေအားဖြင့် ဘယ်လိုစည်းကမ်းချက်တွေကို လိုက်နာဖို့ လိုအပ်ပါသလဲ?
- 5။ အန္တရာယ်ရှိစေနိုင်တဲ့လုပ်ငန်းတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး တားမြစ်ပြဋ္ဌာန်းချက်၊ ပြစ်ဒဏ်တွေက ဘာတွေရှိလဲ?

၁၃။ အန္တရာယ်ရှိသည့်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာကိစ္စများ

1။ အန္တရာယ်ရှိစေတဲ့လုပ်ငန်းဆိုတာဘာလဲ?

အန္တရာယ်ရှိစေတဲ့လုပ်ငန်းဆိုတာ အခေကြေးငွေယူတာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မယူတာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ လုပ်ငန်းသဘာဝအရ/ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံဆောင်ရွက်နည်းအရ ပစ္စည်းတွေကို ထိခိုက်ပျက်စီးစေနိုင်တဲ့၊ ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ဂေဟစနစ်ကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေနိုင်တဲ့၊ လူ့အသက်/ကျန်းမာရေးကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ စတဲ့လုပ်ငန်းတွေကို ဆိုလိုပါတယ်။ [၂။(ခ)(၄၁)]

2။ အန္တရာယ်ရှိစေတဲ့ လုပ်ငန်းတွေက ဘာတွေလဲ?

အန္တရာယ်ရှိစေတဲ့ လုပ်ငန်းတွေကတော့

- (၁) ဆန်၊ ဂျုံ၊ ပဲ၊ ပြောင်းနဲ့ အခြားကောက်ပဲသီးနှံလုပ်ငန်း
- (၂) ဆေးရွက်ကြီး၊ ဆေးရိုး၊ ဆေးရိုးလှော်၊ သနပ်ဖက်နဲ့ အလားတူပစ္စည်းလုပ်ငန်း
- (၃) ထင်း၊ သစ်ခွဲသား၊ ဝါး၊ ကြိမ်၊ မီးသွေး၊ ကျောက်မီးသွေး၊ သက်ကယ်၊ မြက်၊ ဖျာ၊ ကောက်ရိုး၊ အုန်းဆံ၊ ချိပ်၊ ပွဲလျက်၊ ကတ္တရာစေးနဲ့ အလားတူပစ္စည်းလုပ်ငန်း
- (၄) လဲ၊ မှို့၊ ဝါဂွမ်းနဲ့ အလားတူပစ္စည်းလုပ်ငန်း
- (၅) ချည်မျှင်၊ သိုးမွေးနဲ့ အဝတ်အထည် ယက်လုပ်ခြင်း၊ ဆေးဆိုးခြင်း၊ ပန်းရိုက်ခြင်း နဲ့ အမွှေး၊ ဂုန်လျှော်၊ ပိုက်ဆံလျှော်လုပ်ငန်း
- (၆) ရေနံချေး၊ ရေနံဆီ၊ ဓါတ်ဆီ၊ ဒီဇယ်ဆီ၊ ချောဆီ စတဲ့ စက်သုံးဆီလုပ်ငန်း
- (၇) အသားရောင်းလုပ်ငန်းနဲ့ သားရေလုပ်ငန်း
- (၈) သွေး၊ အရိုး၊ ခွာ၊ ဦးချို၊ ကျွဲနွားချေးဖတ်လုပ်ငန်း
- (၉) အမဲဆီ၊ ဝက်ဆီနဲ့ အလားတူလုပ်ငန်း
- (၁၀) စက္ကူပုံနှိပ်၊ ဘလောက်၊ ဓါတ်ပုံ၊ ဗွီဒီယိုလုပ်ငန်း
- (၁၁) ဆံသနဲ့ အလှပြုပြင်ရေးလုပ်ငန်း
- (၁၂) ဆပ်ပြာချက်လုပ်ငန်း
- (၁၃) ထီး၊ ဖိနပ်လုပ်ငန်း
- (၁၄) ဖယောင်းတိုင်လုပ်ငန်း
- (၁၅) ငါးပိ၊ ငါးခြောက်၊ ငုံ့ပြာရည်၊ ပဲငုံပြာရည်၊ ငရုပ်ရည်နဲ့ အလားတူလုပ်ငန်း
- (၁၆) ကျွဲကော်၊ ဖလင်ပြားကော်၊ ပလပ်စတစ်၊ ကြက်ပေါင်စေးနဲ့ အလားတူလုပ်ငန်း
- (၁၇) ကြွေထည်၊ မြေထည်၊ ဖန်ထည်၊ ဘီလပ်မြေထည်၊ ထုံး၊ ကျောက်၊ သဲ၊ ရွှံ့နဲ့ အလားတူလုပ်ငန်း
- (၁၈) ကားပြင်ရုံ၊ ယာဉ်ကိုယ်ထည်လုပ်ငန်း၊ တွင်ခုံ၊ သံဂဟေ၊ ခဲဂဟေ၊ ကြေးဂဟေ၊ ဒိုင်နိုမို၊ ဆေးမှုတ်ခြင်းနဲ့ အလားတူလုပ်ငန်း
- (၁၉) တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

- (၂၀) လေထိုးစက်၊ တာယာ၊ ကျွတ်လုပ်ငန်းနဲ့ အလားတူလုပ်ငန်း
- (၂၁) ပန်းတိမ်၊ ပန်းပဲ၊ ပန်းပု၊ ကျောက်ဆစ်နဲ့ အလားတူပစ္စည်းလုပ်ငန်း
- (၂၂) မုန့်ဟင်းခါးဖို၊ ခေါက်ဆွဲဖို၊ ပေါင်မုန့်နဲ့ မုန့်မျိုးစုံဖို၊ ပဲလှော်ဖို၊ ကြက်သွန်ကြော်ဖိုနဲ့ အခြားအကြော်အလှော်ဖိုများ
- (၂၃) ဆန်စက်၊ ကြာဇံစက်၊ ဆီကြိတ်စက်၊ မဆလာကြိတ်စက်၊ ပဲကြိတ်စက်၊ ပရဆေးကြိတ်စက်၊ အမှုန့်ကြိတ်စက်၊ ကြိုးကျစ်စက်၊ သစ်ခွဲစက်နဲ့ အလားတူလုပ်ငန်း
- (၂၄) လျှပ်စစ်၊ ဘက်ထရီလုပ်ငန်း
- (၂၅) အသံသွင်း၊ အသံချဲ့၊ အသံဖမ်း၊ တိတ်ခွေ၊ ကက်၊ ဆက် နဲ့ အလားတူလုပ်ငန်း
- (၂၆) စားကုန်သောက်ကုန်နဲ့ အခြားကုန်စည်ဝတ္ထုပစ္စည်းပွဲရုံလုပ်ငန်း
- (၂၇) မီးလောင်လွယ်စေတတ်တဲ့ ယမ်း၊ မီးခြစ်၊ မီးအိုး၊ ပြောက်အိုး၊ မီးပန်း၊ မီးကျည်နဲ့ အလားတူလုပ်ငန်း
- (၂၈) အိမ်ထောင်ပရိဘောဂလုပ်ငန်း
- (၂၉) မော်တော်ဆိုင်ကယ်၊ စက်ဘီး၊ ဆိုက်ကား ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်း တို့ ဖြစ်ပါတယ်။

3။ အန္တရာယ်ရှိစေတဲ့လုပ်ငန်းတွေ လုပ်ကိုင်ဖို့ ဆောင်ရွက်ရမယ့် လုပ်ငန်းစဉ်တွေက ဘာတွေလဲ?

အန္တရာယ်ရှိစေတဲ့လုပ်ငန်းတွေ လုပ်ကိုင်လိုသူက စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီသို့ အောက်ဖော်ပြပါအချက်တွေနဲ့ လျှောက်ထားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- (၁) လျှောက်ထားသူအမည်၊ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးလက်မှတ်အမှတ်၊ နေရပ်လိပ်စာ၊
- (၂) လုပ်ကိုင်လိုတဲ့ လုပ်ငန်းအမျိုးအစား၊
- (၃) ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ကို အနှောက်အယှက်မရှိကြောင်း ထောက်ခံချက်၊ မီးသတ်ဦးစီးဌာနရဲ့ ထောက်ခံချက် နဲ့ ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနရဲ့ ထောက်ခံချက်၊
- (၄) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်အားထိခိုက်မှုမရှိကြောင်း စိစစ်ထောက်ခံချက်၊
- (၅) လုပ်ကိုင်မယ့် လုပ်ငန်းအမျိုးအစားအရ သက်ဆိုင်ရာဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ထောက်ခံချက်။

စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက အန္တရာယ်ရှိစေတဲ့လုပ်ငန်းတွေ လုပ်ကိုင်ရန်အတွက် လျှောက်ထားချက်ကို လက်ခံရရှိရင် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်း/ဝန်ထမ်းအဖွဲ့ကို စစ်ဆေးတင်ပြဖို့ တာဝန်ပေးအပ်ရမယ်။ စစ်ဆေးတင်ပြချက်အပေါ် စိစစ်ပြီး လျှောက်ထားတဲ့လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခွင့်ကို သတ်မှတ်ချက်နဲ့အညီ ခွင့်ပြုနိုင်တယ် သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်နိုင်ပါတယ်။ ခွင့်ပြုမယ်ဆိုပါက ကော်မတီက လုပ်ငန်းတစ်မျိုးအတွက် သတ်မှတ်လိုင်စင်ခပေးဆောင်စေပြီး လျှောက်ထားသူကို လိုင်စင်ထုတ်ပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လိုင်စင်သက်တမ်းမှာ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် တစ်နှစ်စာအတွက်ဖြစ်ပါတယ်။ လိုင်စင်ခ သတ်မှတ်ရာမှာ လိုအပ်သလို လုပ်ငန်းအမျိုးအစားအလိုက် အတန်းစား ခွဲခြားပြီး နှုန်းထားသတ်မှတ်နိုင်ပါတယ်။ သတ်မှတ်နှုန်းထားကို ပြင်ဆင်နိုင်ပါတယ်။ လိုင်စင်လျှောက်ထားသူ

အနေနဲ့ လိုင်စင်ခပေးသွင်းရာမှာ ငွေပေးသွင်းဖို့ ငွေသွင်းဖြတ်ပိုင်းကို ကော်မတီထံက ထုတ်ယူပြီး မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်မှာသာ ပေးသွင်းရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

4။ အန္တရာယ်ရှိစေတဲ့လုပ်ငန်းလိုင်စင်ရရှိသူက အထွေထွေအားဖြင့် ဘယ်လိုစည်းကမ်းချက်တွေကို လိုက်နာဖို့ လိုအပ်ပါသလဲ?

အန္တရာယ်ရှိတဲ့လုပ်ငန်းလိုင်စင်ရရှိသူက အောက်ပါအထွေထွေစည်းကမ်းချက်တွေကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- (၁) သတ်မှတ်တဲ့ တစ်နှစ်အတွက် လိုင်စင်ခကို လိုင်စင်လျှောက်ထားသူက ကြိုတင်ပေးသွင်းရမယ်။
- (၂) လိုင်စင်ပါ စည်းကမ်းတစ်စုံတစ်ရာကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ရင် လိုင်စင်ကို ကော်မတီက ဘယ်အချိန်မဆို ရုပ်သိမ်းပယ်ဖျက်နိုင်တဲ့အပြင် လိုင်စင်သက်တမ်းရဲ့ ကျန်ကာလ အပိုင်းအခြားအတွက် အချိုးကျလိုင်စင်ခကို ပြန်လည်ထုတ်ပေးဖို့ လိုင်စင်ရရှိသူက တောင်းခံပိုင်ခွင့်မရှိစေရပါ။
- (၃) လိုင်စင်ရရှိသူက အမည်၊ လုပ်ငန်းအမျိုးအစားနဲ့ နေရာ ပြောင်းလဲတာတွေ မပြုရပါ။ အကယ်လို့ ပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်လိုရင် အကျိုးအကြောင်း စုံလင်အောင်ဖော်ပြလျက် ကော်မတီရဲ့ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက် ရယူရပါမယ်။
- (၄) လိုင်စင်ရရှိသူက အဆောက်အအုံပိုင်နက်ဥပစာအတွင်း လေဝင်လေထွက်အပေါက်တွေ ကောင်းစွာထားရှိရမယ့်အပြင် အလင်းရောင်ကောင်းစွာရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ထားရှိရပါမယ်။
- (၅) လိုင်စင်ရရှိသူက လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိတဲ့ အဆောက်အအုံပိုင်နက် ဥပစာနဲ့ ဝန်းကျင်မှာ ရေစီးရေလာကောင်းတဲ့ မြောင်းကို စီမံဆောင်ရွက်ရပါမယ်။
- (၆) လိုင်စင်ရရှိသူက လုပ်ငန်းမှထွက်တဲ့ အမှိုက်၊ အညစ်အကြေး စတာတွေကို အများပြည်သူဆိုင်ရာလမ်း၊ လမ်းဘေး၊ ရေမြောင်း၊ ချောင်းတွေထဲသို့ မရောက်ရှိအောင် အထူးစီမံထားရှိရပါမယ်။ အမှိုက်ကို သတ်မှတ်ထားတဲ့ နေရာတွေမှာသာ စွန့်ပစ်ရပါမယ်။
- (၇) လိုင်စင်ရရှိသူက လုပ်ငန်းမှလေထုကို ညစ်ညမ်းစေတဲ့ အနံ့အသက် မထွက်စေဖို့၊ ကျိခွဲညစ်ပေတဲ့ စွန့်ပစ်အရည်မထွက်စေဖို့၊ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ နေထိုင်သွားလာသူတွေ တစ်စုံတစ်ရာ အနှောင့်အယှက်မဖြစ်စေဖို့ ကောင်းကောင်း ကာကွယ်တားဆီးရပါမယ်။ စွန့်ပစ်အရည်ထားရှိဖို့ ရေပုတ်ကျင်း ပြုလုပ်ထားရပါမယ်။ ဒီအရည်တွေကို သန့်စင်ပြီးနောက် အလွယ်တကူစီးဆင်းစေဖို့ ရေမြောင်းအသုံးပြုပြီး ကော်မတီရဲ့ စစ်ဆေးခွင့်ပြုချက်နဲ့ မြစ်ချောင်းအတွင်းသို့ စီးဆင်းစေရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- (၈) လိုင်စင်ရရှိသူက လုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိတဲ့ ပိုင်နက်ဥပစာအောက်ခြေအစိတ်အပိုင်းတွေမှာ သမံတလင်းခင်းတာ၊ ရေစိမ့်မဝင်နိုင်အောင် စီမံဆောင်ရွက်တာ၊ ရေစီးရေလာမြောင်းတွေ ထားရှိတာနဲ့ လုပ်ငန်းခွင် သန့်ရှင်းစေဖို့ အခါခပ်သိမ်း ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
- (၉) လိုင်စင်ရရှိသူက လုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိတဲ့ ပိုင်နက်ဥပစာအပေါ်ရှိ အဆောက်အအုံ နံရံ၊ မျက်နှာကျက်တို့ကို အခါအားလျော်စွာ ထုံးနဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ ဆေးဖြူဖြစ်ဖြစ် သုတ်ရပါမယ်။

(၁၀) လိုင်စင်ရရှိသူက သက်ဆိုင်ရာအရာရှိရဲ့ တရားဝင်ခွင့်ပြုတဲ့ အမိန့်စာမရရှိဘဲ လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခွင့်ပိုင်နက် ဥပစာမှာ ကိုယ်တိုင်နေထိုင်တာ၊ အခြားသူတွေကို နေထိုင်စေတာတွေ မပြုလုပ်ရပါ။

(၁၁) လိုင်စင်ရရှိသူက လုပ်ကိုင်ရရှိတဲ့ လိုင်စင်ကို မှန်ဘောင်သွင်းပြီး မြင်သာတဲ့နေရာမှာ ချိတ်ဆွဲထားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကော်မတီက တာဝန်ပေးအပ်တဲ့ ဝန်ထမ်းကိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သက်ဆိုင်ရာအရာရှိကိုပဲဖြစ်ဖြစ် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးဖို့ ခွင့်ပြုရပါမယ်။

(၁၂) လိုင်စင်ရရှိသူက လုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိတဲ့ လုပ်ငန်းအနီးအနားအိမ်တွေမှာ နေထိုင်သူတွေနဲ့၊ ခရီးသွားလာသူတွေကို တိုက်ရိုက်အန္တရာယ်ဖြစ်စေတာ၊ အန္တရာယ်ဖြစ်ဖို့ အလားအလာရှိတာ၊ တစ်စုံတစ်ရာ အနှောက်အယှက်ဖြစ်ဖို့ လက္ခဏာတွေကြောင့် လုပ်ငန်းလုံးဝရပ်ဆိုင်းဖို့/ တစ်စိတ်တစ်ဒေသရပ်ဆိုင်းဖို့/ ပစ္စည်းကိရိယာတွေ ရွှေ့ပြောင်းဖို့ ကော်မတီ/သက်ဆိုင်ရာအရာရှိက စာဖြင့်ညွှန်ကြားရင် ညွှန်ကြားချက်ကို မပျက်မကွက် တိတိကျကျ လိုက်နာရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၁၃) လိုင်စင်ရရှိသူက လုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိတဲ့ အဆောက်အအုံဥပစာပိုင်နက်အတွင်း မီးလောင်တဲ့အခါ ငြိမ်းသတ်ဖို့ ရေ၊ သဲ၊ မီးသတ်ဆေးဗူး၊ မီးသတ်ကိရိယာတွေ လုံလုံလောက်လောက် အဆင်သင့်ထားရှိရပါမယ်။

(၁၄) လိုင်စင်ရရှိသူက လုပ်ငန်းအတွက်သတ်မှတ်ထားတဲ့ ဝတ္ထုပစ္စည်း အချင်အတွယ်၊ အတိုင်းအတာထက် ပိုမိုမထားရပါ။

(၁၅) လိုင်စင်ရရှိသူက လုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိတဲ့ လုပ်ငန်းကိုသာ လုပ်ကိုင်ရမယ့်အပြင် လုပ်ငန်းအတွက် ခွင့်ပြုတဲ့ နေရာ၊ အဆောက်အအုံကိုသာ အသုံးပြုရပါမယ်။

(၁၆) လိုင်စင်ရရှိသူက လုပ်ငန်းမှာ ကူးစက် ပြန့်ပွားတတ်တဲ့ ရောဂါရှိသူတွေ ပါဝင်လုပ်ကိုင်တာ၊ အဆောက်အအုံ ဥပစာအတွင်း ဝင်ရောက်နေထိုင်တာတွေ မရှုစေရပါ။

(၁၇) လိုင်စင်ရရှိသူက အဆောက်အအုံအတွင်း တံတွေးထွေးဖို့ အိုးခွက်၊ သေတ္တာ၊ သဲပုံးစတာတွေကို ထားရှိပြီး စာတန်းရေးထိုးထားရပါမယ်။ သန့်ရှင်းရေးပြုလုပ်ရပါမယ်။ ပိုးသတ်ဆေးအသုံးပြုရပါမယ်။ တံတွေးမထွေးရတဲ့နေရာကိုလည်း တားမြစ်စာတန်းတွေ ရေးသားထားရှိရပါမယ်။ နေ့စဉ် သန့်ရှင်းအောင် ဆောင်ရွက်ထားရပါမယ်။

(၁၈) လိုင်စင်ရရှိသူက လိုင်စင်ပါခွင့်ပြုလုပ်ငန်းတွေနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး လုပ်ငန်းသဘာဝအရဖြစ်ဖြစ်၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံဆောင်ရွက်နည်းအရဖြစ်ဖြစ်၊ အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ လုပ်ငန်းကို အရွယ်ရောက်ပြီး ကျွမ်းကျင်သူကိုသာ လုပ်ကိုင်စေရပါမယ်။ အသက် (၁၈) နှစ်အောက် ကလေးသူငယ်တွေကို ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်စေမှု မရှိစေရပါ။

(၁၉) အလုပ်သမားဝန်ကြီးဌာနက သတ်မှတ်ပြဌာန်းထားတဲ့ အလုပ်ရှင်နဲ့ အလုပ်သမားဆိုင်ရာ ဥပဒေနဲ့ စည်းကမ်းချက်တွေကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

5။ အန္တရာယ်ရှိစေနိုင်တဲ့လုပ်ငန်းတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး တားမြစ်ပြဌာန်းချက်၊ ပြစ်ဒဏ်တွေက ဘာတွေရှိလဲ?

အန္တရာယ်ရှိစေတဲ့လုပ်ငန်းကို ကော်မတီရဲ့ ခွင့်ပြုချက်နဲ့ အညီသာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကော်မတီရဲ့ ခွင့်ပြုချက် မရရှိဘဲဖြစ်စေ၊ ကော်မတီကချမှတ်ထားတဲ့ စည်းကမ်းတွေနဲ့ ညီညွတ်မှုမရှိဘဲဖြစ်စေ အန္တရာယ်ရှိစေတဲ့လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ခြင်းမပြုဖို့၊ အန္တရာယ်ရှိစေတဲ့ လုပ်ငန်းနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ပစ္စည်းတွေရောင်းချခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်းမပြုဖို့ တားမြစ်ထားပါတယ်။ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ရင် ပုဒ်မ ၁၉၃ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၆၈။(က)၊(ခ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၃။]

ဒါ့အပြင် အန္တရာယ်ရှိစေနိုင်တဲ့ လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရာမှာ အန္တရာယ်ရှိလာရင် လုပ်ငန်းနေရာကို အသုံးမပြုဖို့၊ ပြင်ဆင်စီမံဆောင်ရွက်ဖို့၊ ပိတ်သိမ်းဖို့ ကော်မတီက ညွှန်ကြားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ညွှန်ကြားချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၃အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၆၉။(စ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၃။]

၁၄။ တည်းခိုခန်း၊ဘော်ဒါဆောင်၊အခန်းလိုက်ငှားသည့်အဆောက်အအုံ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာကိစ္စများ

- 1။ တည်းခိုခန်း/ဘော်ဒါဆောင်/အခန်းလိုက်ငှားတဲ့အဆောက်အအုံ ဖွင့်လှစ်ဖို့ ဆောင်ရွက်ရမယ့် လုပ်ငန်းစဉ်တွေက ဘာတွေရှိလဲ?
- 2။ စည်ပင်ကော်မတီက တည်းခိုခန်း လိုင်စင်ခကို ဘယ်လိုသတ်မှတ်ပါသလဲ?
- 3။ စည်ပင်ကော်မတီက ဘော်ဒါဆောင်လိုင်စင်ခကို ဘယ်လိုသတ်မှတ်ပါသလဲ?
- 4။ အခန်းအလိုက်ငှားတဲ့အဆောက်အအုံလိုင်စင်ခကို ဘယ်လိုသတ်မှတ်ပါသလဲ?
- 5။ တည်းခိုခန်း/ဘော်ဒါဆောင်/အခန်းလိုက်ငှားတဲ့အဆောက်အအုံ အတွက် လိုင်စင်သက်တမ်းတိုးမြှင့်ခြင်းကို ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ရမှာလဲ?
- 6။ တည်းခိုခန်း/ဘော်ဒါဆောင်/အခန်းလိုက်ငှားတဲ့ အဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်တွေက ဘာတွေရှိပါသလဲ?

၁၄။ တည်းခိုခန်း၊ဘော်ဒါဆောင်၊အခန်းလိုက်ငှားသည့်အဆောက်အအုံ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာကိစ္စများ

1။ တည်းခိုခန်း/ဘော်ဒါဆောင်/အခန်းလိုက်ငှားတဲ့အဆောက်အအုံ ဖွင့်လှစ်ဖို့ ဆောင်ရွက်ရမယ့် လုပ်ငန်းစဉ်တွေက ဘာတွေရှိလဲ?

စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း တည်းခိုခန်း/ ဘော်ဒါဆောင်/ အခန်းလိုက်ငှားတဲ့အဆောက်အအုံ ဖွင့်လှစ် ဆောင်ရွက်လိုရင် သတ်မှတ်ချက်တွေနဲ့အညီ စည်ပင်ကော်မတီထံလျှောက်ထားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ [၁၀၉။] ဒီလို လျှောက်ထားတဲ့နေရာမှာ သတ်မှတ်ထားတဲ့ လျှောက်လွှာပုံစံမှာဖြည့်ရမှာဖြစ်ပြီးတော့ အောက်မှာဖော်ပြထားတဲ့ အထောက်အထား စာရွက်စာတမ်းတွေနဲ့အတူ လျှောက်ထားတင်ပြရမှာဖြစ်ပါတယ်။

(၁) ပိုင်ရှင်ဖြစ်ပါက အသုံးပြုမယ့်မြေနဲ့ အဆောက်အအုံပိုင်ဆိုင်မှုအတွက် ဥပဒေအရခိုင်လုံတဲ့ အထောက်အထား၊ ငှားရမ်းအသုံးပြုပါက ငှားရမ်းတဲ့ စာချုပ်မူရင်း။

(၂) အသုံးပြုမယ့်အဆောက်အအုံရဲ့ အကွက်ချပုံစံ

(၃) လူနေခန်း၊ ဧည့်ခန်း၊ မီးဖိုခန်း၊ ရေချိုးခန်း၊ အိမ်သာ၊ ရေမီးရယူအသုံးပြုမှု၊ ရေဆိုးစွန့်ထုတ်မှု၊ အမှိုက်နဲ့အညစ်အကြေးတွေ သိမ်းဆည်းရှင်းလင်းမှု အခြေအနေအပါအဝင် ကျန်းမာသန့်ရှင်းရေး၊ လုံခြုံရေးလုပ်ငန်းတွေ ဆောင်ရွက်မယ့်အစီအမံ အပါအဝင် ပြည့်စုံတဲ့ ဖော်ပြချက်

(၄) သက်ဆိုင်ရာ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ထောက်ခံချက်

(၅) သက်ဆိုင်ရာ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ရဲစခန်းထောက်ခံချက်

(၆) မြို့နယ် မီးသတ်ဦးစီးဌာန ထောက်ခံချက်

(၇) မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန ထောက်ခံချက်

စည်ပင်ကော်မတီက ၁၀၉ အရ လျှောက်ထားတဲ့ လျှောက်လွှာပါအချက်တွေ မှန်မမှန် စိစစ်ရပါမယ်။ စိစစ်ရန်အတွက် တာဝန်ခံအင်ဂျင်နီယာကို စစ်ဆေးတင်ပြဖို့ တာဝန်ပေးပြီး တာဝန်ခံအင်ဂျင်နီယာရဲ့ စစ်ဆေး တင်ပြချက်ကို စိစစ်ပြီး တည်းခိုခန်း/ ဘော်ဒါဆောင်/ အခန်းလိုက်ငှားတဲ့အဆောက်အအုံ ဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုတာ ဒါမှမဟုတ် ငြင်းပယ်တာကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။ အကြောင်းပြန်ကြားတာကို လျှောက်လွှာ လက်ခံတဲ့နေ့မှ ရက်ပေါင်း (၉၀) အတွင်း အကြောင်းပြန်ကြားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ လျှောက်ထားချက်ကိုခွင့်ပြုရင် လျှောက်ထားသူကို သတ်မှတ်လိုင်စင်ခ ပေးသွင်းစေပြီး လိုင်စင်ထုတ်ပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။

2။ စည်ပင်ကော်မတီက တည်းခိုခန်း လိုင်စင်ခကို ဘယ်လိုသတ်မှတ်ပါသလဲ?

စည်ပင်ကော်မတီက တည်းခိုခန်းလိုင်စင်ခကို အောက်မှာ ဖော်ပြမယ့် နည်းလမ်း(၂)ခုထဲက သတ်မှတ်လိုတဲ့ နည်းလမ်းတစ်ခုနဲ့ စည်းကြပ်ကောက်ခံနိုင်ပါတယ်။

နည်းလမ်း(၁) - ပိုင်ရှင်က အခန်းအလိုက် သတ်မှတ်ရယူတဲ့ တည်းခိုခန်းခနှုန်းအရ အခန်းအပြည့်တည်းခိုရင် ရရှိမယ့် တစ်ရက်စာ တည်းခိုခန်းခနဲ့ ညီမျှတဲ့ ငွေကို တည်ခိုခန်းလိုင်စင်ခအဖြစ်သတ်မှတ်နိုင်ပါတယ်။

နည်းလမ်း(၂) - တည်ခိုခန်း ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားမှုနဲ့ ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှုအခြေအနေပေါ်မူတည်ပြီး တစ်ယောက်ခန်း၊ နှစ်ယောက်ခန်း၊ မိသားစုခန်း စတဲ့ အခန်းအမျိုးအစားနဲ့ အခန်းအရေအတွက်အပေါ် ကော်မတီက သတ်မှတ်တဲ့ နှုန်းထားအရ တစ်ရက်ရရှိမယ့် ငွေနဲ့ ညီမျှတဲ့ ငွေကို တည်းခိုခန်းလိုင်စင်ခအဖြစ် သတ်မှတ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီလိုသတ်မှတ်ရာမှာ တည်းခိုခန်းလိုင်စင်ခက အဆောက်အအုံနှင့်မြေ တစ်နှစ် စံငှားရမ်းခရဲ့ ၂၀% ထက်မပိုစေရပါ။

3။ စည်ပင်ကော်မတီက ဘော်ဒါဆောင်လိုင်စင်ခကို ဘယ်လိုသတ်မှတ်ပါသလဲ?

ဘောဒါဆောင်လိုင်စင်ခကို အောက်မှာဖော်ပြထားတဲ့နှုန်းထားအတိုင်း သတ်မှတ်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

- (၁) နေထိုင်သူ (၁) ဦးမှ (၁၀) ဦးအထိ တစ်ဦးလျှင် တစ်နှစ်လိုင်စင်ခ ၂၀၀၀ကျပ်၊
- (၂) နေထိုင်သူ (၁၁) ဦးမှ (၂၀) ဦးအထိ တစ်ဦးလျှင် တစ်နှစ်လိုင်စင်ခ ၁၅၀၀ကျပ်၊
- (၃) နေထိုင်သူ (၂၁) ဦးအထက် တစ်ဦးလျှင် တစ်နှစ်လိုင်စင်ခ ၁၀၀၀ကျပ်။

နေထိုင်သူ (၁၀) ယောက်အောက်လျော့ပါက လိုင်စင်ခကို အနည်းဆုံး(၁၀)ဦးအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး စည်းကြပ်ကောက်ခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

4။ အခန်းအလိုက်ငှားတဲ့အဆောက်အအုံလိုင်စင်ခကို ဘယ်လိုသတ်မှတ်ပါသလဲ?

အခန်းအလိုက်ငှားတဲ့အဆောက်အအုံလိုင်စင်ခကို အောက်မှာ ဖော်ပြထားတဲ့ နှုန်းထားအတိုင်း အခန်းအမျိုးအစားအလိုက် ကောက်ခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- (၁) ပထမတန်းစား တစ်ခန်းလျှင် တစ်နှစ်လိုင်စင်ခ ၁၀၀၀၀ကျပ်နှုန်း
- (၂) ဒုတိယတန်းစား တစ်ခန်းလျှင် တစ်နှစ်လိုင်စင်ခ ၇၅၀၀ကျပ်နှုန်း
- (၃) တတိယတန်းစား တစ်ခန်းလျှင် တစ်နှစ်လိုင်စင်ခ ၅၀၀၀ကျပ်နှုန်း

5။ တည်းခိုခန်း/ဘော်ဒါဆောင်/အခန်းလိုက်ငှားတဲ့အဆောက်အအုံ အတွက် လိုင်စင်သက်တမ်း တိုးမြှင့်ခြင်း ကို ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ရမှာလဲ?

တည်းခိုခန်း/ဘော်ဒါဆောင်/အခန်းလိုက်ငှားတဲ့အဆောက်အအုံ အတွက် လိုင်စင်သက်တမ်း တိုးမြှင့်ခြင်းကို သက်တမ်းမကုန်ဆုံးမီ အနည်းဆုံး ရက်ပေါင်း ၃၀ ကြိုတင်ပြီး သတ်မှတ်ချက်တွေနဲ့အညီ ကော်မတီကို လျှောက်ထားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကော်မတီက လျှောက်လွှာပါအချက်တွေ မှန်မမှန် စိစစ်ပြီး လိုင်စင်သက်တမ်းတိုးမြှင့်ပေးဖို့ ခွင့်ပြုတာ၊ ငြင်းပယ်တာကို လျှောက်ထားတဲ့နေ့မှ ၄၅ရက်အတွင်း လျှောက်ထားသူထံ အကြောင်းကြားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ သက်တမ်းတိုးမြှင့်ခွင့်ပြုမယ်ဆိုပါက လျှောက်ထားမှုမှာ သတ်မှတ်တဲ့ရက်အတွင်းဖြစ်ရင် သတ်မှတ်ထားတဲ့ လိုင်စင်သက်တမ်းတိုးမြှင့်ခ၊ သတ်မှတ်ရက်ကို ကျော်လွန်ခဲ့ရင် သတ်မှတ်လိုင်စင်သက်တမ်းတိုးမြှင့်ခနဲ့ဒဏ်ကြေးငွေကို ပေးဆောင်စေပြီး လိုင်စင် သက်တမ်းတိုးပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

၆။ တည်းခိုခန်း/ဘော်ဒါဆောင်/အခန်းလိုက်ငှားတဲ့ အဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်တွေက ဘာတွေရှိပါသလဲ?

ဟိုတယ်၊ မိုတယ်၊ တည်းခိုခန်း၊ ဘော်ဒါဆောင်၊ အခန်းလိုက်ငှားတဲ့ အဆောက်အအုံ၊ စားသောက်ဆိုင်တို့ကို ကျန်းမာရေးနဲ့ ညီညွတ်စေဖို့ ကော်မတီက စစ်ဆေးပြီး စည်းကမ်းနဲ့အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ဖို့ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက ညွှန်ကြားနိုင်ပါတယ်။ ညွှန်ကြားတာကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၆၉။(ဃ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

ကော်မတီကထုတ်ပေးထားတဲ့ လုပ်ငန်းလိုင်စင်မရှိဘဲ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ရပ်ကိုဖြစ်စေ၊ တည်းခိုခန်း၊ ဘော်ဒါဆောင်၊ အခန်းလိုက်ငှားတဲ့ အဆောက်အအုံလုပ်ငန်းကို ဖြစ်စေ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုဖို့တားမြစ်ထားတာကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၇၈။ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

(မှတ်ချက်။ ။ နှုန်းထားသတ်မှတ်ချက်များသည်အချိန်အခါပေါ်မူတည်ပြီး ပြောင်းလဲနိုင်ပါသည်။)

၁၅။ ယာဉ်နှင့် ယာဉ်ရပ်နားစခန်းဆိုင်ရာ ကိစ္စများ

- 1။ အနွေးယာဉ်တွေနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့မှာ ဘယ်လို လုပ်ပိုင်ခွင့်နဲ့ တာဝန်တွေရှိပါသလဲ?
- 2။ အငှားစက်တပ်ယာဉ်ငယ်တွေနဲ့စပ်လျဉ်းပြီး စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီမှာ ဘယ်လို လုပ်ပိုင်ခွင့်နဲ့ တာဝန်တွေရှိပါသလဲ?
- 3။ အငှားစက်တပ်ယာဉ်ငယ်တွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်တွေက ဘာတွေရှိပါသလဲ?
- 4။ ယာဉ်ရပ်နားစခန်းတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေက ဘာတွေရှိလဲ?

၁၅။ ယာဉ်၊ ယာဉ်ရပ်နားစခန်းနှင့် ဘီးခွန် ဆိုင်ရာ ကိစ္စများ

1။ အနှေးယာဉ်တွေနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့မှာ ဘယ်လို လုပ်ပိုင်ခွင့်နဲ့ တာဝန်တွေရှိပါသလဲ?

မြို့နယ်စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့က ကော်မတီရဲ့ ကြီးကြပ်မှုနဲ့ အနှေးယာဉ်တွေနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး အောက်ပါအတိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။

(က)အနှေးယာဉ်အမျိုးအစားအလိုက် စည်းကမ်းများရေးဆွဲပြီး တိုင်းဒေသကြီးစည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီထံတင်ပြခြင်း၊

(ခ)အနှေးယာဉ်လိုင်စင်ခ၊ အနှေးယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ခသတ်မှတ်ခြင်း၊ စည်းကြပ်ကောက်ခံခြင်း၊

(ဂ)အနှေးယာဉ်လိုင်စင်၊ အနှေးယာဉ်မောင်းသူတွေကို စစ်ဆေးခြင်း၊ ကြီးကြပ်ခြင်း၊

(ဃ) အနှေးယာဉ်လိုင်စင်၊ အနှေးယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်း၊ ရပ်ဆိုင်းခြင်း။

ကော်မတီက ထုတ်ပေးတဲ့ အနှေးယာဉ်လိုင်စင် ရရှိသူသာ အနှေးယာဉ်တည်ထောင်ခွင့်ရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကော်မတီကထုတ်ပေးတဲ့ အနှေးယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ရရှိသူသာ အနှေးယာဉ်မောင်းနှင်ခွင့်ရှိပါတယ်။

အနှေးယာဉ်ပိုင်ရှင်နဲ့ အနှေးယာဉ်မောင်းသူတို့က သတ်မှတ်ထားတဲ့ စည်းကမ်းတွေနဲ့အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

2။ အငှားစက်တပ်ယာဉ်ငယ်တွေနဲ့စပ်လျဉ်းပြီး စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီမှာ ဘယ်လို လုပ်ပိုင်ခွင့်နဲ့ တာဝန်တွေရှိပါသလဲ?

စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း အငှားစက်တပ်ယာဉ်ငယ် တွေနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ပါတယ်။

(က) အငှား စက်တပ်ယာဉ်ငယ်အမျိုးအစားနဲ့ လုပ်ငန်းလိုင်စင်အလိုက် လိုင်စင်ကြေးသတ်မှတ်ခြင်း၊ ကြီးကြပ်ကောက်ခံခြင်း

(ခ) အငှားစက်တပ်ယာဉ်ငယ်တွေနဲ့ အငှားစက်တပ်ယာဉ်မောင်းနှင်သူတွေကို သတ်မှတ်စည်းကမ်းချက်တွေနဲ့ ညီညွတ်တာ ရှိ/မရှိ စစ်ဆေးခြင်း၊ ကြီးကြပ်ခြင်း

(ဂ) အငှားစက်တပ်ယာဉ်ငယ်တွေကို ရပ်နားစခန်းနေရာ သတ်မှတ်ပေးခြင်း၊ လမ်းကြောင်းသတ်မှတ်ပေးခြင်း။

ထို့အပြင် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက မြို့နယ်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီနဲ့ ပူးပေါင်းပြီး ဂိတ်နေရာတွေ စနစ်တကျသတ်မှတ်ပေးတာ၊ ဝတ်စုံနဲ့ ကိုယ်ပိုင်နံပါတ်တွေ စနစ်တကျသတ်မှတ်ပေးတာ စတာတွေကို လည်း လုပ်ဆောင်နိုင်ပါတယ်။

ကော်မတီရဲ့ အငှားစက်တပ်ယာဉ်ငယ်လုပ်ငန်းလိုင်စင် ရရှိသူသာ လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခွင့်ရှိပါတယ်။ အငှားစက်တပ်ယာဉ်ငယ်ပိုင်ရှင်နဲ့ ယာဉ်မောင်းတို့က သတ်မှတ်ထားတဲ့ စည်းကမ်းတွေနဲ့အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရပါမယ်။

3။ အငှားစက်တပ်ယာဉ်ငယ်တွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်တွေက ဘာတွေရှိပါသလဲ?

ကော်မတီက ထုတ်ပေးထားတဲ့ အငှားစက်တပ်ယာဉ်ငယ် လုပ်ငန်းလိုင်စင် ရရှိသူသာ လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခွင့် ရရှိမှာ ဖြစ်ပြီး အငှားစက်တပ်ယာဉ်ငယ် လုပ်ငန်းလိုင်စင်မရှိဘဲ လုပ်ကိုင်ခြင်းမပြုဖို့ တားမြစ်ထားပါတယ်။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၂၉။ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

ထို့အပြင် လိုင်စင်ရရှိဆောင်ရွက်တဲ့ အငှားစက်တပ်ယာဉ်ငယ် ပိုင်ရှင်နဲ့ ယာဉ်မောင်းတို့အနေနဲ့လည်း သတ်မှတ်ထားတဲ့ စည်းကမ်းတွေကို လိုက်နာဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ မလိုက်နာပါက ပုဒ်မ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၃၀။ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

4။ ယာဉ်ရပ်နားစခန်းတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေက ဘာတွေရှိလဲ?

- ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း ယာဉ်ရပ်နားစခန်း ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ဘီးခွန်၊ မော်တော်ယာဉ်ညအိပ်ခွန်၊ မော်တော်ယာဉ်ရပ်နားခ၊ မော်တော်ယာဉ်စောင့်ရှောက်ခ ကောက်ခံခြင်းမပြုဖို့ တားမြစ်ထားပါတယ်။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၇၄။ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

- ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်းယာဉ်ရပ်နားစခန်း၊ ယာဉ်ရောင်းဝယ်ရေးစခန်း၊ ယာဉ်မောင်းသင်ကွင်းအဖြစ် မပြုလုပ်ဖို့ တားမြစ်ထားပါတယ်။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၈၆။ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

- ကော်မတီရဲ့ ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ/ ခွင့်ပြုချက်ပါသတ်မှတ်ချက်များ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနဲ့ ညီညွတ်မှုမရှိဘဲ ယာဉ်ရပ်နားစခန်း၊ ခရီးသည်နဲ့ ကုန်တင်ကုန်ချပြုလုပ်တဲ့ နေရာ၊ မော်တော်ယာဉ်လက်မှတ်ရောင်းချ ရောင်းချဖို့နေရာ၊ မော်တော်ယာဉ်တွေ ဝင်ထွက်၊ရပ်နားဂိတ်ထိုးဖို့ နေရာတည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ခြင်း မပြုဖို့ တားမြစ်ထားပါတယ်။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၇၀။(ဆ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

၁၆။ လမ်း၊ တံတားနှင့် ရေစီးရေလာစသည့်အများပြည်သူဆိုင်ရာကိစ္စများ

- 1။ ကတ္တရာလမ်းကို ရေဖျန်းခြင်း၊ လမ်းပေါ်တွင် ရေဆေးခြင်းတို့မှာ ပြစ်မှုမြောက်ပါသလား?
- 2။ အများပြည်သူဆိုင်ရာနေရာရှိ ရေစီးရေလာနဲ့ ယာဉ်အသွားအလာကို နှောင့်ယှက် ပိတ်ဆို့ခြင်းတို့နဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တွေက ဘာတွေရှိပါသလဲ?
- 3။ သတ်မှတ်ချက်ထက် ကျော်လွန်တဲ့ တန်ပိုယာဉ်တွေ လမ်းအတွင်းဝင်ရောက်တာကို ဘယ်လို တားမြစ် ထားပါသလဲ?
- 4။ အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်များ

၁၆။ လမ်း၊ တံတားနှင့် ရေစီးရေလာဆိုင်ရာကိစ္စများ

1။ ကတ္တရာလမ်းကို ရေဖျန်းခြင်း၊ လမ်းပေါ်တွင် ရေဆေးခြင်းတို့မှာ ပြစ်မှုမြောက်ပါသလား?

လမ်းပေါ်နဲ့ လမ်းနယ်နိမိတ်မှာ ယာဉ်တွေကို ရေဆေးခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ညအိပ်ရပ်နားခြင်းနဲ့ ကတ္တရာလမ်းကို ရေဖျန်းခြင်းမပြုလုပ်ဖို့ တားမြစ်ထားပါတယ်။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၆၃။(င)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ အဆောက်အအုံနဲ့ မြေပေါ်မှ စီးဆင်းတဲ့ ရေကြောင့် အများပြည်သူလမ်းနဲ့ ပစ္စည်းတွေ ပျက်စီးခြင်းမရှိစေဖို့ ရေတံလျှောက်၊ ရေဆင်းပိုက်၊ ရေမြောင်းတို့ကို ပြုလုပ်စေဖို့ ပြုပြင်စေဖို့ ညွှန်ကြားနိုင်ပါတယ်။ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၆၈။(ဂ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

2။ အများပြည်သူဆိုင်ရာနေရာရှိ ရေစီးရေလာနဲ့ ယာဉ်အသွားအလာကို နှောင့်ယှက် ပိတ်ဆို့ခြင်းတို့နဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တွေက ဘာတွေရှိပါသလဲ?

ကော်မတီရဲ့ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ/ ခွင့်ပြုချက်ပါ စည်းကမ်းနဲ့ ညီညွတ်မှုမရှိဘဲ အများပြည်သူနဲ့ဆိုင်တဲ့ လမ်း၊ လမ်းနယ်နိမိတ်၊ ရေမြောင်း၊ ရေပိုက်၊ မိလ္လာပိုက်တစ်ခုခုပေါ်မှာ ပိတ်ဆို့ပြီး အထည်အလိပ်/အခြားပစ္စည်းတစ်ခုခုကို ဖြန့်ထားခြင်း၊ ဆွဲထားခြင်းမပြုလုပ်ရပါ။ [၁၆၃။(ခ)] ဒါ့အပြင် အများပြည်သူနဲ့သက်ဆိုင်တဲ့ ရေစီးရေလာ၊ ရေမြောင်းနဲ့ လမ်းကို ဟန့်တားနှောင့်ယှက်တဲ့ ဆောင်ရွက်မှုတွေပြုလုပ်ထားရှိခြင်းကို ကော်မတီရဲ့ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ/ ခွင့်ပြုချက်ပါ စည်းကမ်းနဲ့

ညီညွတ်မှုမရှိဘဲ မပြုလုပ်ဖို့လည်း တားမြစ်ထားပါတယ်။ [၁၆၃။(ဂ)] ဒီလို အများပြည်သူဆိုင်ရာနေရာရှိ ရေစီးရေလာနဲ့ ယာဉ်အသွားအလာကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေတဲ့ အရာတွေကို ဖယ်ရှားဖို့ ကော်မတီက ညွှန်ကြားနိုင်ပါတယ်။ တားမြစ်ချက်တွေကို ချိုးဖောက်ရင်၊ ကော်မတီရဲ့

ညွှန်ကြားချက်ကိုလိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၆၆။(ဃ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

လမ်းပေါ်မှာလည်းကောင်း၊ လမ်းနယ်နိမိတ်ရှိ
ရေစီးရေလာမြောင်းပေါ်တွင် လည်းကောင်း ပိတ်ဆို့ပြီး စားပွဲ၊
ခုံတန်းလျား၊ သေတ္တာ၊ ဗျပ်၊ ကုန်ပစ္စည်း (သို့)
အခြားအရာဝတ္ထုတစ်ခုခုကို ခင်းကျင်းခြင်း/ဈေးရောင်းချခြင်း ကို
ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ/ ခွင့်ပြုချက်ပါ စည်းကမ်းနဲ့
ညီညွတ်မှုမရှိဘဲ ဆောင်ရွက်ပါက ပိုမိုပြင်းထန်တဲ့ ပြစ်ဒဏ်ပေးနိုင်တဲ့
ပုဒ်မ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၆၄။(ခ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

3။ သတ်မှတ်ချက်ထက် ကျော်လွန်တဲ့ တန်ဖိုးယာဉ်တွေ လမ်းအတွင်းဝင်ရောက်တာကို ဘယ်လို တားမြစ် ထားပါသလဲ?

ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ကော်မတီကသတ်မှတ်တဲ့
လမ်းတံတားတွေမှာ မောင်းနှင်ခွင့်မပြုတဲ့ မော်တော်ယာဉ်
အမျိုးအစားကိုပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ခွင့်ပြုတဲ့ဝန်ထက်ပိုတဲ့
မော်တော်ယာဉ်ကိုပဲဖြစ်ဖြစ် မောင်းနှင်ခြင်းမပြုဖို့
တားမြစ်ထားပါတယ်။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း
မရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ
ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၇၅။ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

4။ အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်များ

အများပြည်သူသွားတဲ့ ကတ္တရာလမ်းပေါ်မှာ ဘာကစားနည်းမှ မပြုလုပ်ဖို့ တားမြစ်ထားပါတယ်။
တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ
ဖြစ်ပါတယ်။ [ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၆၄။(က)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ/ ခွင့်ပြုချက်ပါ သတ်မှတ်ချက်များ/ စည်းကမ်းများနဲ့ ညီညွတ်မှုမရှိဘဲ
ကိုယ်ပိုင်လမ်းဖောက်လုပ်ခြင်းမပြုဖို့ တားမြစ်ထားပါတယ်။ တားမြစ်ချက်ကို

လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၆၄။(ဃ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

ကော်မတီရဲ့ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ/ ခွင့်ပြုချက်ပါ စည်းကမ်းနဲ့ ညီညွတ်မှုမရှိဘဲ ပုဂ္ဂလိကဈေး၊ ခြံစည်းရိုး၊
လမ်းသစ်ပင်၊ မြေလွတ်၊ မြေကွက်လပ်စတဲ့ နေရာတွေမှာ ကြော်ငြာ၊ ကြော်ငြာဆိုင်းဘုတ်များ စိုက်ထူခြင်း၊
တပ်ဆင်ခြင်းမပြုရပါ။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို
ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၆၃။(ဃ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

၁၇။ အမှိုက်၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း၊ အညစ်အကြေးနှင့် မိလ္လာဆိုင်ရာ ကိစ္စများ

- 1။ အမှိုက်၊ အညစ်အကြေးနဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းဆိုင်ရာတို့နဲ့ပတ်သက်ပြီး တားမြစ်ချက်တွေက ဘာတွေရှိလဲ?
- 2။ ဘေးဖြစ်စေတဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုပြဋ္ဌာန်းထားပါသလဲ?
- 3။ ရေထုတ်ခြင်း၊ ရေဆိုးထုတ်ခြင်းတို့နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုပြဋ္ဌာန်းထားပါသလဲ?
- 4။ အညစ်အကြေး၊မိလ္လာကိစ္စတို့နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေက ဘယ်လိုရှိပါသလဲ?

၁၇။ အမှိုက်၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်း၊ အညစ်အကြေးနှင့် မိလ္လာဆိုင်ရာ ကိစ္စများ

1။ အမှိုက်၊ အညစ်အကြေးနဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းဆိုင်ရာတို့နဲ့ပတ်သက်ပြီး တားမြစ်ချက်တွေက ဘာတွေရှိလဲ?

အမှိုက်၊ အညစ်အကြေးနဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းဆိုင်ရာတို့နဲ့ပတ်သက်ပြီး အောက်ပါတို့ကို တားမြစ်ထားပါတယ်။

(၁) အများပြည်သူဆိုင်ရာနေရာတွေမှာ စည်းကမ်းမဲ့ အမှိုက်စွန့်ပစ်ခြင်း၊ ကျရောက်စေခြင်း၊ ပြန့်ကြဲအောင်ပြုလုပ်ခြင်း၊ ကွမ်းတံတွေးထွေးခြင်း၊ ကျင်ကြီးကျင်ငယ် စွန့်ပစ်ခြင်းများမပြုလုပ်ရပါ။ [၁၆၄။(ဇ)]

(၂) မောင်းနှင်စီးနင်းနေတဲ့/ရပ်ထားတဲ့ ယာဉ်ပေါ်မှာ အမှိုက်ကို စည်းကမ်းမဲ့ စွန့်ပစ်ခြင်း၊ ကြဲချခြင်းမပြုလုပ်ရပါ။ [၁၆၄။(ဈ)]

(၃) လမ်းနဲ့ လူသွားစင်္ကြံပေါ်မှာ အမှိုက်၊ အညစ်အကြေးတွေကို စုပုံခြင်း၊ သွန်ချခြင်းမပြုရပါ။ [၁၆၄။(ည)]

(၄) အမှိုက်ကန်၊ အမှိုက်ပုံးသို့ သွားရောက်တဲ့ လမ်းကြောင်းမှာ အမှိုက်စွန့်ပစ်ခြင်းမပြုရပါ။ [၁၆၄။(ဋ)]

(၅) သတ်မှတ်ပေးထားတဲ့ အမှိုက်ကန်၊ အမှိုက်ပုံး၊ ယာယီအမှိုက်စုပုံဖို့ နေရာနဲ့ အမှိုက်သိမ်းဆည်းတဲ့ ယာဉ်တို့မှအပ တခြားနေရာတွေမှာ အမှိုက်စွန့်ပစ်ခြင်း မပြုရပါ။ [၁၆၄။(ဌ)]

(၆) ရေနုတ်မြောင်းများအတွင်းသို့ အမှိုက်များစွန့်ပစ်ခြင်း မပြုရပါ။ [၁၆၄။(ဍ)]

(၇) အမှိုက်၊ မိလ္လာအညစ်အကြေး စတာတွေကို လမ်းပေါ်၊ လမ်းနယ်နိမိတ်၊ လမ်းဘေးရေမြောင်း၊ စွန့်ပစ်ဖို့ သတ်မှတ်မထားတဲ့ နေရာမှာ စွန့်ပစ်ခြင်းမပြုရပါ။ [၁၆၄။(ဂ)]

အထက်ပါတားမြစ်ချက်တွေအတွက် ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်
သီးခြားပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိပေမဲ့လည်း ငွေဒဏ် ငါးထောင်ကျပ်မှ
ငါးသောင်းကျပ်အထိ ဒဏ်ငွေအပါအဝင် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ
ပြစ်ဒဏ်များ ချမှတ်နိုင်တာဖြစ်ပါတယ်။

အမှုကိစ္စ အနံ့အသက်မကောင်းတဲ့ အရာဝတ္ထုတွေကို
စွန့်ပစ်ခြင်းမပြုမီ စုဆောင်းထည့်ထားဖို့ သင့်တော်တဲ့
အမှုကိစ္စသိမ်းစနစ်စီမံထားရှိစေဖို့ စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက
ညွှန်ကြားနိုင်ပါတယ်။

လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို
ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၆၉။(က)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

အမှုကိစ္စ အညစ်ကြေးဆိုင်ရာ ပြဿနာတွေမှာ မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးလာတာနဲ့အမျှ တစ်ဆတစ်ဆ
ကြီးထွားလာနေပြီး မြို့သာမက ကျေးလက်ဒေသတွေမှာပါ အမှုကိစ္စတွင် ပလတ်စတစ်ပါဝင်မှုတွေ
မြင့်မားလာတဲ့အတွက် အထက်မှာ ဖော်ပြထားတဲ့ တားမြစ်ချက်တွေကို မြို့ရောကျေးလက်ပါ
လိုက်နာဆောင်ရွက်နိုင်အောင် ကြိုးစားဆောင်ရွက်သင့်ပါတယ်။ ပြည်သူလူထုအနေနဲ့လည်း
သတ်မှတ်ထားတဲ့ စည်းကမ်းတွေကို လိုက်နာပြီး ကျန်းမာတဲ့ လူမှုဘဝကို စည်ပင်နဲ့အတူ
ပါဝင်ဆောင်ရွက်သင့်ပါတယ်။ စည်ပင်သာယာညွှန့်သောမက စွန့်ပစ်အမှုကိစ္စပြဿနာကို နိုင်ငံအဆင့်၊
တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် စသဖြင့် မူဝါဒလုပ်ငန်းစဉ်တွေချမှတ်ကာ ဆောင်ရွက်ဖို့လည်း
လိုအပ်နေတာဖြစ်ပါတယ်။

2။ ဘေးဖြစ်စေတဲ့ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုပြဋ္ဌာန်းထားပါသလဲ?

ဘေးဖြစ်စေတတ်တဲ့ ဓါတုပစ္စည်း၊ ဓါတုအရည်၊
ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေတတ်တဲ့ စွန့်ပစ် ပစ္စည်းတွေကို
အများပြည်သူဆိုင်ရာနေရာတွေမှာ စွန့်ပစ်ခြင်းမပြုလုပ်ဖို့
တားမြစ်ထားပါတယ်။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း
မရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ
ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၆၉။(ခ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

3။ ရေထုတ်ခြင်း၊ ရေဆိုးထုတ်ခြင်းတို့နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုပြဋ္ဌာန်းထားပါသလဲ?

စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ အဆောက်အအုံတို့မှ
 ရေကောင်းမွန်စွာထုတ်ပစ်နိုင်ရေးအတွက် မြေကိုပြုပြင်စေဖို့၊
 ရေဆိုးတွေကို ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုမဖြစ်စေရေး
 စနစ်တကျသန့်စင်ပြီးမှ စွန့်ပစ်စေဖို့ ကော်မတီက
 ညွှန်ကြားနိုင်ပါတယ်။ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၂ အရ
 တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၆၈။(ဃ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

4။ အညစ်အကြေးမိလ္လာကိစ္စတို့နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေက ဘယ်လိုရှိပါသလဲ?

စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ စီးပွားရေးအဆောက်အအုံ၊ အဆောက်အအုံနဲ့ မြေတို့မှာ ရေဆွဲအိမ်သာ၊
 ရေလောင်းအိမ်သာ၊ မိလ္လာပိုက်၊ မိလ္လာကန် စတာတွေကို စီမံထားရှိစေဖို့ ကော်မတီက
 ညွှန်ကြားနိုင်ပါတယ်။ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ
 ဖြစ်ပါတယ်။ **[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၆၈။(င)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]**

ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ခွင့်ပြုချက်ပါ သတ်မှတ်ချက်တွေနဲ့ ကိုက်ညီမှုမရှိဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကျန်းမာရေးနဲ့
 ညီညွတ်မှုမရှိဘဲဖြစ်ဖြစ် ပြုလုပ်ထားတဲ့ ရေဆွဲအိမ်သာ၊ ရေလောင်းအိမ်သာ၊ မိလ္လာပိုက်၊ မိလ္လာကန်
 စတာတွေကို ပိတ်ထားစေဖို့၊ ဖျက်သိမ်းစေဖို့၊ ပြောင်းလဲတပ်ဆင်စေဖို့ ကော်မတီက ညွှန်ကြားနိုင်ပါတယ်။
 လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၆၈။(င)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ
 စီးပွားရေးအလို့ငှာ အညစ်အကြေးစွန့်ထုတ်မှု လုပ်ငန်းတွေနဲ့
 အညစ်အကြေးသန့်စင်မှုလုပ်ငန်းတွေကို
 လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုရပါ။ တားမြစ်ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို
 မလိုက်နာရင် ပုဒ်မ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ
 ဖြစ်ပါတယ်။ **[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၈၄။ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]**

၁၈။ ရေပေးဝေရေးဆိုင်ရာကိစ္စများ

- 1။ ရေပေးဝေရေးပိုက်သွယ်တန်းမှုစနစ်တွင် အများပြည်သူလိုက်နာဖို့ ဘယ်လိုတားမြစ်ချက်တွေ ရှိပါသလဲ?
- 2။ ပြင်ပ ရေပေးရေးလုပ်ငန်းတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုပြဋ္ဌာန်းထားပါသလဲ?

၁၈။ ရေပေးဝေရေးဆိုင်ရာကိစ္စများ

1။ ရေပေးဝေရေးပိုက်သွယ်တန်းမှုစနစ်တွင် အများပြည်သူလိုက်နာဖို့ ဘယ်လိုတားမြစ်ချက်တွေ ရှိပါသလဲ?

ရေပေးဝေရေးပိုက်သွယ်တန်းမှုစနစ်တွင် အများပြည်သူက အောက်ပါကိစ္စတွေကို ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ မလုပ်ဆောင်ဖို့ တားမြစ်ထားပါတယ်။

(က) ကော်မတီပိုင်ရေပိုက်ကိုဖောက်ခြင်း၊ ရေပိုက်ကိုဖောက်ပြီး မိမိနေအိမ်တွင်းသို့ ရေကိုဆက်သွယ်ရယူခြင်း

(ခ) ရေသွယ်ပိုက်မှ ဆင့်ပွားပိုက်ဆက်ဖြင့် တပ်ဆင်ဆက်သွယ်ခြင်း

(ဂ) ရေသွယ်ပိုက်မှရေကို ပိုမိုရရှိစေဖို့ လျှပ်စစ်/စွမ်းအင်တစ်မျိုးမျိုး အသုံးပြုပြီးပဲဖြစ်ဖြစ်၊ လက်နှိပ်တုံ့ကင် အသုံးပြုလို့ပဲဖြစ်ဖြစ် ရေကိုရယူသုံးစွဲခြင်း

(ဃ) တပ်ဆင်ထားသောရေမီတာကို တရားမဝင်ပြုပြင်ခြင်း၊ ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ဖြုတ်သိမ်းခြင်း၊ တစ်နည်းနည်းနဲ့ ပြောင်းလဲတပ်ဆင်ခြင်း၊ တပ်ဆင်ထားတဲ့ ရေမီတာကို အသုံးမပြုဘဲ ရေဆက်သွယ်ခြင်း

အထက်ပါတားမြစ်ချက်တစ်ခုချင်းစီကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

ပုဒ်မ ၁၉၁ မှာ အနည်းဆုံးငွေဒဏ် တစ်သိန်းကျပ်မှ အများဆုံးငွေဒဏ် သုံးသိန်းကျပ်အထိ ချမှတ်ခံရနိုင်သည့် အပြင် ထပ်မံကျူးလွန်ရင် အများဆုံးငွေဒဏ်အပြင် ထောင်ဒဏ်တစ်လအထိ ချမှတ်ခြင်းခံရနိုင်တဲ့ ပုဒ်မဖြစ်ပါတယ်။

2။ ပြင်ပ ရေပေးရေးလုပ်ငန်းတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုပြဋ္ဌာန်းထားပါသလဲ?

ရေပေးရေးလုပ်ငန်းများမှာ အများပြည်သူကျန်းမာရေးကို တိုက်ရိုက် သက်ရောက်မှုတွေရှိတဲ့အတွက် ကော်မတီက သတ်မှတ်တဲ့ စည်းကမ်းတွေနဲ့အညီ လိုက်နာဆောင်ရွက်ဖို့ အင်မတန်အရေးကြီးပါတယ်။ ထို့ကြောင့် ကော်မတီရဲ့ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ/ ခွင့်ပြုချက်ပါသတ်မှတ်ချက်များ၊ ထုတ်ပြန်ထားတဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနဲ့ ညီညွတ်ခြင်းမရှိဘဲ ကိုယ်ပိုင်စီးပွားဖြစ်ရေပေးဝေရေးလုပ်ငန်း မပြုလုပ်ရပါ။

တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၆၅။(ဂ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

ထို့အပြင် ကော်မတီက ခွင့်ပြုထားတဲ့ အများပြည်သူနဲ့ဆိုင်တဲ့ ရေပေးရေးလုပ်ငန်း၊ ကိုယ်ပိုင်ရေပေးရေးလုပ်ငန်းတို့ကို ကျန်းမာရေးနဲ့ မညီညွတ်ကြောင်း တွေ့ရှိလျှင် ပိတ်သိမ်းစေဖို့ ကော်မတီက ညွှန်ကြားနိုင်ပါတယ်။ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၆၉။(ဂ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

ပုဒ်မ ၁၉၂ မှာ အနည်းဆုံးငွေဒဏ် ကျပ်သုံးသိန်းမှ အများဆုံးငွေဒဏ် ကျပ်ဆယ်သိန်းအထိဖြစ်စေ၊ ထောင်ဒဏ်(၁)လမှ (၆)လအထိဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေချမှတ်ခံရနိုင်တဲ့ ပုဒ်မ ဖြစ်ပါတယ်။ ထပ်မံကျူးလွန်ပါက အများဆုံးထောင်ဒဏ်ချမှတ်ရမယ့်အပြင် ငွေဒဏ်ကျပ်ငါးသိန်းအထိ ချမှတ်ခံရနိုင်တဲ့ ပုဒ်မဖြစ်ပါတယ်။

၁၉။ သုသာန်နှင့်သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းဆိုင်ရာကိစ္စများ

- 1။ လူသေအလောင်းကို သင်္ဂြိုဟ်ဖို့ အချိန်ကာလ၊ နေရာ သတ်မှတ်ချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေက ဘယ်လိုရှိလဲ?
- 2။ အသုဘနဲ့ဆက်စပ်တဲ့ လုပ်ငန်းတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လို တားမြစ်ထားပါသလဲ?
- 3။ အသုံးပြုဖို့မသင့်တော်တော့တဲ့ သုသာန်မြေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေက ဘယ်လိုရှိပါသလဲ?

၁၉။ သုသာန်နှင့်သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းဆိုင်ရာကိစ္စများ

1။ လူသေအလောင်းကို သင်္ဂြိုဟ်ဖို့ အချိန်ကာလ၊ နေရာ သတ်မှတ်ချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေက ဘယ်လိုရှိလဲ?

သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စမှာ သေဆုံးသူအတွက် နောက်ဆုံးခရီးလမ်းဖြစ်သလို လူ့ဂုဏ်သိက္ခာရှိရှိ ဖြစ်စေဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ရုပ်အလောင်းကို ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ပုံပျက်ပန်းပျက်ဖြစ်စေတဲ့အထိထားရှိတာ၊ အနံ့အသက်ဆိုးဝါးစေတာစတဲ့ လူအများ မနှစ်မြို့ဖွယ် အခြေအနေတွေကို ရှောင်ရှားစေဖို့လည်းလိုအပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ကူးစက်ရောဂါနဲ့ သေဆုံးပါက သေဆုံးသူကတစ်ဆင့် တခြားသူတွေကို ရောဂါ မကူးစက်စေဖို့ ကျန်းမာရေးနဲ့ ညီညွတ်စွာ သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ဖို့လိုအပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့တွေမှာ သုသာန်ကို ကြီးကြပ်စီမံရတဲ့ တာဝန်ရှိတဲ့အလျောက် သင်္ဂြိုဟ်တဲ့ကိစ္စမှာလည်း စည်ပင်သာယာရဲ့ သတ်မှတ်ချက်တွေနဲ့ အညီ ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေမှာ သင်္ဂြိုဟ်ဖို့ အချိန်ကာလ၊ နေရာ သတ်မှတ်ချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး အောက်ပါအချက်သုံးချက် ပြဋ္ဌာန်းထားတာကို တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီရဲ့ ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲဖြစ်စေ၊ ခွင့်ပြုချက်ပါ စည်းကမ်းတွေနဲ့ ညီညွတ်ခြင်းမရှိဘဲဖြစ်စေ လူသေအလောင်းကို သတ်မှတ်ကာလထက် ကျော်လွန်မထားဖို့ တားမြစ်ထားပါတယ်။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၆၆။(က)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

ဒါ့အပြင် ကူးစက်ရောဂါနဲ့ သေဆုံးတဲ့ လူသေအလောင်းကို (၁၂)နာရီထက် ကျော်လွန်မထားဖို့လည်း တားမြစ်ထားပါတယ်။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၂ အရပင် တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၆၆။(ခ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

သင်္ဂြိုဟ်ဖို့နေရာအနေနဲ့ သုသာန်မြေအဖြစ်သတ်မှတ်ထားတဲ့ နေရာမှအပ လူသေအလောင်းကို မြေမြုပ်ခြင်း၊ မီးသင်္ဂြိုဟ်ခြင်းမပြုဖို့ ဂူသွင်းခြင်းမပြုဖို့ တားမြစ်ထားပါတယ်။ တားမြစ်ချက်ကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ [ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၆၆။(ဂ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

2။ အသုဘနဲ့ဆက်စပ်တဲ့ လုပ်ငန်းတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လို တားမြစ်ထားပါသလဲ?

မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်မရှိဘဲ အသုဘယာဉ်လုပ်ငန်း/
ခေါင်းတစ်မျိုးမျိုး ပြုလုပ်ရောင်းချခြင်းလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခြင်းမပြုဖို့
တားမြစ်ထားပါတယ်။ တားမြစ်တာကို
လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၁ အရ တရားစွဲဆို
ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၈၅။(က)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၁။]

မိမိပိုင်

အဆောက်အဦးကို အအေးတိုက်/အသုဘရှူဆောင်/
မီးသဂြိုဟ်စက်အဖြစ် လုပ်ကိုင်ခြင်းမပြုဖို့ တားမြစ်ထားပါတယ်။
တားမြစ်တာကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၂ အရ
တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၁၈၅။(ခ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

3။ အသုံးပြုဖို့မသင့်တော်တော့တဲ့ သုသာန်မြေနေ့ ပတ်သက်ပြီး ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေက ဘယ်လိုရှိပါသလဲ?
စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက

စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ခွင့်ပြုချက်နဲ့
အသုံးပြုဖို့မသင့်တော်တော့တဲ့ သုသာန်မြေတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး
သုသာန်မြေကို ရွှေ့ပြောင်းစေဖို့၊ ဖျက်သိမ်းစေဖို့ သက်ဆိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊
အဖွဲ့အစည်းအား ညွှန်ကြားနိုင်ပါတယ်။
လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၃ အရ တရားစွဲဆို
ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
[ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၇၀။(ဂ)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၃။]

စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်း
အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ခွင့်ပြုချက်နဲ့ အသုံးပြုဖို့မသင့်တော်တော့တဲ့ သုသာန်မြေတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး
သုသာန်မြေကို ဆက်လက်အသုံးပြုခွင့်ပိတ်ထားဖို့ သက်ဆိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဖွဲ့အစည်းအား
ညွှန်ကြားနိုင်ပါတယ်။ လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိရင် ပုဒ်မ ၁၉၂ အရ တရားစွဲဆို ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းခံရမှာ
ဖြစ်ပါတယ်။ [ပြဋ္ဌာန်းချက်- ၇၀။(က)၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်- ၁၉၂။]

၂၀။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အခက်အခဲနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

၁။ ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေ အကန့်အသတ်

၂။ အခြားသော အရင်းအမြစ်နှင့် ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အကန့်အသတ်

၃။ ပိုမိုလိုအပ်လျက်ရှိသော ပြည်သူလူထု၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု

၂၀။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အခက်အခဲနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းတွေ အဓိကရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရလေ့ရှိတဲ့ အခက်အခဲနဲ့ စိန်ခေါ်မှုတွေကတော့ အများကြီးရှိပါတယ်။ အဲဒီထဲကမှ အရေးကြီးတာအချို့ကို ကောက်နှုတ်ဖော်ပြလိုက်ရပါတယ်။

၁။ ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေ အကန့်အသတ်

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းတွေဟာ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်ကောက်ခံရရှိတဲ့ ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေကိုသာ အဓိကအားထား၊ သုံးစွဲ၊ ရပ်တည်ရတဲ့ ဒေသန္တရအဖွဲ့အစည်းတွေ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ အခန်း (၁) မှာလည်း ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒီစည်ပင်အဖွဲ့တွေဟာ နေပြည်တော်မှာ ရုံးစိုက်တဲ့ ပြည်ထောင်စုအစိုးရထံက အထောက်အပံ့တစ်စုံတစ်ရာမျှ မရပါဘူး။ မိမိတို့ တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ ပြည်နယ်အစိုးရထံကနေ ထောက်ပံ့ငွေ၊ စက်ပစ္စည်း၊ ယာဉ်ယန္တရားစသဖြင့် ခွဲတမ်းကျရရှိတတ်ပေမယ့် အဓိကအားပြုရတာကတော့ မိမိတို့ ကိုယ်ပိုင်ကောက်ခံရရှိတဲ့ အခွန်၊ အခ၊ ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

စည်ပင်အဖွဲ့တွေက တာဝန်ယူ၊ ဆောင်ရွက်နေတဲ့ အချို့သော ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတွေ (ဥပမာ၊ အမှိုက်နှင့် အညစ်အကြေးသိမ်းဆည်းခြင်း၊ လမ်းမီးထွန်းညှိထွန်း) ဟာ ကုန်ကျစရိတ်နဲ့ ပြန်လည်ရရှိငွေ (အခွန်အခ) မကာမိတာမျိုးတွေ ရှိပါတယ်။ ဆိုလိုတာက ဥပဒေမှာတော့ အသုံးစရိတ်နဲ့ ဝင်ငွေမျှတရမယ်ဆိုပေမယ့် စည်ပင်က အချို့သောဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတွေကို အရှုံးခံပြီး ဆောင်ရွက်နေရတာပါ။ စည်ပင်ကနေ အခွန်အခကောက်ခံရတဲ့ အလုပ်ဆိုတာကလည်း လွယ်လှတာမဟုတ်ပါဘူး။ မည်သူမဆို ကိုယ့်အိတ်ထဲက ပိုက်ဆံကို သူများ မပေးချင်ပါဘူး။ နောက်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံမှာက အများပြည်သူအကြားမှာ အခွန်စနစ်နဲ့ အခွန်ထမ်းဆောင်တဲ့ အလေ့အထကို အခုမှ ပြန်လည်မိတ်ဆက်၊ ပျိုးထောင်၊ အစပြုနေချိန်မဟုတ်လား။

စည်ပင်အဖွဲ့တွေကို ဥပဒေအရ လုပ်ပိုင်ခွင့်အပ်နှင်းထားတဲ့ တာဝန်၊ ဝတ္တရားတွေက များပြားကျယ်ပြန့်လှပြီး ဒီတာဝန်ဝတ္တရားတွေကို ကျေပွန်အောင်ထမ်းဆောင်ဖို့ လိုအပ်တဲ့ ငွေကြေးအင်အားမှာတော့ အကန့်အသတ်၊ အခက်အခဲရှိကြပါတယ်။ အများအားဖြင့် ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေ မလုံလောက်ကြပါဘူး။ ဒါ့ကြောင့် ဥပဒေအရ လုပ်ပိုင်ခွင့်နဲ့ တာဝန်ရှိတယ်ဆိုပေမယ့် အချို့သော လုပ်ငန်းတွေကို လက်တွေ့မှာ လုပ်ချင်ပေမယ့် မလုပ်သာ၊ မလုပ်နိုင်တဲ့ အနေအထားတွေ အများကြီး ရှိနေပါတယ်။

၂။ အခြားသော အရင်းအမြစ်နှင့် ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အကန့်အသတ်

ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေလိုပဲ၊ အခြားအရေးကြီးတဲ့ အရင်းအမြစ်တွေ ရှိပါသေးတယ်။ ဒါတွေကတော့ လူ (ဝန်ထမ်း) အင်အား၊ စက်ပစ္စည်း၊ ယာဉ်ယန္တရား၊ နေရာ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံစတာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းတွေမှာ ဒါတွေဟာလည်း အကန့်အသတ်နဲ့သာ ရှိနိုင်တာဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာ၊ စည်ပင်အဖွဲ့အားလုံးနီးပါးမှာ တရားဝင် သတ်မှတ်ခွင့်ပြုထားတဲ့

ဝန်ထမ်းအင်အားအရေအတွက်အတိုင်း မရှိကြပါဘူး၊ မခန့်နိုင်ပါဘူး။ တကယ်ခန့်အပ် အင်အားက ခွင့်ပြုအင်အားထက် အများကြီး လျော့နည်းနေပါတယ်။ အဓိကအကြောင်းရင်းကတော့ ဝန်ထမ်းလစာအတွက် ငွေကြေးကုန်ကျမှုကို လျော့ချင်တာကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲ့လိုပဲ အခြားသော စက်ပစ္စည်း၊ ယာဉ်ယန္တရားစတဲ့ အရင်းအမြစ်တွေလည်း အကန့်အသတ်နဲ့သာ ရှိနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

စည်ပင်အဖွဲ့တွေ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ နောက်ထပ်အရေးကြီးတဲ့ စိန်ခေါ်ချက်တစ်ခုကတော့ ဥပဒေကြောင်းအရ အကန့်အသတ်နဲ့ အဟန့်အတားတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အားလုံးသိတဲ့အတိုင်းပဲ မြန်မာနိုင်ငံမှာ အစိုးရ (၂) ဆင့်၊ လွှတ်တော် (၂) ဆင့် တည်ရှိပါတယ်။ အစိုးရလို ပြောရရင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ (နေပြည်တော်ရုံးစိုက်) နဲ့ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အစိုးရတို့ဖြစ်ပါတယ်။ လွှတ်တော်အနေနဲ့လည်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် (ပြည်သူ့လွှတ်တော်နဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကို ပေါင်းစုခေါ်ဝေါ်ခြင်း) နဲ့ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်လွှတ်တော်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အုပ်ချုပ်ခွင့်အာဏာနဲ့ ဥပဒေပြုခွင့်အာဏာတို့ကို ဒီ(၂) ဆင့်သော အစိုးရနဲ့ လွှတ်တော်တို့အကြား ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ထား ပါတယ်။ အကယ်၍ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နဲ့ တိုင်း/ပြည်နယ်လွှတ်တော်တစ်ခုခုက ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ ဥပဒေများအကြား အငြင်းပွားစရာ၊ ဝိဝါဒဖြစ်စရာကြုံလာရင်တော့ ပြည်ထောင်စုအဆင့်က ပြဋ္ဌာန်းတဲ့ ဥပဒေကသာလျှင် အတည်၊ အမှန်ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ယူရမယ်လို့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှာ ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။ စည်ပင်သာယာရေးဥပဒေတွေဟာ တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ ပြည်နယ်အဆင့်လွှတ်တော်တွေက ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ ဥပဒေတွေဖြစ်တာကြောင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဥပဒေတွေနဲ့ အခြေအတင်ပြောစရာတွေ ရှိလာရင် အခက်အခဲကြုံရတတ်ပါတယ်။

၃။ ပိုမိုလိုအပ်လျက်ရှိသော အပြန်အလှန် ပူးပေါင်းပါဝင်မှု

ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ဒီမိုကရေစီခရီးလမ်းကြောင်းကို ချီတက်နေတယ်ဆိုတာ အားလုံးအသိ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီစနစ်မှာ အရေးအကြီးဆုံးက ပြည်သူလူထုဗဟိုပြုမှု၊ ပြည်သူလူထုအခန်းကဏ္ဍပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီစနစ် အောင်မြင်ဖို့ဆိုရင် ပြည်သူလူထုအနေနဲ့လည်း မိမိတို့ အခွင့်အရေးနဲ့ ရပိုင်ခွင့်တွေကိုသာ သိနေရုံနဲ့ မလုံလောက်ပါဘူး။ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံသားများအနေနဲ့ ထမ်းဆောင်ရမယ့် တာဝန်တွေ၊ ဝတ္တရားတွေကိုလည်း နားလည်၊ လက်ခံ၊ ဖြည့်ဆည်းကြဖို့ အထူးအရေးကြီးလှပါတယ်။

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းတွေဟာ ပြည်သူလူထုနဲ့ အနီးကပ်ဆုံးနေရတဲ့၊ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းတွေ ဖြည့်ဆည်းပေးရတဲ့၊ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေနဲ့ ရပ်တည်ရတဲ့ ဒေသန္တရအဖွဲ့အစည်းမျိုးဖြစ်တာကြောင့် ပြည်သူနဲ့ အများဆုံး ထိတွေ့ဆက်ဆံ၊ ဆောင်ရွက်ကြရလေ့ရှိပါတယ်။ ပြည်သူလူထုနဲ့ စည်ပင်တို့ အပြန်အလှန်နားလည်မှုရှိရှိနဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြလေ၊ ပိုမိုကောင်းမွန်ထိရောက်တဲ့ စည်ပင်သာယာရေးစနစ် တည်ဆောက်နိုင်လေ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့ကြောင့် မိမိပြည်သူများအနေနဲ့ မိမိတို့ သက်ဆိုင်ရာ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများနဲ့ စည်ပင်လုပ်ငန်းတွေကို စိတ်ပါဝင်စားကြဖို့၊ ချိတ်ဆက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြဖို့၊ အထူးပင် အရေးကြီးပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်။

ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်ရောဂါ (COVID-19) ကာကွယ်နည်း မောင်တို့မယ်တို့ လိုက်နာစို့

အစာမစားခင်တိုင်း၊ အညစ်အကြေးတွေ
ကိုင်ပြီးတိုင်း၊ အိမ်သာတက်ပြီးတိုင်း
တိရစ္ဆာန်တွေကိုင်ပြီးတိုင်း၊ နှာချေ၊
ချောင်းဆိုး၊ နှာရည်ညှစ်ပြီးတိုင်း

လက်ကို
မကြာခဏ စနစ်တကျ **သေကြောပါ။**

နှာစေး၊ သျှောင်ဆိုး နေတဲ့သူတွေနဲ့
သပ်ဝေးဝေး နေပါ။

**နှာချေ၊
သျှောင်ဆိုး**
တဲ့အခါတိုင်း

နှာခေါင်းနဲ့ ပါးစပ်ကို
တစ်ရှူးနဲ့ လုံအောင်ဖုံးပါ။ တစ်ရှူး
သုံးပြီးရင် အမှိုက်ပုံးထဲသို့ ချက်ချင်း
စွန့်ပစ်ပါ။ တစ်ရှူးမရှိရင် လက်မောင်း
တံတောင်ကွေးတို့နှင့် ဖုံးအုပ်ပါ။

ကိုယ်ခံအားကောင်းရှင် ရောဂါပိုးတွေကို ပိုမိုခုခံနိုင်လို့
အာဟာရပြည့်ဝဖို့ အစာအုပ်စုစုံအောင် စားပါ။ ကောင်းစွာအိပ်စက်အနားယူပါ။

လက်မဆေးဘဲ မျက်စိ၊
နှာခေါင်း၊ ပါးစပ်ကို

မကိုင်ပါနဲ့။

လူထုထပ်သောနေရာ

ဥပမာ - ပွဲလမ်းသဘင်၊ ဈေးဝယ်စင်တာ
တွေကို တတ်နိုင်သမျှ **မသွားပါနဲ့။**

ဖျားနာနေတဲ့ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်နဲ့ လမ်းဘေး
တိရစ္ဆာန်တွေကို **မကိုင်ပါနဲ့။**

